

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Pedagogická fakulta
Katedra geografie

Diplomová práce

Souvislosti suburbanizace a základního školství na Českobudějovicku

Vypracoval: Bc. Tomáš Vokrouhlík
Vedoucí práce: doc. RNDr. Jan Kubeš, CSc.

České Budějovice 2016

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem předloženou diplomovou práci vypracoval samostatně, s použitím literatury a internetových zdrojů uvedených v seznamu literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě, elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Stejně tak souhlasím, aby v souladu s ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. byly zveřejněny posudky školitele, oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby diplomové práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 20. 6. 2016

Tomáš Vokrouhlík

Poděkování

Na tomto místě bych chtěl poděkovat zejména panu doc. RNDr. Janu Kubešovi, CSc. za vedení této diplomové práce, za poskytnuté rady a v neposlední řadě za čas věnovaný této diplomové práci. Množství údajů využitých v této diplomové práci poskytli ředitelé a další pracovníci základních škol v řešeném území, za což bych jim touto cestou rád vyjádřil svůj vděk.

Anotace:

VOKROUHLÍK, T. (2016): Souvislosti suburbanizace a základního školství na Českobudějovicku. Diplomová práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta, katedra geografie, České Budějovice, 95 s.

Silný rozvoj suburbanizace v zázemí velkých měst České republiky, spojený s příchodem mladších rodin s dětmi do suburbii, vede k potřebě zvětšení kapacit základních škol obsluhujících tato zázemí, resp. suburbia. Naproti tomu periferní venkovská území se potýkají s opačným problémem. Tato diplomová práce se věnuje základnímu školství na území SO ORP České Budějovice. Sleduje rozmístění, zaplněnost a kapacity základních škol plně a ne-plně organizovaných, rozložení dětské (žákovské) populace v sídlech, deklarovanou a reálnou školskou spádovost z jednotlivých sídel do jednotlivých plně a ne-plně organizovaných základních škol a také možnosti veřejné dopravy žáků do základních škol. Navíc vyhodnocuje rovněž vybavenost jednotlivých základních škol a jejich stavební a urbanistické charakteristiky. Ve výsledku je problematika syntetizována a je uskutečněn návrh územní optimalizace uspořádání základního školství v řešeném území.

Klíčová slova: základní školy, školské obvody, školní spádovost, suburbanizace, suburbánní zóna, venkovské školy, České Budějovice

Annotation:

VOKROUHLÍK, T. (2016): Souvislosti suburbanizace a základního školství na Českobudějovicku (Interconnections of suburbanization and basic education in the region of the city of České Budějovice). Diploma thesis. University of South Bohemia, Pedagogical Faculty, Department of Geography, 95 p.

Strong development of suburbanization in the bigger towns of the Czech Republic, coupled with the arrival of younger families with kids in suburbia, leads to the need to increase the capacity of primary schools serving these facilities, respectively suburbia. In contrast, the peripheral rural areas are faced with the opposite problem. This thesis is devoted to basic education in the territory MĚP České Budějovice. It monitors the deployment, how full a capacity of primary schools fully and not fully organized, distribution of child (pupil) of the population, declared a real school catchment of individual settlements to individual fully and not fully organized elementary schools and public transit options pupils in basic schools. Additionally, also evaluates the skills of individual primary school and their construction and urban characteristics. As a result, the issue is synthesized and implemented optimization proposal territorial organization of basic education in selected area.

Key words: elementary schools, school districts, downflow to school, suburbanization, suburban zone, rural schools, České Budějovice

Obsah:

1. Úvod	7
2. Charakteristika řešeného území SO ORP České Budějovice ve vztahu k řešené problematice	10
2.1 Vymezení, poloha, obecní a sídelní uspořádání	10
2.2 Vybrané sociálně geografické charakteristiky	12
2.2.1 <i>Osídlení a obyvatelstvo</i>	12
2.2.2 <i>Vybraná zařízení služeb</i>	15
2.2.3 <i>Vybrané charakteristiky dopravní obslužnosti</i>	17
2.2.4 <i>Rezidenční suburbanizace a suburbánní zázemí Českých Budějovic</i>	18
3. Literatura a teoretická východiska	20
3.1 Pojmy a procesy spojené s územním uspořádáním a spádovostí do základních škol	20
3.2 Literatura o územním rozložení a spádovosti do základních škol	21
3.3 Zákony, vyhlášky a další předpisy pro územní uspořádání a spádovost základních škol	26
4. Sběr dat a metodika jejich zpracování	28
4.1 Informace o rozmístění základních škol	28
4.2 Data o reálném spádu do základních škol a jejich zpracování	29
4.3 Data o spojích veřejné dopravy do základních škol a jejich zpracování	30
4.4 Data o velikosti dětské populace v sídlech a jejich zpracování	31
4.5 Informace o vybavenosti a urbanistických a stavebních charakteristikách základních škol	32
4.6 Další informace zjištěné z internetu a z rozhovorů s pracovníky základních škol	33
4.7 Metodika bilance žáků ve školských spádových územích základních škol	34
4.8 Metodika posuzování naplněnosti základních škol ve školských spádových územích ...	35
4.9 Postupy vytváření map	36
5. Analýza územního uspořádání základních škol a jejich školských spádových území	37
5.1 Analýza územního rozmístění základních škol	37
5.2 Analýza územního uspořádání školských spádových území základních škol	38
5.2.1 <i>Analýza územního uspořádání školských spádových území 1. stupně základních škol..</i>	38
5.2.2 <i>Analýza územního uspořádání školských spádových území 2. stupně základních škol ..</i>	41
5.3 Analýza územního uspořádání veřejné dopravy do základních škol	44
5.4 Analýza velikosti dětské populace v sídlech a spádových územích základních škol	47
5.5 Analýza naplněnosti základních škol	49
5.6 Analýza vybavenosti a urbanistických a stavebních charakteristik základních škol	52

5.6.1	<i>Analýza vybavenosti základních škol jídelnou, družinou, tělocvičnou a dalšími sportovními zařízeními</i>	52
5.6.2	<i>Analýza urbanistických a stavebních charakteristik základních škol</i>	54
6.	Optimalizace územního uspořádání základních škol a jejich školských spádových území	56
6.1	Venkovské ne-plně organizované základní školy	56
6.2	Venkovské plně organizované základní školy	61
6.3	Plně organizované základní školy v městech aglomerace	63
6.4	Suburbánní ne-plně organizované základní školy	70
6.5	Suburbánní plně organizované základní školy	76
6.6	Působnost českobudějovických základních škol v zázemí Českých Budějovic	79
6.7	Shrnutí optimalizace územního uspořádání základních škol a jejich školských spádových území v SO ORP České Budějovice	80
7.	Závěr	83
8.	Literatura a internetové zdroje	86
9.	Seznam map a tabulek	94
10.	Přílohy	95

1. Úvod

Osídlení jižních Čech a rozhraní jižních a středních Čech, kde bydlím, má velice hustou síť většinou velmi malých sídel, která jsou již delší dobu většinou zasažena depopulací. V dávnější minulosti byla v každém druhém takovémto sídle obecní škola, kam docházeli žáci pěšky. V současné době se obecní školy – v naší terminologii ne-plně organizované základní školy s prvním stupněm nacházejí na venkově jen ojediněle. Plně organizované základní školy lze nalézt jen ve městech a ve velkých střediskových venkovských sídlech. To vyvolává problémy s dopravou žáků bydlících ve venkovských sídlech do a z těchto škol. V posledních dvaceti letech naopak populačně rostou sídla v bližším (suburbánním) zázemí větších měst díky suburbanizaci, neboť do těchto sídel se ve velkém počtu stěhují většinou mladší rodiny s dětmi z města. V pásu suburbánního zázemí větších měst je potřeba zvětšit kapacitu zdejších základních škol, vystavět zde školy nové nebo lépe zorganizovat dopravu žáků do základních škol ve městě. To je i případ suburbánního zázemí Českých Budějovic. Ve městech, a tedy i v Českých Budějovicích, díky suburbánní migraci a nízké porodnosti, kapacita škol většinou postačuje, bývá doplněna díky žákům dojíždějícím ze suburbánního zázemí.

Protože bych chtěl být učitelem na základní škole a protože mne výše uvedené záležitosti zajímají, vybral jsem si téma pro diplomovou práci s názvem „*Souvislosti suburbanizace a základního školství na Českobudějovicku*“. Tato práce bude řešit uspořádání základního školství jak v suburbánním prostoru Českobudějovicka, tak i ve venkovském prostoru tohoto regionu. Na katedře geografie PF JU v Českých Budějovicích se suburbanizací delší dobu zabývá doc. Kubeš, takže suburbanizace v zázemí Českých Budějovic je výzkumy doc. Kubeše a jeho studentů již poměrně dobře popsána. Protože jsem u něj zpracovával bakalářskou práci, která se zabývala venkovským rekreačním prostorem, bylo toto propojení příhodné. Předložená diplomová práce je součástí projektu výzkumu zaměřeného na územní optimalizaci základního školství v Jihočeském kraji. Projekt snad bude v budoucnu podporován Grantovou agenturou Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Diplomová práce je určitým pilotním výzkumem tohoto projektu. Společně s doc. Kubešem jsme připravili metodiku výzkumu a podobu map a tabulek. Sběr dat a terénní průzkum, včetně rozhovorů s představiteli základních jsem uskutečňoval v létě a na podzim roku 2015. Vlastní text diplomové práce byl sestaven v následujícím období.

Výzkum souvislostí suburbanizace a základního školství na Českobudějovicku, bude mít následující cíle a vstupní předpoklady:

Cíle diplomové práce:

1. Zmapovat územní rozmístění základních škol v Českých Budějovicích a především v jejich širším zázemí (v SO ORP České Budějovice), a to základních škol plně organizovaných (ZŠp) a základních škol pouze s 1. stupněm, neboli ne-plně organizovaných (ZŠn). Pozornost bude věnována především suburbánnímu a venkovskému prostředí SO ORP České Budějovice, zdejšími základními školami, jejich školským spádovými územími a dojíždění do těchto základních škol.
2. Zmapovat administrativní přiřazení (zapojení jednotlivých sídel do administrativně určených školských obvodů základních škol) a reálnou spádovost sídel ležících v SO ORP Českých Budějovic do jednotlivých plně organizovaných a ne-plně organizovaných základních škol.
3. Poznat zastoupení dětské, resp. žákovské populace v sídlech SO ORP České Budějovice pro bilance žáků ve spádových územích základních škol.
4. Poznat uspořádání linek a spojů veřejné dopravy využívaných a využitelných pro dopravu žáků ze sídel do základních škol a zpět (v rámci SO ORP České Budějovice).
5. Na základě literatury, celostátních a místních předpisů, a také rozhovorů s pracovníky základních škol a školských úřadů, zachytit další problémy a specifika územního uspořádání základního školství v řešeném území.
6. Syntéza výše uvedené problematiky a návrh optimalizace územního uspořádání základního školství v SO ORP České Budějovice.

Vybrané vstupní předpoklady výzkumu:

- a) Do suburbánního zázemí Českých Budějovic se v posledních 15 letech přistěhovalo množství mladých rodin s dětmi. Na základě našich znalostí z terénu a na základě rozhovorů s představiteli suburbánních obcí a škol víme, že některé tyto děti musejí komplikovaně dojíždět do škol v Českých Budějovicích. Předpokládáme tedy potřebu výstavby základních škol v tomto suburbánním zázemí. Proto chceme navrhnout dvě až tři lokace základních škol ve zdejších suburbánních. Půjde jak o školy plně organizované, tak i o školy ne-plně organizované.

- b) Městečka Českobudějovické aglomerace – Zliv, Hluboká nad Vltavou, Ševětín, Lišov, Ledenice a Kamenný Újezd (a také Rudolfov) jsou stabilizovanými poloměstskými, relativně velkými sídly se stabilizovanými plně organizovanými základními školami, do kterých spádují žáci z nejbližších sídel. Toto územně stabilizované základní školství by se mělo zachovat.
- c) Na základě prvotních rozhovorů s pracovníky základních škol a školskými úředníky, a také na základě prvních bilancí, předpokládáme problémy s počty žáků v některých venkovských školách. Proto chceme venkovské školy zachovat s pomocí úpravy školských spádových území. Úpravy se budou týkat jak plně organizovaných ZŠ, tak i ne-plně organizovaných ZŠ.

Poznámka: Městskými českobudějovickými školami se budeme zabývat jen potud, pokud budou obsluhovat okolní suburbánní či venkovský prostor. Problematika územního uspořádání základního školství v Českých Budějovicích by se měla zpracovat v jiné práci.

Struktura práce je podle našeho názoru logicky uspořádána. Charakteristika řešeného území byla zpracována ve zkrácené podobě s důrazem na aspekty související s tématem diplomové práce (kapitola 2). Existuje poměrně bohatá literatura věnovaná organizaci a územnímu rozmístění základního školství, ale jen několik publikací se věnuje spádovosti do základních škol a řešení této spádovosti v rozvíjejících se suburbánních zázemích měst. Této literatuře, různým předpisům a vybraným pojmům a procesům spojeným s tématem práce je věnována třetí kapitola. Pro diplomovou práci bylo klíčové sehnat primární, aktuální a kvalitní data o rozmístění základních škol a především o jejich spádovosti, také o školských spojích veřejné dopravy. Tato problematika je popsána v subkapitolách čtvrté kapitoly. Ve čtvrté kapitole je i metodika práce. Vlastní analýzy územního uspořádání základních škol a jejich spádovosti je předmětem páté kapitoly. Ta bude obohacena i o náměty z rozhovorů s pracovníky základních škol a školských úřadů. V kapitole šesté bude uskutečněn návrh na vhodnější územní uspořádání základních škol a jejich školských spádových území.

2. Charakteristika řešeného území SO ORP České Budějovice ve vztahu k řešené problematice

2.1 Vymezení, poloha, obecní a sídelní uspořádání

Původně jsme chtěli sledovat pouze suburbánní zázemí Českých Budějovic. Jeho vymezení bylo převzato z diplomové práce Pavlíkové (2012). Pavlíková se zabývala vývojovými tendencemi a prostorovou strukturou suburbií v tomto zázemí. Autorka v řešeném území vymezila jako suburbia 48 částí obcí (sídel), jako semisuburbia 26 částí obcí (sídel) a jako městečka vymezila 5 sídel. Tato sídla poté zařadila do tří dílčích koncentrických suburbánních zón kolem Českých Budějovic.

Po zvážení všech souvislostí bylo rozhodnuto, že se v diplomové práci budeme zabývat celým územím správního obvodu obce s rozšířenou působností (dále SO ORP) České Budějovice. Základní školy sice zřizuje příslušná obec, ale školský odbor ORP provádí řadu činností souvisejících s uspořádáním základního školství ve svém správním obvodu – zpracovává například regionální školskou politiku, provádí kontrolní činnost v základních školách, organizuje porady ředitelů základních škol a zpracovává statistiku základních škol.

Samotné území SO ORP České Budějovice se rozkládá na ploše 923,77 km², což jej řadí na 4. místo mezi všemi SO ORP v Jihočeském kraji. Skládá se ze 79 obcí a 184 částí obcí (většinou jde o sídla). Na jeho území žije cca 157 000 obyvatel, což je díky krajskému městu nejvíce ze všech SO ORP v rámci kraje. SO ORP se dále dělí na území správních obvodů pověřených obecních úřadů (SO POÚ). Pověřený obecní úřad (POÚ) nemá ve sféře školství stanovenou žádnou působnost. V řešeném území jsou kromě POÚ České Budějovice vymezeny ještě tři POÚ – POÚ Zliv (vedle obce Zliv se skládá z obcí Dívčice, Mydlovary, Pištín, Zahájí), POÚ Hluboká nad Vltavou (+ Dříteň, Nákří, Olešník) a POÚ Lišov (+ Hvozdec, Libín, Štěpánovice a Zvíkov). Zbytek obcí spadá pod POÚ České Budějovice, jehož správní obvod je také největší. Výše uvedená data pocházejí z Kolektiv (2015).

Polohu řešeného území lze specifikovat následujícím způsobem – nachází se v jižních Čechách, v Jihočeském kraji, a to přibližně uprostřed tohoto kraje. Jižní Čechy jsou periferním územím jak střední Evropy, tak i České republiky. Ale vzhledem k tomu, že uvnitř řešeného SO ORP leží krajské město České Budějovice, má řešené území, na mezoregionální úrovni, exponovanou polohu. Prochází tudy také tranzitní železniční koridor z Prahy přes

Tábor, Veselí nad Lužnicí do rakouského Lince, ještě další významné železniční tratě, také rozestavěná dálnice v linii železničního koridoru a další významné silnice.

Matematicko–geografická poloha řešeného území je dána těmito souřadnicemi – na severu $49^{\circ}11'9''$ severní šířky (k.ú. Chvalešovice), na západě $14^{\circ}12'41''$ východní délky (k.ú. Lipanovice), na východě $14^{\circ}44'24''$ východní délky (k.ú. Spolí u Ledenic) a na jihu $48^{\circ}50'5''$ severní šířky (k.ú. Mokřý Lom). Zhruba uprostřed řešeného území se nachází město České Budějovice s polohou $48^{\circ}58'$ severní šířky a $14^{\circ}28'$ východní délky (střed náměstí). Řešené území je znázorněno v Mapě 1.

V této práci se vyskytují pojmy, spadající do geografie sídel, jsou to pojmy: sídlo, základní sídelní jednotka, část obce a obec. Je důležité tyto pojmy pro tuto diplomovou práci definovat a určit vztah, který mezi sebou mají. Prvním pojmem je sídlo. Sídlo je prostorově oddělená a trvale, někdy i pouze rekreačně (chalupy) obydlená skupina lidských obydlí (geografické pojetí). Podle počtu obyvatel, domů a splnění některých podmínek je můžeme dělit na sídla venkovská, městská, přechodová a ještě na další typy.

Mapa 1: Administrativní členění SO ORP České Budějovice (2015)

Zdroj: Kolektiv (2015)

Dalším pojmem je pojem obec. Obec je územně samosprávná jednotka, která je nejdůležitějším článkem administrativního členění České republiky. Území obce zahrnuje zastavěná území sídel a okolní nezastavěný prostor až po hranice obce. Obec se skládá z částí obce. Může být pouze jedna část obce, ale většinou jich bývá několik. Základní sídelní jednotkou se rozumí, v určitém zjednodušení, část části obce, přičemž ale část obce mívá většinou pouze jednu základní sídelní jednotku. Dvě sídelní jednotky mívají ty části obce, které obsahují vesnici a blízkou osadu, nebo vesnici a enklávu zástavby u nádraží, či průmyslového podniku. Složitější je to na území města.

Pojmy sídlo a obec tedy nejsou totožné (volně podle Halás a kol. 2013). Hovoříme-li o obci, hovoříme o administrativně správní jednotce. Hovoříme-li o sídle, potom se jedná o útvar vymezený na základě výše uvedených geografických kritérií. Jedna obec může zahrnovat jednu či více částí obcí. Části obce budeme v této diplomové práci považovat za sídla. Názvy částí obcí se shodují s názvy sídel. Mimo výše uvedený systém stojí katastrální území, jako územně technické jednotky. Území obce zahrnuje jedno, ale většinou více katastrálních území.

2.2 Vybrané sociálně geografické charakteristiky

2.2.1 Osídlení a obyvatelstvo

V řešeném území se z pohledu geografie sídel nachází několik typů sídel, které je potřeba rozdělit do příslušných kategorií a krátce charakterizovat.

První kategorií jsou *města*, kterých se v území nachází pět. Město lze podle zákona o obcích (č. 128/2000 Sb.) jednoduše definovat takto: Jedná se o obec s více než 3 000 obyvateli, stanoví-li tak předseda Poslanecké sněmovny, po vyjádření vlády, nebo se jedná o obec, která byla městem přede dnem 17. května 1954, je městem, pokud o to požádá předsedu Poslanecké sněmovny. Předseda Poslanecké sněmovny tak na žádost obce stanoví a zároveň určí den, kdy se obec stává městem. Největším a nejvýznamnějším městem je statutární - krajské město České Budějovice s téměř stotisíci obyvateli, které tvoří mezi městy v ORP velikostní výjimku. Další města, kterými jsou Hluboká nad Vltavou, Lišov, Zliv a Rudolfov se pohybují od pěti tisíc do dvou a půl tisíc obyvatel.

Druhou skupinou sídel jsou *malá města a městyse*. Městys je typ sídla významově mezi městem a vesnicí. V minulosti měla tato sídla právo pořádat týdenní a dobytčí trhy a plnila funkci spádového sídla pro okolní menší vesnice – Hajduch (2010). Jejich vznik upravuje zákon č. 128/2000 Sb. – Zákon o obcích v části první, hlava první, díl první paragraf třetí. Městyse se v řešeném území nacházejí pouze dva a to městys Ledenice a městys Ševětín. K nim jsme přiřadili několik městeček českobudějovické aglomerace – Zliv, Hlubokou nad Vltavou, Lišov, Kamenný Újezd (ten je oficiálně venkovskou obcí).

Další skupinou sídel jsou *sídla venkovská*. Pouze v některých venkovských sídlech jsou obecní úřady a většinou několik venkovských sídel (vesnic) vytváří dohromady obec, přičemž obecní úřad sídlí v největší z nich – Hajduch (2010). Venkovských obcí je v řešeném území sedmdesát dva. Nejmenší obec má 33 obyvatel, největší potom přes 2 500 obyvatel. Dále lze v řešeném území vyčlenit 184 částí obcí a 296 základních sídelních jednotek (302 v roce 2015).

Jak již bylo zmíněno v předchozí kapitole, v roce 2015 činil *počet obyvatel* SO ORP 156 018 k 25. 8. 2015. Nejvíce obyvatel žije logicky v Českých Budějovicích, které mají 93 285 obyvatel (25. 8. 2015). Dalšími obcemi s největším počtem obyvatel jsou Hluboká nad Vltavou (5 042 ob.), Lišov (4 214 ob.) a Zliv (3 561 ob.), což koresponduje s umístěním pověřených obecních úřadů. K této kategorii populačně velkých obcí lze ještě přidat Dobrou Vodu u Českých Budějovic s 2 573 obyvateli a Rudolfovo s 2 502 obyvateli. Obce a části obcí SO ORP byly rozděleny do pěti kategorií podle počtu obyvatel – Tabulka 1. Výše uvedená data pocházejí z Kolektiv (2015).

Tabulka 1: Počty obcí a částí obcí (sídel) podle velikostních kategorií počtu obyvatel - SO ORP České Budějovice (2011)

Počet obyvatel	1-200	201-500	501-1000	1001-2000	2001-3000	3001-5000	5001-10000	10000+
Počet obcí	14	33	12	10	6	2	1	1
Počet částí obcí	102	44	14	10	2	3	0	1

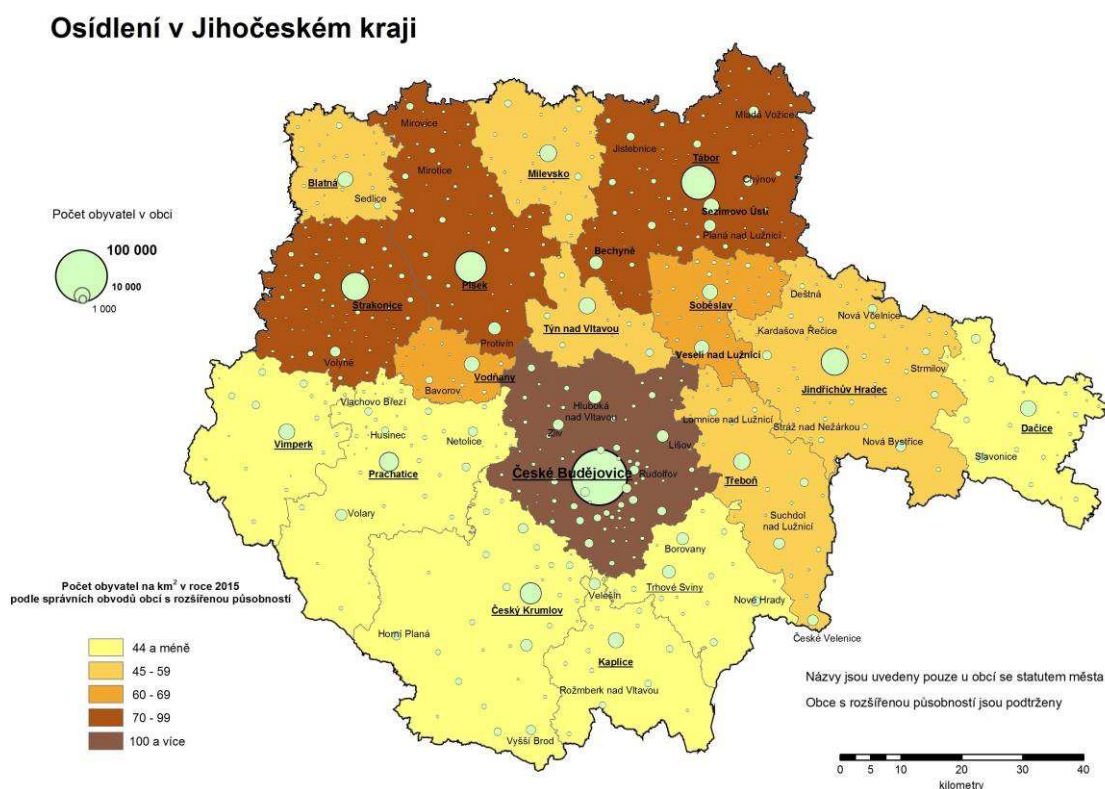
Zdroj dat: Vlastní výpočty na základě údajů ze SLBD (2011) – Kolektiv (2013). V případě Českých Budějovic bylo uskutečněno sloučení obvodů města.

Hustota zalidnění v území SO ORP České Budějovice činí v roce 2015 přesně 170 obyvatel na km², což je hodnota přesahující jak republikový průměr, který činí cca 130 obyv./km², i hodnota přesahující hustotu zalidnění Jihočeského kraje, který se s hustotou zalidnění 63,4 obyv./km² řadí na poslední místo v rámci krajů v ČR. Tato hodnota je však

zkreslena především výskytem „stotisícových“ Českých Budějovic. Pokud bychom je nepočítali, došli bychom k číslu 72,3 obyv./km² – viz Mapa 2.

Pro zaměření práce jsou z hlediska demografické struktury obyvatel důležité údaje o počtech a podílech obyvatel podle věku, respektive o zastoupení předproduktivní složky obyvatel. V SO ORP České Budějovice lze zaznamenat nárůst dětské populace byl mezi lety 2011 a 2015 o 2258 dětí. Nárůst složky obyvatelstva 65+ byl ve stejném období zhruba o 1 500 větší – 3 793 obyvatel. V produktivní složce obyvatelstva byl naopak zaznamenán pokles o 4348 obyvatel. Stárnutí je zřejmé také na tom, že se navýšil index stáří z 107,5 % na

Mapa 2: Hustota zalidnění v Jihočeském kraji podle SO ORP (2015)

Zdroj: Kolektiv (2015)

113 %. Dalším důkazem tohoto stárnutí je zvýšení průměrného věku obyvatel SO ORP České Budějovice, ze 40,8 let na 41,6 roku. Podíváme-li se na data za jednotlivé obce (v rozdělení na počet obyvatel 0 – 14, 15 – 64 a 65+), potom zjistíme, že v roce 2011 byla pouze ve 22 obcích zjištěna převaha starší složky populace, naproti tomu v roce 2015 už to bylo 29 obcí, které měly převahu starších obyvatel. Do této kategorie patří i všech pět měst, které se v SO ORP nacházejí. Komentované údaje posledních dvou odstavců byly zjištěny z Kolektiv (2015).

V roce 2014 žilo v SO ORP České Budějovice 23 975 dětí ve věku 0–14 let – Kolektiv (2014a) a v roce 2015 to bylo 24 509 dětí – Kolektiv (2015). Pro tuto diplomovou práci jsou důležité údaje o počtu dětí ve školním věku, ve věku 6–14 let. V tomto věku bylo v ORP v roce 2014 zjištěno 13 796 dětí – Kolektiv (2014b). Dle přepočtu podle nárůstu

Tabulka 2: Počty dětí ve věku 6-14 let v SO ORP České Budějovice v roce 2014

Věk	Chlapci	Dívky	Celkem
6	980	926	1 906
7	909	899	1 808
8	822	815	1 637
9	800	747	1 547
10	747	733	1 480
11	701	658	1 359
12	721	634	1 355
13	709	622	1 331
14	708	665	1 373
6-14	7 097	6 699	13 796

Zdroj: Kolektiv (2014b), vlastní zpracování.

dětské populace v roce 2015 by v roce 2015 mohlo žít v SO ORP 14 103 dětí. Detailní sledování zastoupení dětské a žákovské populace podle obcí a sídel je uskutečněno v analytických kapitolách diplomové práce.

2.2.2 Vybraná zařízení služeb

Tato subkapitola je věnována vybraným zařízením služeb ve vztahu k zaměření práce na základní školy. Takovýmito zařízeními se rozumí například mateřské školy, které jsou dnes považovány za předstupeň prvního stupně základní školy a někdy mají společné vedení se základní školou, základní umělecké školy, které jsou často umístěny v blízkosti základních škol a mohou mít proto podobnou spádovost žáků, podobně také jiné instituce volnočasových aktivit. Určitý význam mají také domovy dětí a mládeže (spádují ke konkrétním základním školám). Do základního školství spadají také různé speciální a praktické základní školy.

Mateřské školy můžeme rozdělit, stejně jako školy základní, podle zřizovatele na veřejné – státní a soukromé (v tom i církevní). V SO ORP České Budějovice bylo zjištěno 67 veřejných mateřských škol – Kolektiv (2015). Mateřské školy jsou zřizovány buďto jako samostatné organizace, nebo mohou být zřízeny při základní škole. Řídí se podobně, jako

školy základní, zákonem č. 561/2004 Sb. (Školský zákon). Další nejpočetnější skupinou mateřských škol jsou mateřské školy soukromé, které mohou zřizovat i církevní právnické osoby. Soukromých mateřských škol bylo v řešeném území zjištěno šestnáct, z toho byly pouze dvě mateřské školy církevní. Speciálním typem státních mateřských škol jsou mateřské školy speciální. Ty byly zjištěny tři – Mateřská škola speciální při centru Bazalka, Mateřská škola pro zrakově postižené a Mateřská škola pro sluchově postižené. Všechny tři zmíněné školy se nacházejí v Českých Budějovicích. V řešeném území Českobudějovicka se vyskytovalo 22 mateřských škol spojených se školami základními. Toto spojení zřizují obce, zpravidla malé obce, ve kterých jsou malé mateřské školy a ne-plně organizované základní školy, ve snaze ušetřit na výdajích za vedoucí pracovníky, nicméně v námi řešeném území se toto spojení vyskytuje i u několika plně organizovaných škol městských, suburbánních, venkovských a ve školách některých městeček aglomerace. Někdy se nacházejí ve společných budovách.

Další kategorií vybraných zařízení jsou *domovy dětí a mládeže*. Tyto domovy se nacházejí v rámci SO ORP České Budějovice především v Českých Budějovicích.

Zařízení pro volnočasové aktivity dětí jsou velmi rozmanitá co do zaměření a charakteru instituce, která je zajišťuje. Pro tuto diplomovou práci jsou důležitá ta zařízení, která mají určitou spojitost se základními školami. Mnohdy se v těchto školách nacházejí, někdy učitelé a vychovatelé základních škol činnost těchto zařízení zajišťují. Jde například o kroužky počítačové, modelářské, kreslení, aerobiku, tancování, fotografování, rukodělné výroby, nebo kroužky výtvarné a divadelní. V městečkách a ve městech bývají tyto kroužky zajišťovány centry volnočasových aktivit. V Českých Budějovicích je takových center více, důležitým je Dům dětí a mládeže v ulici U Zimního stadionu. Ten každoročně otevírá na 200 zájmových kroužků, jak uvádí Šrámek (2015).

Základní umělecké školy (ZUŠ) mohou být jak veřejné, tak soukromé, a jejich cílem je rozvíjet umělecké nadání dětí a poskytovat základy vzdělání v uměleckých oborech (hudební, taneční, výtvarný a literárně dramatický). V rámci řešeného území bylo zjištěno 8 ZUŠ. Největší soustředění je v Českých Budějovicích (6), další je v Ledenicích (115 žáků) a ve Zlivi (139 žáků). Mimo to mohou žáci dojíždět také do Dubného, Hluboké nad Vltavou, Rudolfova, Lišova či do Dobré Vody u Českých Budějovic, kde mají českobudějovické základní umělecké školy své pobočky.

Speciální a praktické školy jsou v poslední době částečně redukovány díky snahám o inkluzi ve vzdělávání. Pro děti se sníženým intelektem a pro děti silně zrakově a sluchově

postižené jsou však důležité. V řešeném území se nacházejí podle našeho zjištění čtyři takovéto základní školy, všechny v Českých Budějovicích.

Diplomová práce je věnována státním základním školám zřizovaných obcemi. Pro tyto školy je třeba zajistit optimalizaci rozmístění a optimalizaci spádových území. Školský zákon připouští i existenci *církevních a jiných typů základních škol*, také škol se specifickým vzdělávacím programem, například škol waldorfských. Tyto školy by měly být především ve městech, kde jsou alternativou k běžným základním školám. Na venkově není možné rodiče nutit, aby své děti dávali do takovýchto škol. V řešeném území jsou takové základní školy dvě. První je Církevní základní škola, zřizovaná při Biskupském gymnáziu J. N. Neumanna (tuto školu jsme měli dlouho v seznamu řešených škol, ale následně jsme ji vynechali), druhou je potom Základní škola waldorfská a mateřská škola České Budějovice o.p.s., která se nachází na českobudějovickém sídlišti Máj.

Určitou komplikací pro metodiku a sběr dat v této diplomové práci byla existence *víceletých gymnázií*, které poskytují základní vzdělávání na druhém stupni základní školy. Tato gymnázia odčerpávají žáky druhého stupně plně organizovaným základním školám, městským i venkovským. V řešeném území, konkrétně v Českých Budějovicích, se nacházejí tato státní víceletá gymnázia – Gymnázium Jana Valeriána Jirsíka, Gymnázium Jírovcova a Gymnázium Česká. Dále se zde nachází Biskupské gymnázium J. N. Neumanna a Česko-anglické gymnázium, která jsou soukromým subjektem a jsou také víceletá.

2.2.3 Vybrané charakteristiky dopravní obslužnosti

SO ORP České Budějovice lze považovat za území s dostatečnou dopravní obslužností, protože zde působí silné dopravní středisko České Budějovice, které jsou důležitou dopravní křižovatkou jak silniční tak i železniční dopravy. V Českých Budějovicích se sbíhá celkem pět *železničních tratí*, které ale ve veřejné dopravě mají pro obsluhu SO ORP České Budějovice jen menší význam (důležitější jsou pro spojení měst jižních Čech). Důvodem je především vedení železnic mimo hlavní soustředění obyvatel a lokace zastávek a nádraží ve větší vzdálenosti od sídel. Zastávek je málo a systém příměstské železniční dopravy není dobře vyvinut. Nízké využití vlaku jako prostředku dopravy do zaměstnání a škol potvrzuje i Kraft (2009), podle kterého využívá železniční dopravu pouze 9 % dotázaných při SLBD 2001. Dalším důvodem, kvůli kterému je železniční dopravě připisován nízký význam, je vysoká konkurenceschopnost autobusové dopravy a městské hromadné dopravy v nejbližším okolí Českých Budějovic.

Autobusovou dopravu při cestách do práce a škol podle Krafta (2009) využívalo 28 % dotázaných, což je obdobné číslo jako u automobilové dopravy – 27 % (ta ale nepřipadá v úvahu u dojížděky žáků). Většina sídel SO ORP České Budějovice má přijatelné dopravní spojení s krajským městem (cestovní čas nepřesahuje 45 minut a spojení je s max. 1 přestupem). Výjimku představují obce severně a severovýchodně od Českých Budějovic u hranic s ostatními SO ORP, které, jak popisuje Kraft (2009), vykazují poměrně intenzivní veřejno-dopravní vazby k Temelínu a Týnu nad Vltavou (Dříteňsko), také k Veselí nad Lužnicí (Ševětínsko), na východě i k Třeboni (Štěpánovice). V řešeném území působí šest přepravců poskytujících pravidelnou autobusovou dopravu. Zásadním přepravcem, který zajišťuje na většině území školní spoje v rozmezí 6:30 – 8:00 a 12:00 – 16:30 je ČSAD Jihotrans, a. s., ovšem na rozhraní s okresem Jindřichův Hradec působí také ČSAD Jindřichův Hradec, a. s. a na dalších rozhraních další přepravci z okolních okresů.

Významnou roli hraje bezesporu také *městská hromadná doprava* a to na území města České Budějovice a na jeho rozhraní se suburbánním zázemím. Právě na tomto rozhraní do určité míry konkuruje dopravě autobusové díky větší četnosti spojů a větší přizpůsobivosti dojížděce do škol. Blízké okolí města je obsluhováno deseti linkami MHD, konkrétně linkami 2, 4, 6, 7, 10, 11, 13, 16, 19 a 21. Městskou hromadnou dopravu zajišťuje Dopravní podnik města České Budějovice.

Územně detailnější pohled na uspořádání linek a spojů veřejné dopravy poskytuje příslušná analytická kapitola a Mapa 6.

2.2.4 *Rezidenční suburbanizace a suburbánní zázemí Českých Budějovic*

Jelikož už bylo o suburbanizaci na Českobudějovicku pojednáváno v několika bakalářských a diplomových pracích a jelikož o suburbanizaci na Českobudějovicku vyšlo několik odborných publikací (např. Kubeš, 2009), rozhodli jsme se v této práci neuvádět podrobná data o suburbanizaci ve struktuře jednotlivých sídel. Lze odkázat na diplomovou práci Pavlíkové (2012).

Z výše zmíněné práce jsme také vycházeli při vymezení suburbánní zóny města pro tuto diplomovou práci. Autorka navazuje na výzkumy doc. Kubeše a rozděluje suburbia do tří typů – suburbia příměstské krajiny, suburbia blízké venkovské krajiny a suburbia vzdálené venkovské krajiny. Suburbánní zónu jsme vymezili prostřednictvím prvních dvou typů suburbií. Následující odstavce, popisující vývoj rezidenční suburbanizace blízkém zázemí města Českých Budějovic. Vycházejí z publikace Kubeš (2009).

Počátky rezidenční suburbanizace lze pozorovat již ve 20. a 30. letech 20. století, kdy vznikají sídla Nové Hodějovice a Nové Roudné. Tato sídla jsou dnes již stavebně srostlá s Českými Budějovicemi a jsou jejich administrativními součástmi. Válečné období až do 60. let nebylo pro suburbanizaci příznivé. V 60. letech se začíná stavebně a populačně rozvíjet Dobrá Voda (na východním okraji Českých Budějovic) a Nemanice (ležící severně), které jsou dnes, podobně jako Nové Hodějovice, součástí města. Suburbánní populační růst v 70. letech zaznamenávají České Vrbné, Dobrá Voda, Homole, Hůry, Rudolfovo, v 80. letech potom Adamov, Dasný, Hrdějovice, Mokré a Vidov. Populační růst bez poklesu v obou dekádách, tedy v 70. a 80. zaznamenal např. Borek, Dubičné, Staré Hodějovice, Včelná a Zavadilka.

Za novodobou suburbanizaci lze považovat procesy udávající se po roce 1989, především od konce 90. let. Zlatým obdobím suburbanizace lze nazvat období let 2004 - 2008, kdy na scénu vstupují velké developerské projekty v některých suburbiích (Srubec, Hůry, Staré Hodějovice, Včelná, Litvínovice, Branišov, Zavadilka). Na počátku 21. století je nejsilnější výstavba rodinných domů v suburbiích Hůry, Dubičné, Srubec, Staré Hodějovice, Roudné, Včelná, Boršov n. Vlt., Litvínovice, Šindlovy Dvory, Zavadilka. V této etapě se rozvíjí i suburbia vzdálenější - blízké venkovské krajiny (např. Nová Ves, Třebín, Plav a Nedabyle). U některých suburbií, která zaznamenala rozkvět v 70. a 80. letech, je výstavba již minimální (České Vrbné, Úsilné, Rudolfovo, Dobrá Voda).

3. Literatura a teoretická východiska

3.1 Pojmy a procesy spojené s územním uspořádáním a spádovostí do základních škol

V této subkapitole se budeme věnovat vysvětlení některých pojmů a procesů spojených s uspořádáním a spádovostí do základních škol, důležitých pro tuto diplomovou práci.

Deklarovaná spádovost žáků do základních škol – rozumí se jí administrativní vymezení školských obvodů základní školy podle zákona č. 561/2004 Sb. (území obce zřizující školu; území svazku obcí zřizujících školu; území obcí, které mají uzavřenou smlouvu o společném školském obvodu s obcí, která základní školu zřizuje). V našem případě jde o přiřazení sídel (částí obcí) k určité základní škole. Může jít také o přiřazení určitých ulic či jejich částí, zvláště ve městech (v Českých Budějovicích). Je třeba odlišovat administrativní školské obvody základních škol na prvním stupni ZŠ a na druhém stupni ZŠ. Výsledkem jsou tedy **školské obvody základních škol**.

Reálná spádovost žáků do základních škol – rozumí se jí zjištěná (na základě dotazování zástupců ZŠ, starostů, informací na webech škol, na základě sčítání obyvatel) spádovost sídel (částí obcí), nebo také určitých ulic či jejich částí, k určité základní škole. Lze rozlišovat reálnou spádovost žáků do základních škol na prvním stupni ZŠ a na druhém stupni ZŠ. Tato reálná spádovost se může lišit od administrativně stanovených školských obvodů ZŠ. Výsledkem jsou **školská spádová území základních škol**.

Optimalizovaná spádovost žáků do základních škol – vzniká úpravou reálné spádovosti do základních škol, tak, aby základní školy s malým počtem žáků rozšířili svůj spád o další sídla, aby základní školy s překročenou kapacitou zmenšili svůj spád o některá sídla, aby žáci mohli do škol dobře dojíždět veřejnou dopravou a aby území s nárůstem dětské populace, např. suburbanizované území, získalo novou základní školu. Výsledkem jsou **optimalizovaná či nová školská spádová území základních škol**, rozčleněná na 1. a 2. stupeň ZŠ. Ta by pak měla být ve shodě s optimalizovanými či novými školskými obvody základních škol.

Základní škola je „všeobecně vzdělávací školou, v níž mládež zahajuje a uskutečňuje povinnou školní docházku (ve věku 6 let). Má v současnosti devět ročníků, které jsou rozděleny na první stupeň (1. – 5. ročník, úroveň vzdělávání ISCED 1) a druhý

stupeň (6. – 9. ročník, úroveň vzdělávání ISCED 2)“ – Průcha, Mareš, Walterová (2003), str. 307.

Plně organizovaná základní škola (ZŠp), též „úplná základní škola“ (Kučerová, 2008) – je základní škola se všemi 9 postupovými ročníky, bez ohledu na počet tříd v ročníku, ale většinou s devíti a více třídami. **Ne-plně organizovaná základní škola (ZŠn)**, též „neúplná základní škola“ (Kučerová, 2008) – je základní škola pouze se třídami 1. stupně, zcela výjimečně pouze se třídami 2. stupně. V naší práci se jedná o školy pouze s 1. stupněm, bez ohledu na počet tříd. **Základní škola málotřídní** – je téměř vždy ne-plně organizovaná základní škola s 1. stupněm, s alespoň jednou třídou a s maximálně čtyřmi třídami (při pěti třídách pěti ročníků nelze mluvit o malotřídní ZŠ), v níž se děti různých věkových kategorií (různých ročníků) vzdělávají společně (Emmerová, 2000). **Základní škola pouze s prvním stupněm základní školy** bývá téměř vždy základní školou ne-plně organizovanou. **Základní škola s prvním a druhým stupněm základní školy** bývá vždy základní školou plně organizovanou. Základní škola pouze s druhým stupněm se v řešeném území nevyskytuje.

Suburbánní zázemí města – jde o zázemí města vymezené rezidenční suburbanizací. Nacházejí se v něm suburbia a někdy také městečka aglomerace. V případě této diplomové práce bylo suburbánní zázemí Českých Budějovic vymezeno prostřednictvím suburbií příměstské krajiny, suburbií blízké venkovské krajiny a městeček aglomerace Českých Budějovic podle (viz diplomová práce Pavlíková, 2012).

Školní spoj veřejné dopravy – jde o spoje vlakové, autobusové a městské hromadné dopravy (autobusy, trolejbusy, tramvaje), teoreticky může jít také o přívozy či lanovky, umožňující přepravu žáků ze sídla do základní školy a zpět. Většinou jde o spoje využívané také k dojíždění za prací ekonomicky aktivními obyvateli, k dojíždění za rozmanitými službami, nicméně existují i spoje vytvořené především pro obsluhu základních škol (jezdí ve dnech školního vyučování ve výše vymezeném časovém rozpětí).

3.2 Literatura o územním rozložení a spádovosti do základních škol

Článek **Kubeš, Horáková (1998)** „Venkovské školství a stabilita venkovských sídel“ se zabývá rozmístěním a spádovostí do základních škol ve dvou modelových územích – v okrese Tábor a okrese Písek. Zaměřuje se na problematiku uzavírání venkovských škol a na z toho plynoucí problémy destabilizace venkovských sídel a území. V závěru článku jsou na základě prognóz budoucího vývoje počtu žáků zmíněny některé zajímavé varianty, kterými

lze předejít destabilizaci venkova a zajistit fungování venkovských škol v periferních oblastech území.

Článek **Kubeš, Horáková (2000)** „Zařízení základního školství a zdravotnictví ve venkovských sídlech“ navazuje na předchozí článek a do jisté míry jej rozšiřuje o porovnání vývoje základního školství v modelových oblastech okresu Tábor a Písek mezi lety 1966 a 1999. V článku autoři naznačují dopady rušení základních škol a také zde stanovují prognózu vývoje dětské složky obyvatelstva. Nedílnou součástí článku je i obsáhlá tabulka a mapové výstupy.

Výše zmíněné články odpovídají období jejich vzniku, neboť od té doby do současnosti došlo k řadě významných změn legislativních (např. změna školského zákona, změna zákona o obcích, změna územní samosprávy) a také depopulace na území obou okresů postoupila. V porovnání se současností by bylo problematické, muselo by se promítnout do metodiky.

Kučerová (2008) vytvořila článek „Územní rozmístění základních škol v Česku, hlavní rysy jeho proměn ve 2. polovině 20. století a jejich potencionální důsledky“. Autorka se zabývá vývojem sítě základních škol na území Česka mezi lety 1961 – 2004. Porovnává historické údaje se současnými daty a stanovuje index změny počtu základních škol v územní struktuře správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem. Zabývá se výskytem jak úplných, tak neúplných základních škol a vymezuje, nebo spíše se snaží vymezit z hlediska základního školství znevýhodněné regiony. To je také náplní další části článku, která se věnuje potencionálním dopadům redukce školní sítě. Zde, mimo jiné, porovnávají proces uzavírání neúplných (malotřídních) škol v období socialismu, kdy se plánovalo jak osídlení, tak i rozmístění škol. Tato zjištění komentuje na základě vývoje základních škol na Západě v tomto období. Dále zde zmiňuje dopady uzavření školy na chod obce a kvalitu života v ní. Škola totiž na vesnici plní vedle všeobecně vzdělávací funkce i další funkce (zázemí pro zájmovou činnost, tělovýchovu v tělocvičně, učitelé, pokud ve vesnici bydlí, tvoří vzdělanou vrstvu obyvatel, ...). Také zmiňují souvislosti rušení školy a stability celého okolního venkovského prostoru. Autorka v závěru konstatují, že spíše než odpovědi na položené otázky v úvodu článku, dostali ještě širší spektrum otázek, které by bylo potřeba ověřit v praxi terénním výzkumem. Pro naši diplomovou práci je tento článek přínosný zejména z hlediska terminologie. Použili jsme zejména definici základní školy, základní školy úplné a neúplné a ještě další termíny. Na základě přiložených kartodiagramů si můžeme udělat představu o redukci sítě základních škol jak v celém Česku, tak i v námi řešeném území.

Cílem článku **Kučerová, Kučera (2009)** „Vztah periferality a vzdělávání: Lze definovat periferní oblasti na základě vývoje sítě základních škol?“, jak je již z jeho názvu patrné, je zjistit, zda je možné na základě rozmístění základních škol a úbytku základních škol vymezit periferní území. V první části článku se autoři zabývají pojmem periferní oblast, periferizace a vztahem jádro-periferie. Popisují, jakými znaky se periferní území vymezuje a jak se odlišuje od jádrových oblastí. Konfrontují různé přístupy, které se problematikou vymezování periferních území zabývají. V další kapitole článku již zkoumají vztah periferality a základního vzdělávání. Věnují se především venkovským školám. Ztotožňujeme se s autory v myšlence, že je třeba do poslední chvíle, pokud je to možné, základní školu v obci zachovat. Důvodem je také to, že škola plní na venkově další funkce, funkce společensko-kulturní, a to nejen pro žáky, ale pro všechny obyvatel. Předkládají zajímavou metodiku práce. Úbytky základních škol v určitých územích pak porovnávají s již dříve vymezenými periferními územími podle Musil, Müller (2008). Autoři v závěru článku konstatují, že úbytek základních škol je spíše důsledkem, než příčinou periferality území. Území s úbytky základních škol tedy do určité míry indikují periferní území České republiky.

Na webovém portálu Suburbanizace.cz lze nalézt příspěvek **Piskáčková (2010)** – „Budoucí kapacity základního školství na úrovni obce v suburbánním zázemí Prahy – případové studie“. Věnuje se modelovému území obce Šestajovice ležící v suburbánním zázemí hlavního města Prahy. Cílem příspěvku je stanovit prognózy vývoje počtu obyvatelstva, zvláště dětí, a navrhnout další kapacity základních škol v řešeném území. Autorka v článku popisuje procesy ovlivňující vývoj počtu obyvatel, zde související především se suburbanizací. Analyzuje demografický vývoj v řešeném území – věkovou strukturu, plodnost a migraci, a vedle toho sleduje současnou dojížděku a vyjížděku do škol. Na základě těchto parametrů vytvořila prognózu vývoje počtu obyvatel spojenou s úvahami o rozšiřování stávajících škol, možnému vystavění nových škol, přihlížejíce i k nákladům s tím spojenými.

„Proces suburbanizace, demografický vývoj a kapacity školských zařízení v zázemí Prahy – případová studie“ (**Benáčková, 2011**) - to je další příspěvek na portále Suburbanizace.cz. Autorka se podobně jako Piskáčková (2010) věnuje základnímu školství a demografickému vývoji v suburbánním zázemí Prahy, tentokrát na území Mukařovska. Stejně jako Piskáčková se Benáčková nejprve věnuje popisu procesu suburbanizace. V další části charakterizuje demografický vývoj v zázemí Prahy. Dále již zaciluje svůj zájem na řešené území – na demografický vývoj a školní kapacity na Mukařovsku. Na rozdíl od předchozí autorky se ve svém článku věnuje poměrně podrobně problematice přístupu obcí

k nedostatečné kapacitě základních škol. Analyzuje přístupy jednotlivých obcí k tomuto problému – některé obce se snaží omezit další suburbánní výstavbu rodinných domů, jiné toto neomezují a plánují výstavbu, či alespoň rozšíření základních škol. Obce mají ve sféře základního školství řadu povinností a toto autorka ve své práci rozebírá.

Problematice uspořádání základních škol v území se věnují především pražští geografové z Přírodovědecké fakulty UK, někteří z nich současně působí na Přírodovědecké fakultě UJEP v Ústí nad Labem (dr. Silvie Kučerová). Na základě jejich víceletého úsilí vznikl článek publikovaný v kvalitním časopise *Moravian Geographical Reports* - **Kučerová, Bláha, Kučera (2015)** – „Transformations of spatial relationships in elementary education: A case study of changes in two Czech rural areas since the second half of the 20th century“. Autoři článku navazují na své starší práce zaměřené na vývoj základního školství během 2. poloviny 20. století v měřítku celé České republiky (Kučerová, 2008, 2012 a další). V tomto článku se zaměřují na mikroregionální úroveň, konkrétně na dva správní obvody obcí s rozšířenou působností – na SO ORP Turnov a SO ORP Zábřeh. Autoři hledají odpověď na následující otázky - Kolik škol bylo uzavřeno během 20. století? K jakým změnám došlo ve vymezení spádových oblastí základních škol? Jak se díky tomu změnily dojížděkové proudy do základních škol?

Dále se v článku seznamujeme s politikou poskytování základního vzdělávání, tedy se školskou legislativou. Další kapitola popisuje obecné problémy vývoje školských obvodů úplných základních škol na úkor základních škol neúplných, zejména díky rozvíjející se veřejné dopravě ve 20. století. Vše souvisí s centralizací základního školství a vede k uzavírání neúplných škol v „periferních“ územích. Koncem 2. pol. 20. století dochází vlivem úbytku počtu dětí a také liberalizací školství ke zvětšování spádových regionů základních škol díky rušení malotřídních venkovských škol. Později se i ve školství začínají uplatňovat principy tržního hospodářství – školy musejí mít určitý minimální počet žáků, aby je bylo možno ekonomicky provozovat - viz Kučerová, Bláha, Pavlasová (2015). Pro naši diplomovou práci jsme z článku využily texty charakterizující vývoj školského systému během posledních 50. let v Česku a také na příkladu dvou zmíněných modelových území.

Představitelé pražské geografické školy publikovali i v dalším významném časopise, konkrétně v *Sociologickém časopise* - **Kučerová, Bláha, Pavlasová (2015)** - „Malé venkovské školy na trhu se základním vzděláváním: Jejich působnost a marketing na příkladu Turnovska.“ Cílem tohoto článku je analýza „trhu základního vzdělávání“ v periferní venkovské oblasti na příkladu SO ORP Turnov. Autoři sledují „marketizaci“ vzdělávání ve

veřejném školství, které se u základních škol projevuje zejména v posledních dvou desetiletích. Zkoumají také změny v dojížděkových směrech a proudech a ve vymezení spádových regionů jednotlivých škol, a to v souvislosti s projevy tržního hospodářství v základním školství.

Příkladem může být sestavování žebříčků základních škol podle jejich kvality, specializace těchto škol, jejich propagace a celkově tedy „boj o zákazníka“. Je to projevem snahy o úspory ve veřejných rozpočtech, ale zároveň je to v určitém rozporu s principem rovnosti přístupu ke vzdělávání. V tomto ohledu autoři porovnávali neúplné základní školy a úplné základních škol. V oblasti marketizace vzdělávání se autoři věnují třem oblastem problémů. Nejprve se věnují efektivitě poskytované služby (1). Zde poukazují na mylnost vžitého přesvědčení, že malé venkovské školy zpravidla poskytují horší kvalitu vzdělávání. To vyvrací výsledky některých výzkumů (Aberg-Bengtsson 2009; Trnková, Knotová, Chaloupková 2010). Naopak z hlediska finanční efektivity neúplné venkovské školy ztrácejí. Mají totiž vyšší náklady na žáky než školy úplné, což může vést k rušení těchto škol, neboť budou pro zřizovatele (obce) představovat ztrátovou položku v rozpočtu.

Dále se autoři věnují kompetencím na straně nabídky a straně poptávky na trhu se vzděláváním (2). Vycházejí z historického vývoje spádovosti škol a ze současné legislativy, která dává možnost volby, tedy možnost tržního chování na straně poptávky. Žáci, prostřednictvím svých zákonných zástupců, nejsou povinni nastoupit školní docházku na základní škole v jejich obci, resp. v jejich školském obvodu, ale naopak tyto školy jsou ze zákona povinny tyto žáky přijmout.

Základní školy musí bojovat o zákazníky, tedy o žáky (3). Od počtu zákazníků, v našem případě žáků, závisí výše dotací pro školu z veřejných rozpočtů. Školy proto využívají různé strategie pro zvýšení prestiže v očích budoucích zákazníků (žáků a jejich rodičů), například výše zmiňovanou specializací školy, dále získáváním nadaných žáků, či žáků, jejichž rodiče jsou vysoce postavení ve společenském žebříčku.

Součástí článku je také pro nás podnětná metodika práce. Je ale třeba říci že v naší diplomové práci jsme ve stejné době dospěli k podobné metodice, aniž bychom o sobě věděli. Dále článek obsahuje kapitoly věnující se prostorové organizaci školství ve správním obvodu ORP Turnov a kapitolu věnující se územním typům školských obvodů.

V příspěvku **Yettic et al. (2014)** se autoři zabývají školským znevýhodněním venkovských oblastí ve prospěch městských ve státě Colorado v USA. Studie se zbývá vlivem školského zákona na venkovské školy a venkovská sídla – zda jsou opravdu znevýhodněna zákonem a pozoruje překážky, které jsou kladeny venkovským školám při snaze dodržovat

zákon a řídit se jím. Článek mimo jiné také upravuje rozdělení škol a jejich spádových distriktů na venkovské a ne-venkovské. V závěrečné diskusi je pojednáváno o změnách systému, tak, aby nebyly venkovské oblasti znevýhodňovány, například přerozdělováním financí.

Dalšími zahraničními autory, kteří se zabývají problematikou základních škol, převážně škol v rurální oblasti, jsou autoři ze skandinávských zemí, kteří publikovali své články v *International Journal of Educational Research* v roce 2009. **Aberg-Bengtsson (2009)**, se ve svém článku věnuje korelacím mezi typem školy a úrovní, resp. kvalitou poskytovaného vzdělávání. Dále se zaměřuje na ekonomické aspekty škol fungujících v různém geografickém prostředí na kontinuu jádro – periferie. Periferní venkovské školy mají vyšší náklady na žáka, a tudíž jim hrozí větší riziko uzavření. Podobnými články jsou například **Kalaoja a Pietaarienn (2009)**, kde se autoři věnují problematice malých venkovských základních škol ve Finsku, kterých je až 30 % ze všech základních škol. Autoři se zabývají vztahem škol k místní komunitě, školou jako učebním prostředím a profesí učitele v tomto kontextu. Autoři se zabývají ohrožením škol ze strany „centralizace vzdělávání“, která ohrožuje základní lidské právo na rovný přístup ke vzdělání. Dalším příspěvkem je **Kvalsund (2009)**, který pojednává o norských školských reformách v posledních 30 letech, o vztahu škol v místních komunitách a tudíž i o redukcích sítě norských základních škol.

Ze zahraničních autorů má k naší problematice nejbližší **Bajerski (2011)**, který ve své publikaci řeší fungování a prostorové uspořádání vzdělávacích institucí v poznaňské aglomeraci. To je ovlivněno migrací obyvatel z Poznaň do okolních obcí, s tím souvisí výstavba nových škol a školek. Autor provádí analýzy počtu škol a žáků a předkládá možnosti řešení, mimo jiné i úpravou školních obvodů. Zabývá se také otázkou financování škol a vzdělávání žáků, kteří pocházejí z území mimo města Poznaň.

3.3 Zákony, vyhlášky a další předpisy pro územní uspořádání a spádovost základních škol

Nedílným zdrojem informací této diplomové práce jsou také zdroje právního charakteru. Jedná se o zákony a vyhlášky vydávané Ministerstvem školství, případně obcemi. Za základní dokument lze považovat „Školský zákon“ 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním vyšším odborném a jiném vzdělávání, který je pro tuto práci důležitý, neboť je v něm stanoveno (část 17 – Působnost územních a samosprávních celků ve školství),

jakým způsobem jsou vymezovány školské obvody, kdo zřizuje a zrušuje školy atp. Dalším důležitým dokumentem je vyhláška Ministerstva školství č. 256/2012 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky. Ta je pro naši práci také důležitá, neboť jsou v ní upravovány minimální a maximální počty dětí na třídu v základní škole. Nelze opomenout ani obecní vyhlášky o zřizování společných školských obvodů spádové školy. V tomto případě se jedná především o Obecně závaznou vyhlášku Magistrátu města České Budějovice č. 3/2015, kterou se stanoví školské obvody základních škol zřizovaných statutárním městem České Budějovice. V této vyhlášce jsou školské obvody vymezeny na základě seznamu ulic a čísel popisných spadajících do školského obvodu. Dále jsou zde k základním školám v Českých Budějovicích přiškoleny některá suburbia (Čl. 2).

Mimo výše zmíněné dokumenty byly důležitými zdroji této práce také výroční zprávy o činnosti jednotlivých základních škol za rok 2014/2015 (případně starší, pokud nebyly novější) a také Školní vzdělávací programy (ŠVP) jednotlivých základních škol. Ty byly většinou dostupné na webových stránkách škol.

4. Sběr dat a metodika jejich zpracování

4.1 Informace o rozmístění základních škol

SO ORP České Budějovice není příliš rozsáhlý, ale základních škol je zde značné množství díky lokaci velkého města – Českých Budějovic. Lokaci českobudějovických škol jsme dobře znali, doplnili jsme pouze umístění ne-plně organizovaných základních škol, např. v Mladém, či Novém Vráťě. Rozmístění dalších základních škol mimo České Budějovice jsme zjišťovali pomocí Rejstříku škol a školských zařízení Ministerstva školství, tělovýchovy a mládeže. Pro vyhledávání byla v rejstříku zvolena kategorie Základní vzdělávání – školy a zvolen okres České Budějovice. Po vyfiltrování základních škol spadajících do okresu České Budějovice byly vybrány ty, které spadají do námi řešeného území. Nutno podotknout, že se v této diplomové práci zabýváme pouze základními školami veřejnými, zřizovanými obcemi, proto byly ze seznamu odebrány školy soukromé a církevní. Vypustili jsme také gymnázia, i když zde vznikl problém s víceletými gymnázii, která mají také druhý stupeň základní školy, nebo jeho část. Do našeho seznamu jsme také nezahrnuli různé speciální školy určené pro žáky se specifickými potřebami – speciální školy, praktické, školy pro žáky s vadami zraku a sluchu, školy v diagnostických ústavech apod. Takto vybrané „běžné“ základní školy jsme následně vyhledávali na mapovém portálu Mapy.cz a zanesli je do pracovní mapy.

U těchto „běžných“ škol došlo v dalším kroku k rozdělení na „plně organizované“ základní školy, tedy školy se všemi devíti postupovými ročníky a „ne-plně organizované“ základní školy, tedy školy pouze s prvním stupněm (1. – 5. postupový ročník, v našem případě byly vždy všechny ročníky prvního stupně), a to v podobě školy s pěti třídami pro všechny postupové ročníky nebo v podobě školy malotřídní se spojenými třídami. V případě „plně organizovaných škol“ se v řešeném území nestal případ, že by základní škola měla pouze druhý stupeň, tedy 6. – 9. postupový ročník. Teoreticky se mohlo stát, že u některých škol, z důvodu menšího počtu žáků, mohlo dojít k situaci, že v jedné třídě byly žáci dvou navazujících ročníků. Informace o počtu ročníků a tříd jsme získávali na internetových stránkách jednotlivých základních škol.

Rozmístění a druhové rozlišení plně organizovaných a ne-plně organizovaných základních škol v řešeném území SO ORP České Budějovice je znázorněno v Mapách 3 – 6, základní školy jsou poté charakterizovány v Tabulkách 4 – 6.

4.2 Data o reálném spádu do základních škol a jejich zpracování

V této diplomové práci pracujeme s několika pojmy, týkajícími se spádovosti do škol. V této subkapitole se věnujeme reálné školské spádovosti, kterou se rozumí zjištěná spádovost sídel (částí obcí) do základních škol – na základě dotazování ředitelů ZŠ, starostů, informací na webech škol. V případě města Českých Budějovic jsme však použili deklarované školské obvody, protože zjišťování reálného spádu zde nebylo možné. Jde o školské obvody vymezené pomocí ulic či jejich částí náležejících podle vyhlášky Magistrátu města České Budějovice č. 3/2015 k určité základní škole. Lze rozlišovat reálnou školskou spádovost žáků do plně organizovaných základních škol a do ne-plně organizovaných základních škol.

Neexistuje statistika, která by zobrazovala reálnou školskou spádovost sídel (částí obcí) do základních škol. Existují pouze údaje ze sčítání lidu, kde je vyjíždka do škol, ovšem pouze přes hranice obcí. Ve sčítání je uvedena věková skupina 6–14 let. Ovšem někteří „sečtení“ mohou dojíždět do „ne-běžných“ základních škol, navíc jde o informace sdělené respondenty, které v poslední době nebývají přesné, či bývají záměrně zkreslené a neúplné.

Nejprve jsme prohlédli webové stránky základních škol. Na většině těchto stránek byly informace o spádovosti žáků z okolních obcí a sídel uvedeny přímo nebo ve výročních zprávách. Následně jsme ale zjistili, že některá sídla byla uváděna u více základních škol. To jsme pak v tabulkách zohlednili. Prohlédli jsme také webové stránky obcí, na kterých bývaly někdy uvedeny mezi-obecní smlouvy o společném školském obvodu. Stále ale zůstávala mnohá sídla k základním školám pomocí výše uvedených zdrojů informací nepřipojena. Proto jsme se spojili přímo s vedoucími představiteli základní školy a snažili jsme se informace o spádu získat touto přímou cestou. Pokud nevyšel ani tento způsob zjišťování, pak jsme se telefonicky spojili se starosty obcí.

K ověření získaných informací jsme ještě použili údaje o vyjíždce do škol ze Sčítání 2011, konkrétně „Vyjíždějící do zaměstnání a do školy podle pohlaví, věku a podle obce vyjíždky a obce dojíždky“ – (Kolektiv, 2013). Podobně postupovali i pražští geografové zabývající se podobnou problematikou ve svých pracích – např. Kučerová, Bláha, Pavlasová (2015). Tyto studie jsme však v době výzkumu ještě neměli k dispozici, ke stejnému způsobu zpracování jsme dospěli nezávisle na sobě.

Ještě poznámka k odlišení reálné a administrativně stanovené spádovosti do základních škol. Administrativně stanovená spádovost vyplývá z vyhlášek obecních, městských a magistrátních úřadů a z výše uvedených smluv o společných školských

obvodech. I když školské obvody někde existovaly, nemusely být vždy rodiči a řediteli škol částečně či plně respektovány. Často se totiž stávalo, že rodiče umisťovali své děti mimo administrativně stanovené základní školy, protože se domnívali, že nemají dostatečnou úroveň, nebo proto, že dojížděli někam do zaměstnání (většinou do Českých Budějovic) a při té příležitosti s sebou brali i své děti a umisťovali je do škol v místě zaměstnání. Dalším důvodem bylo uspořádání dopravních spojů, pokud do deklarované školy bylo dopravní spojení horší než do školy jiné. Při zjišťování reálné spádovosti jsme nejprve zjistili spádovost administrativně stanovenou pro jednotlivé školy, pokud existovala. Následně jsme zjišťovali shodu se spádovostí reálnou. Zřizovatelé základních škol mají ze zákona povinnost stanovit spádový obvod základní školy, který deklaruje žákům z tohoto obvodu přijetí do základní školy. Ovšem značná část obcí není přiřazena do žádného spádového obvodu základní školy.

V Mapách 3 – 6 je vyznačena reálná spádovost ze sídel do základních škol, stejně tak v Tabulkách 3a a 3b (zde administrativně stanovená i reálná spádovost v rozdělení pro 1. a 2. stupeň ZŠ). V Tabulce 4 pak tuto spádovost do škol využíváme pro odhady počtu dětí ve spádových územích základních škol (pět posledních sloupců tabulky).

4.3 Data o spojích veřejné dopravy do základních škol a jejich zpracování

Pro vyhledávání dat o spojích veřejné dopravy do základních škol byl zvolen internetový prohlížeč IDOS. Nejprve byly na tomto serveru vyhledávány jízdní řády ve formátu PDF, kde jsou příslušným kódem vyznačeny tzv. školní spoje, tedy spoje, které nejedou v době školních prázdnin. Tato metoda byla však poměrně náročná, neboť se muselo často přepínat mezi jednotlivými linkami a také mezi jednotlivými druhy dopravy (autobus, vlak, MHD – nerozlišovali jsme význam či kapacitu spojů). Navíc existuje mnoho spojů, které v době prázdnin také jezdí a v době mimo prázdniny je využívají také žáci základních škol. Proto byl postup změněn a data byla vyhledávána prostým určením počáteční a cílové stanice v prohlížeči (ve vazbě na sídla vyjížděky a sídla se základní školou) a následně byly vyfiltrovány vhodné spoje. Při vyhledávání vhodných spojů byla do vyhledávače jako referenční den zadána středa ve školním vyučování školního roku 2015/2016, jakožto běžný pracovní a školní den uprostřed týdne.

Jako vhodné spoje byly vybrány ty, které dopraví ráno žáka ze sídla jeho bydliště do sídla, ve kterém je základní škola, a to mezi 6:30 a 8:00. Školní vyučování většinou začíná v 8:00, někde může být zařazena „nultá hodina“ od 7:00, v jednom případě (ZŠ Dubné) je

začátek vyučování posunut před osmou hodinu z důvodu příjezdu „školních“ autobusů. Proto jsme v případě ZŠ Dubné začátek rozmezí posunuli před 6:30, tak, aby existovalo 1,5 hodiny času na přesun do školy. Návratové spoje byly vybírány tak, aby dopravily žáky ze školy v rozmezí 12:00 (žáci prvního stupně mohou již v této době končit vyučování) a 16:30 (odpolední vyučování končí nejpozději kolem 15:00, ale bylo přihlédnuto k možnosti návštěvy zájmových kroužků).

V Mapě 6 jsou vyneseny výsledky těchto analýz možnosti dopravy žáků do a ze školy. Sídlo výjezdu do školy a sídlo se základní školou jsou spojeny modrou linií, u které je uveden počet spojů do školy a ze školy. Zohlednili jsme také možnost přestupů. Některá sídla žádné spoje nemají, nebo zastávka je od sídla příliš vzdálená (je od středu sídla vzdálena více než 1 km, většinou jde o tzv. zastávku na rozcestí) – Mapa 6. V návrhové části bude třeba existenci dopravních spojení znovu posoudit.

4.4 Data o velikosti dětské populace v sídlech a jejich zpracování

Potřebovali jsme vědět, kolik je dětí ve věku školní docházky v jednotlivých sídlech řešeného území, abychom mohli posoudit rozdíl mezi počtem dětí příslušných k základní škole podle školských spádových území a mezi počtem dětí docházejících do základní školy. Je zde metodický problém spočívající v tom, že část žáků směřuje do víceletých gymnázií a do církevních a různých speciálních škol. Další problém spočívá v tom, že máme dostupné údaje o počtu dětí ve věku 0–14 let ze Sčítání 2011 (můžeme tedy dovést počet dětí ve věku 6–10 let a 11–14 let, musíme předpokládat rovnoměrné uspořádání dětí podle věku), ale tyto údaje jsou již čtyři roky staré. K polovině roku 2015 existují data o počtu dětí ve věku 0–14 let podle obcí SO ORP České Budějovice (Kolektiv, 2015), které jsme použili pro zaktualnění údajů. Postupovali jsme tak, že jsme zjistili navýšení počtu obyvatel v obcích mezi Sčítáním 2011 (Kolektiv, 2013) a statistikou z poloviny roku 2015 a toto navýšení/pokles jsme transformovali do koeficientů. Tyto koeficienty jsme pak použili, když jsme data ze Sčítání 2011 za sídla tímto koeficientem násobili. V Tabulce 4 jsou uvedeny počty dětí ve věku 0–14, 6–10 a 11–14 let ve spádových územích základních škol k polovině roku 2015.

Zatímco u částí obcí, respektive sídel, byly výpočty velikosti dětské populace relativně snadno řešitelné, obtíže byly s vyjádřením počtů dětí příslušných k základním školám v Českých Budějovicích. Využili jsme administrativně stanovené školní obvody, kde byl uveden seznam ulic příslušných k jednotlivým školám. Ze Sčítání 2011 (Kolektiv, 2013)

jsme měli kvalitní údaje o počtu dětí podle urbanistických obvodů města. Těchto obvodů je značný počet, nicméně rozdělují některé ulice. V tomto případě jsme zvolili individuální odhady rozdělení dětí z jednotlivých ulic do školských obvodů. Využívali jsme také snímky města (ortofotomapu) s názvy ulic a s uspořádáním urbanistických obvodů. Dbali jsme na to, aby byly shodné celkové součty počtu dětí. Na druhou stranu je třeba uvést, že městské školy nebyly hlavním objektem našeho zájmu. Potřebovali jsme je především pro pokrytí potřeb základního školství v suburbánních a rurálních území SO ORP.

4.5 Informace o vybavenosti a urbanistických a stavebních charakteristikách základních škol

Při návrzích optimalizace sítě základních škol je důležité vědět, jak jsou školy vybaveny školskými službami, určitou roli také hraje vhodnost mikropoložky školy v území. Základní škola by měla kromě výukových prostor a prostor pro pedagogy zahrnovat také jídelnu s kuchyní (nebo alespoň jídelnu v podobě výdejny dovážených jídel), školní družinu, plně hodnotnou tělocvičnu (z hlediska rozměrů a vybavení) a pokud možno také venkovní sportoviště (v odlišení hřiště pro míčové hry a školního atletického oválu). Potřebné informace bylo možné nalézt na webových stránkách jednotlivých základních škol, v několika případech jsme do škol telefonovali, atletickou dráhu lze zpozorovat na snímcích. Některé základní školy, zvláště ty ne-plně organizované, neměly úplnou vybavenost. Při hodnocení jsme dávali za každou položku 0, 1 nebo 2 body, takže škola mohla získat maximálně 8 bodů – Tabulka 5.

Posuzovali jsme také urbanistické a stavební charakteristiky základních škol, pokud jsme je byli schopni jednoduchým způsobem zjistit. Rok vzniku hlavní budovy (Tabulka 6) jsme vyhledávali na webových stránkách škol a obcí, stejně tak rok významné rekonstrukce hlavní budovy. Stále ještě existují některé malotřídky v podobě obecné školy z doby první republiky, i když třeba mají novou omítku. Přítomnost vzrostlé zeleně v areálu nebo v blízkosti školy jsme zjišťovali pomocí [Googlemaps.com](https://www.google.com/maps), část škol jsme také navštívili, nebo znali z dřívějšíka. Podobně jsme sledovali existenci hluku v okolí hlavní budovy (rušivý vliv na výuku a pohodu hlavně díky rušné komunikaci u školy) a automobilový provoz u hlavního vchodu (zde jde o bezpečnost dětí). Existenci rozvojových ploch (pro výstavbu dalších budov či sportovních zařízení) jsme také odvozovali na základě snímků a znalostí z terénu. Také zde jsme se pustili do bodového hodnocení. Základní škola mohla dostat až 10 bodů, pokud byla

nová, nebo nedávno významně rekonstruovaná, pokud měla větší množství vzrostlé zeleně, ležela v klidové zóně z hlediska hluku, neměla silnější automobilový provoz u hlavního vchodu a měla rozvojové plochy – Tabulka 6.

4.6 Další informace zjištěné z internetu a z rozhovorů s pracovníky základních škol

Z počátku jsme měli představu, že navštívíme všechny základní školy a pokusíme se zjistit potřebné informace přímo na jednotlivých školách. To se ale ukázalo jako nemožné, z časových důvodů. Přesto jsme množství kontaktů s řediteli, zástupci ředitelů a dalšími pracovníky škol uskutečnili, především e-mailovou a telefonickou cestou. S řediteli či zástupci základních škol jsme probírali spád žáků do školy z okolních sídel a otázky vymezení školských obvodů, pokud jsme tyto informace nezískali z webových stránek. Zvláště cenné byly rozhovory s představiteli ne-plně organizovaných škol, hlavně v jižní části SO ORP. Tyto školy každoročně zápasí s minimálními počty žáků, protože rodiče bydlící v tomto území často posílají děti do škol v Českých Budějovicích. Toto dojíždění je komplikované. Na druhou stranu je provoz těchto malých škol málo ekonomický. Představitelé obcí i místní obyvatelé chtějí tyto školy za každou cenu zachovat, což považujeme za správné.

Další rozhovory jsme uskutečnili se starosty nebo s tajemníky obecních úřadů, zvláště těch, které základní školu nemají a jsou nuceni řešit dojížděku dětí z obce do okolních škol. Cenné pro nás byly informace z obcí suburbánního zázemí, které trápí komplikace dojíždění dětí do českobudějovických škol – velké vzdálenosti, přestupy, načasování autobusových spojů. Někde se podařilo představitelům příměstských obcí zařídit alespoň připojení několika zvláštních spojů městské hromadné dopravy pro dopravu dětí do škol. Další získané informace se týkali přeplněnosti autobusů, bezpečnosti na zastávkách a návrhů nových školních spojů a linek.

Zaznamenali jsme také několik článků v tisku, které se uvedenou problematikou zabývaly, například článek o zřízení ne-plně organizované základní školy na Srubci, či o rozšíření Základní školy v Šindlových Dvorech (obec Litvínovice), nebo o obnovení Základní školy Emy Destinové na sídlišti Šumava. Uskutečnili jsme také rozhovor s představiteli školského odboru na Magistrátě v Českých Budějovicích, který má působnost ve školství pro celé území SO ORP. Předpokládáme konzultace našich návrhů optimalizace

rozmístění a spádového uspořádání základních škol s představiteli těch základních škol a obcí, kterých by se optimalizace týkala, a s úředníky uvedeného školského odboru.

4.7 Metodika bilance žáků ve školských spádových územích základních škol

V prvním kroku bylo třeba zjistit počty žáků docházejících do základní školy ve školním roce 2014/2015 v rozdělení na první a druhý stupeň. Tyto údaje jsme našli především na webových stránkách škol. Pokud tam nebyly, nebo byly staršího data, tak jsme se spojili se zástupci či řediteli škol a tato data od nich získali. Musíme doufat, že tyto údaje jsou relativně přesné, oficiální statistika neexistuje. Mohlo se stát, že někteří představitelé škol, zvláště těch s malým počtem žáků, mohli čísla poněkud navýšit. Překvapilo nás, že na úrovni celého SO ORP neexistuje úplná statistika základních škol.

Počet žáků obou stupňů jednotlivých základních škol je uveden v Tabulce 4. V této tabulce je zaznamenán i počet tříd s rozdělením na počet tříd na prvním a na druhém stupni, takže bylo možné vypočítat počet žáků připadajících na jednu třídu na prvním a druhém stupni – Tabulka 4. V této tabulce jsou ještě údaje o počtu ročníků základní školy (vždy 5 + 4, nebo pouze 5). Nepočítali jsme počet žáků připadajících na jeden ročník, bylo to zbytečné, protože na malých školách, o které jde v optimalizaci především, je v každém ročníku pouze jedna třída a na velkých školách může být více paralelních tříd v jednom ročníku.

Tyto poměrové údaje počtu žáků připadajících na jednu třídu jsou pro náš výzkum zásadní. Na republikové a krajské úrovni existují normativy minimálního počtu žáků ve třídách v rozlišení na první a druhý stupeň a v závislosti na typu školy – viz další kapitola. V Tabulce 4 je ještě uvedena stavební kapacita školy z hlediska počtu žáků. Chtěli jsme vědět, zda by škola byla schopna pojmout větší počet žáků respektive tříd, eventuálně i navazující druhý stupeň. Tabulka je rozdělena na školy plně organizované a ne-plně organizované. Bylo to nutné vzhledem k samostatné působnosti ne-plně organizovaných základních škol ve vzdělávání na prvním stupni.

4.8 Metodika posuzování naplněnosti základních škol ve školských spádových územích

V dalších sloupcích Tabulky 4 jsou již data zhodnocující velikost spádových území jednotlivých základních škol z hlediska počtu žáků, a to na prvním stupni a na druhém stupni. V kapitole 4.4 jsme již popsali postup zjišťování počtu dětí ve věku 0–14 let ve spádových územích základních škol (jde o potenciální počet vyplývající ze sčítání obyvatel a z průběžné evidence obyvatel). Počet těchto dětí jsme poté jednoduše rozčlenili na patnáctiny a následně na ty děti, které věkově spadají do základní školní docházky na prvním stupni (6–10 let) a na druhém stupni (11–14 let). Museli jsme tedy oddělit děti (žáky) prvního stupně ne-plně organizovaných škol od dětí (žáků) prvního stupně plně organizovaných škol.

V dalších dvou sloupcích Tabulky 4 je uveden odhad počtu dětí spádového území základní školy, které jezdí do školy mimo spádovou základní školu. Jde o zásadní údaje pro optimalizaci rozmístění základních škol a uspořádání jejich školských spádových území. Jsme si samozřejmě vědomi úskalí použité metodiky, ale lepší postup se nám nepodařilo nalézt.

Vyhláška Ministerstva školství č. 256/2012 Sb. určuje minimální počty dětí na jednu třídu základní školy. Pokud nejsou tyto normativy dodrženy, lze získat na určitou dobu výjimku (do počtu 4 žáků), nebo je možné, aby zřizovatel školy (obec) dofinancoval „scházející“ žáky ze svého rozpočtu, či z rozpočtů spádových obcí. V paragrafu 4 této vyhlášky je uveden minimální průměrný (průměr ze všech tříd) počet žáků na jednu třídu plně organizované základní školy – 17 žáků. Na druhém stupni základní školy nelze v jedné třídě spojovat žáky z více ročníků, na prvním stupni to možné je. Toto slučování je běžné především u ne-plně organizovaných základních škol. Složitěji jsou proto normativy nastaveny u škol pouze s prvním stupněm (ne-plně organizované), výjimečně také na prvním stupni plně organizovaných škol. Pokud jde o jednotřídní školu prvního stupně, potom může mít její třída 10 dětí (většinou se vyučuje současně všech pět ročníků ZŠ). U dvojtřídní školy mají třídy mít minimálně 12 dětí, u trojtřídní 14 dětí a u čtyř a více třídní školy 15 dětí. Existuje i normativ maximálního počtu ve třídě – 30 žáků. Výjimky se týkají výuky některých předmětů, například výuky jazyků a výchov, ty ale neovlivňují naši metodiku.

4.9 Postupy vytváření map

Nedílnou součástí této diplomové práce je soubor map. První dvě mapy pouze doprovázejí úvodní charakteristiku řešeného území, byly převzaty ze stránek Českého statistického úřadu (Kolektiv, 2015). Mapy 3 – 6 jsou důležitým produktem diplomové práce, neboť zobrazují prostorové uspořádání základních škol a jejich školských spádových území, a ještě další skutečnosti. Z technického hlediska jsou tyto mapy vlastní tvorbou, která probíhala v programu ArcGIS.

Zpracování map probíhalo tak, že byla nejprve vytvořena Mapa 5. Ta obsahuje důležitá data o rozmístění ZŠ a spádu do ZŠ, která jsme během tvorby diplomové práce získali. Určitou komplikací byla potřeba vyjádření mapy podle sídel (částí obcí), nikoliv podle obcí. Tím vznikla určitá potíž s rozdělením území příslušných k jednotlivým částem obcí (to bylo nutné pro barevné odlišení spádu). Nakonec se podařilo najít vrstvu GIS, která toto rozčlenění obsahovala. Dále bylo nutné ohraničit zastavěné území Českých Budějovic a také suburbánní zázemí Českých Budějovic, dříve vymezené doc. Kubešem a Pavlíkovou (2012) – Mapa 5. Do mapy jsme zanesli základní školy plně organizované a ne-plně organizované. Bylo třeba rozlišit školská spádová území těchto dvou typů základních škol. To jsme nejprve učinili v jedné mapě (Mapa 5), když jsme samostatná školská spádová území ne-plně organizovaných škol vyznačili šrafováním.

Pro přehlednost jsme v Mapě 3 a 4 zvlášť vyjádřili spádovost na prvním stupni a druhém stupni základních škol. Potýkali jsme se vyznačením většího počtu škol v zastavěném území Českých Budějovic (řešeno výřezem v mapě). Ne příliš velké potíže vznikaly na rozhraní SO ORP České Budějovice, protože území SO ORP je z hlediska dojížděky do základních škol relativně uzavřené. Problémem při tvorbě map bylo správné zvolení kartografických vyjadřovacích prostředků, zejména barev, jejich odstínů, typů šrafování atp., také proto, aby bylo možné mapy publikovat i v černobílém provedení. Tyto aktivity trvaly značnou dobu. Vše se ale nakonec podařilo zvládnout.

V poslední mapě (Mapa 6) jsou vyznačeny dopravní spoje do škol, tak jak jsme tuto problematiku popsali v kapitole 4.3. Potýkali jsme se s přehuštním některých linií, a tak jsme je poněkud „ohnuli“, nebylo také možné přesně vyznačit trasu školních autobusů, která je někdy „klikatá“ při zajištění do vesnic mimo hlavní tahy.

5. Analýza územního uspořádání základních škol a školských spádových území základních škol

5.1 Analýza územního rozmístění základních škol

Při pohledu na Mapy 3 - 6 je zřejmé, že základní školy jsou na území SO ORP České Budějovice rozmístěny velmi nerovnoměrně. Jejich umístění závisí na počtu obyvatel (dětí), respektive na hustotě zalidnění (dětí) a na rozmístění městeček a měst. Současné rozmístění je také výsledkem změn demografického chování obyvatel směrem k menšímu počtu dětí v rodinách a také výsledkem depopulace venkovských prostorů. Stále sílí tendence redukovat další základní školy ve venkovském prostoru, školy, které dříve měly dostatek žáků, ale v současnosti tomu již tak není. Novou záležitostí je populační růst suburbánního zázemí Českých Budějovic, které významně navyšuje počet zdejších dětí.

Na rozmístění a obsazenost základních škol má také dopad odvážení dětí rodiči do škol v Českých Budějovicích, kam rodiče dojíždějí za prací a také rozvoj víceletých gymnázií i některých soukromých základních škol (jsou lokalizovány v Českých Budějovicích). Vše je třeba vidět rozdílnou optikou prvního a druhého stupně základní školy.

V Českých Budějovicích je dvanáct „běžných“ plně organizovaných základních škol, třináctá se obnovuje na sídlišti Šumava – ZŠ Emy Destinové. Pak jsou zde ještě soukromé plně organizované základní školy, například Církevní základní škola Rudolfovská a základní školy určené pro žáky se specifickými potřebami, které nevyhodnocujeme. Nelze zapomenout na 5 víceletých gymnázií, která obsahují třídy s výukou druhého stupně základního vzdělávání. Na území Českých Budějovic vymezených kompaktní zástavbou jsou také neplně organizované základní školy – Základní škola T. G. Masaryka v Novém Vrátně, Základní škola Vl. Rady v Mladém a odloučené pracoviště ZŠ v Nových Hodějovicích (ZŠ Dukelská).

V suburbánním prostoru kolem Českých Budějovic, tak jak je v uvedených mapách (např. Mapa 5) vymezen, jsou plně organizované základní školy v Dubném, v Rudolfově a na Dobré Vodě, neplně organizované základní školy pak na Borku, v Hosíně, v Hrdějovicích, v Šindlových Dvorech, v Boršově nad Vltavou a v Nedabyli, nová má vzniknout na Srubci. Suburbánní zázemí populačně v poslední době narostlo, v mnoha jeho částech základní školy nejsou a dojíždění velkého počtu i malých dětí (žáků) do českobudějovických škol je náročné. Nedobře je pokryt prostor Srubce, a také jižní a jihozápadní části suburbánního zázemí. Ne-

plně organizované školy by mohly být ve všech populačně větších suburbiích – v suburbiích s 500 a více obyvateli.

Ve venkovském prostoru okrajů SO ORP České Budějovice existovalo v minulosti plně organizovaných a zvláště ne-plně organizovaných základních škol mnohem více. Svědčí o tom dochované budovy obecních škol, v současnosti většinou přeměněné na mateřské školy, či obecní úřady. Rozmístění plně organizovaných základních škol zde bylo ustanoveno v období socialismu 70. a 80. let. Školy byly lokalizovány do městeček aglomerace (Zliv, Hluboká n. Vlt., Ševětín, Lišov, Ledenice a Kamenný Újezd) a do dalších zbylých prostorů – Dříteňsko (Dříteň). Zvláštní situace je v populačně malých Strýčicích, kde byla v období národnostního soupeření vybudována velká a na tu dobu moderní základní škola, která měla přilákat děti ze smíšených česko-německých rodin. Tato škola leží v periferním venkovském prostoru a navíc na hranici řešeného SO ORP. Systém je doplněn ne-plně organizovanými venkovskými školami, které se udržely ve větších vesnicích a tam, kde místní obyvatelé a představitelé samosprávy chtěli školu udržet. Zvláště komplikovaná a nepřehledná situace z hlediska rozmístění těchto škol je v prostoru jižně od Českých Budějovic – Mapa 5.

5.2 Analýza územního uspořádání školských spádových území základních škol

5.2.1 Analýza územního uspořádání školských spádových území pro 1. stupeň základních škol

V Mapě 3 je zobrazena současná spádovost do základních škol v SO ORP České Budějovice, a to pro 1. stupeň ZŠ. Peripetie získávání potřebných údajů jsou popsány v kapitole 4.2. Zvláště na jihu území je situace poněkud nepřehledná, také proto, že ze sídel vyjíždějí žáci jak do nejbližších ne-plně organizovaných základních škol, tak i do Českých Budějovic.

Značnou část řešeného území a většinu dětské populace ve věku 6–10 let obsluhují základní školy v Českých Budějovicích. Spádovost na *území města* České Budějovice neřešíme, jde o specifickou záležitost, navíc území města je dobře pokryto MHD. Světle zelený areál v Mapě 3 vyznačující příslušnost k českobudějovickým školám není dobře územně uspořádán, výběžky směrem k Vrábčím, Slavči a Kroclovu na jihozápadě nebo k Pašínovicím, Komařicím, Sedlu a Mokrému Lomu na jihu, nejsou optimální, dojížděkové

vzdálenosti jsou zde velké. V návrhové kapitole (kapitola 6) se pokusíme tento problém vyřešit.

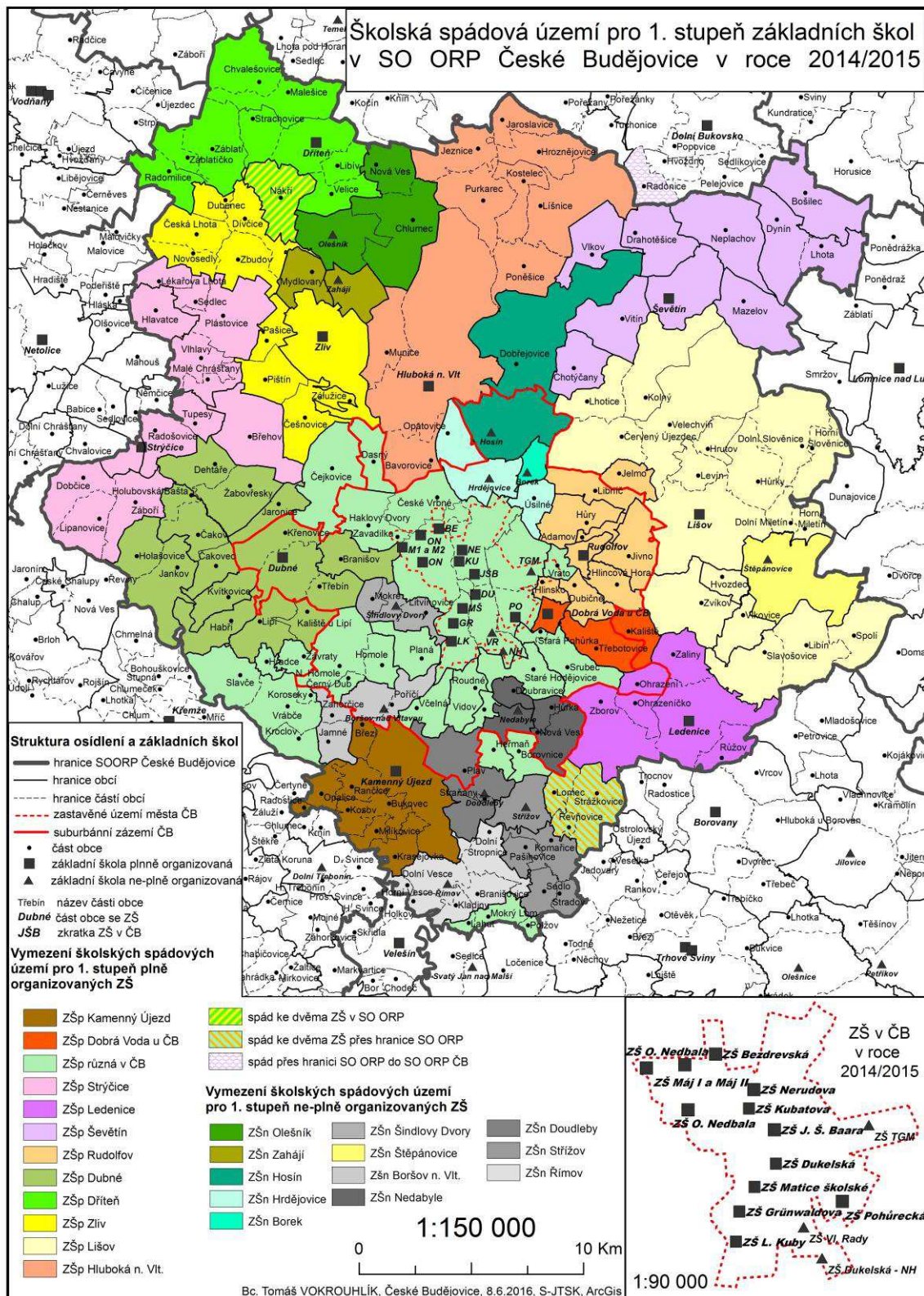
Problematická situace je rovněž v *suburbánním zázemí* Českých Budějovic – v území ohraničeném červenou čarou v Mapě 3 Malé děti docházející například do první třídy základní školy musí dojíždět do města jak ze suburbií příměstské krajiny (většinou prostředky MHD), ze suburbií o něco vzdálenějších, i ze suburbií značně vzdálených, ležících již za vymezeným suburbánním zázemím Českých Budějovic (Kroclov, Vrábče, Hradce). Dojíždějí autobusy, vlakem, někdy i s přestupy. Tráví na cestách do a ze školy dlouhou dobu. Okolí zastávek a přechodů přes silnice může být pro děti nebezpečné. V zimních měsících se doprava do škol uskutečňuje za tmy, v zimě mohou také nastat potíže se sjízdností komunikací. To jsou nepříjemnosti, které někteří rodiče někdy řeší dovážením dětí z místa bydliště do základních škol a zpět vlastním automobilem.

V některých částech suburbánního zázemí Českých Budějovic (Mapa 3) přeci jen zůstaly zachovány ne-plně organizované základní školy. Obce společně s rodiči se snaží provoz těchto škol udržet za každou cenu. Takovéto školy fungují například v Hosíně, Hrdějovicích a na Borku (jde o středně velká suburbia na severu suburbánního zázemí), ve staré škole zůstal první stupeň ZŠ ještě v Nedabyli a také v Poříčí u Boršova nad Vltavou. Suburbánní, zatím ne-plně organizovanou základní školou je také škola v Šindlových Dvorech, která bude od nového školního roku 2016/2017 zřizovat druhý stupeň ZŠ. Důvodem je to, že zdejší děti dojíždějí do Českých Budějovic, kde jsou kapacity škol v podstatě naplněny (Svítilová, 2015). Tuto problematiku budeme ještě řešit v návrhové kapitole 6.

V severní části řešeného území, ve *venkovském území s malými městy*, je uspořádání reálné spádovosti do základních škol na 1. stupni přehlednější – Mapa 3. Venkovské plně organizované školy se zde často dělí o žáky na 1. stupni s ne-plně organizovanými základními školami ležícími v okolních menších sídlech. To platí pro základní školu Dříteň (+ Olešník), Zliv (+ Zahájí), Lišov (+ Štěpánovice). To je optimální uspořádání, ve kterém mohou velké – plně organizované základní školy spolupracovat se školami malými – ne-plně organizovanými a ve kterém mají malé děti snazší dosažitelnost základní školy. Velice důležité jsou pro dosažitelnost venkovské základní školy autobusové a vlakové spoje – jejich časové uspořádání při cestě do školy a při návratu domů – k tomu se vyjadřuje kapitola 5.3.

V jižní části řešeného území je situace, jak jsme již uvedli, komplikovaná. Malotřídní ne-plně organizované základní školy zde zápasí s nedostatkem žáků a s nevybaveností – základní školy v Doudlebech, Střížově a Římově. Tyto problémy nám sdělovali pracovníci těchto škol. V návrhové kapitole 6 se k tomu ještě vrátíme.

Mapa 3: Školská spádová území pro 1. stupeň základních škol v SO ORP České Budějovice v roce 2014/2015

Pouze tři sídla v SO ORP České Budějovice částečně spádují na 1. i 2. stupni do základní školy ležící mimo SO ORP. Jde o Lomec, Strážkovice a Řevňovice, jejichž děti školou povinné jezdí do školy v Borovanech (moderní škola s bazénem a další vybaveností) a také do Českých Budějovic. U sídla Radonice, v mikroregionu Dolního Bukovska, který již není SO ORP České Budějovice, jsme zjistili příslušnost k základní škole v Ševětíně. *Přesahy spádu přes hranice SO ORP* by mohly být běžnější, je třeba překonat administrativní překážky a „zajeté“ mechanismy územní organizace základního školství z předchozích období.

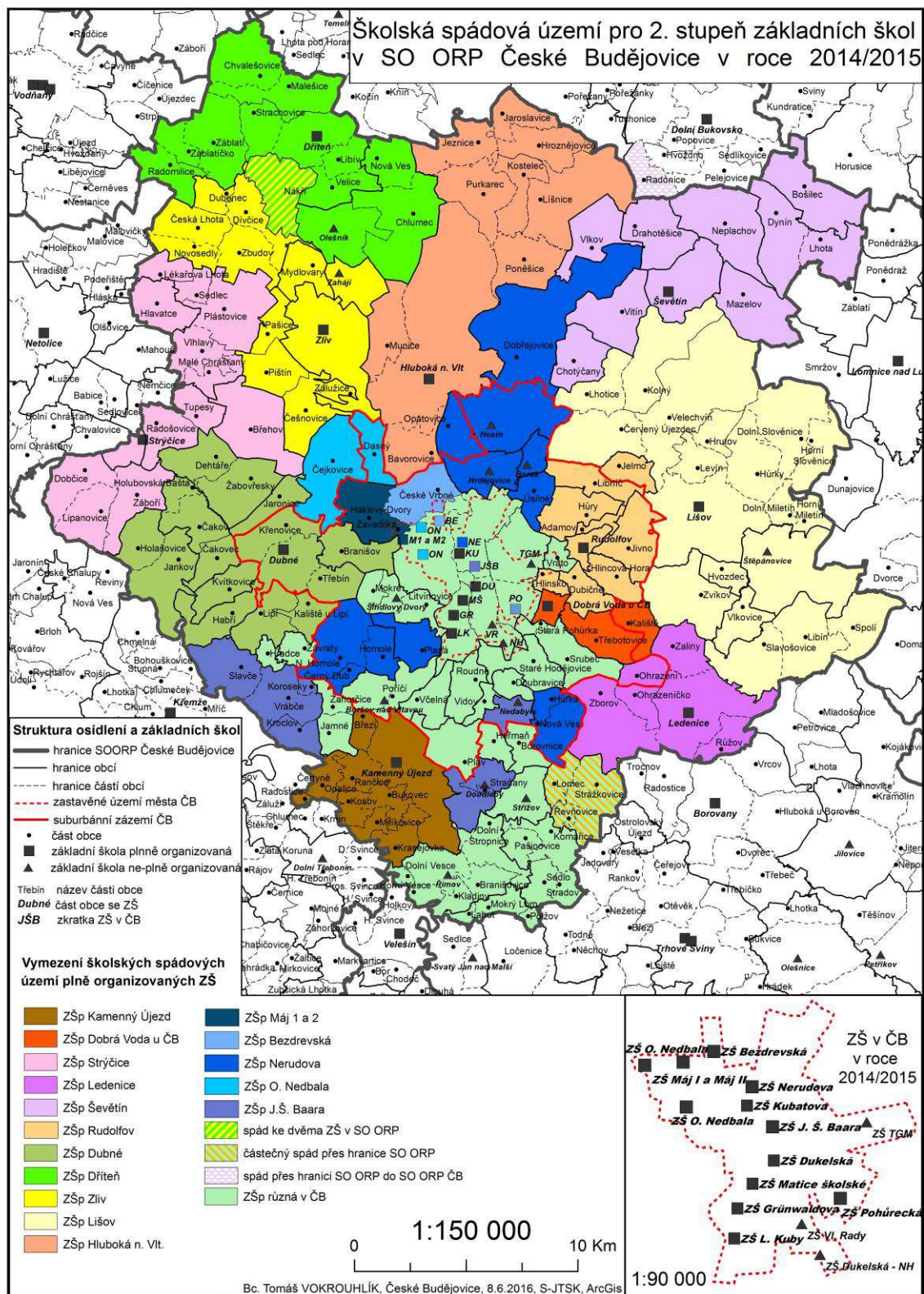
5.2.2 Analýza územního uspořádání školských spádových území pro 2. stupeň základních škol

V Mapě 4 jsou zobrazena školská spádová území pro 2. stupeň základních škol. Školská spádová území na tomto stupni jsou logicky rozsáhlejší. Ani v tomto případě spádovost na *území města* České Budějovice neřešíme. Jde o specifickou záležitost, navíc území města je dobře pokryto MHD.

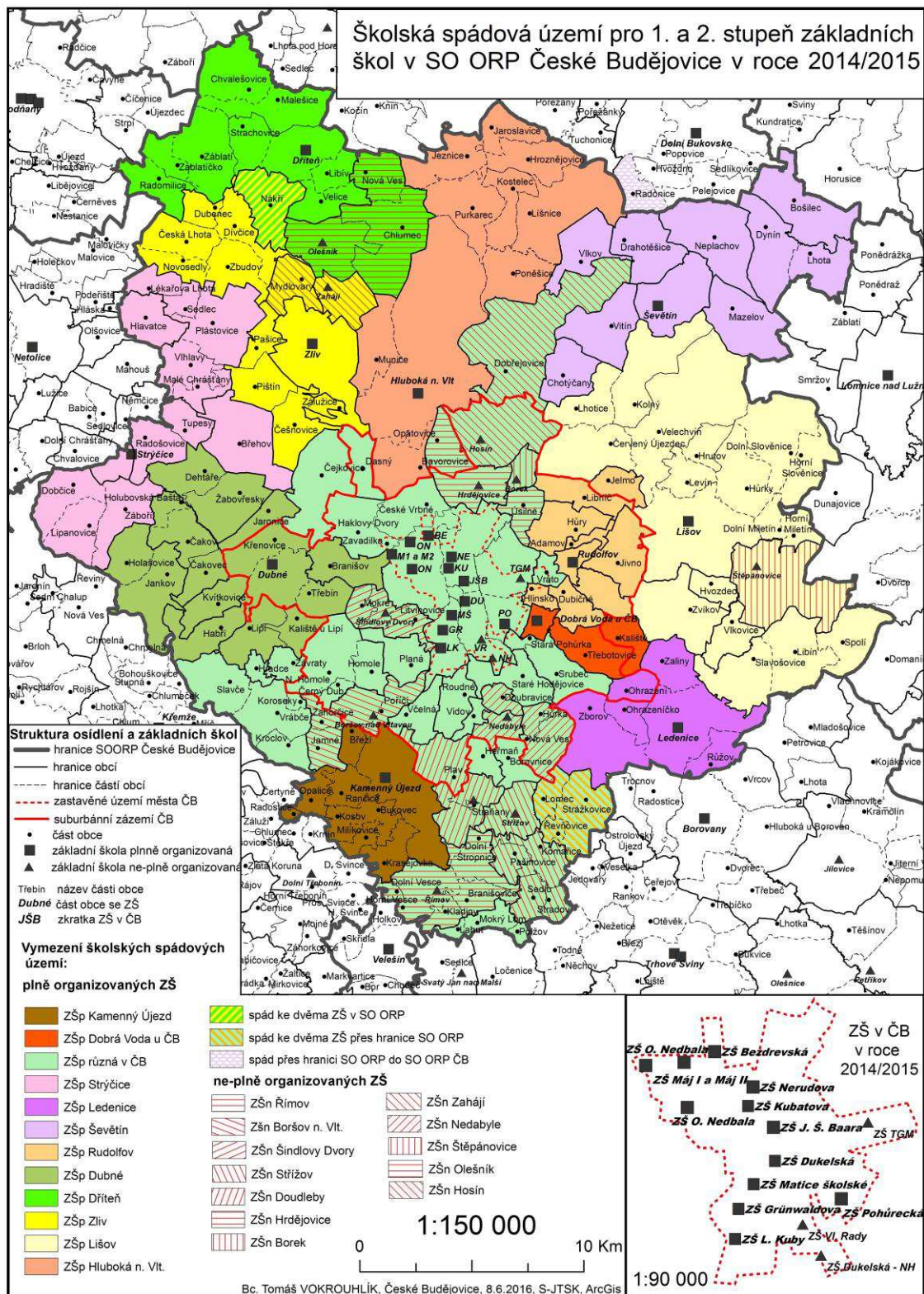
V *suburbánním zázemí* Českých Budějovic je plně organizovaných škol málo, nestačí potřebám zdejších sídel, která populačně velmi narostla – viz kapitola 5.1. Školské spádové území základní školy Dubné zahrnuje jak suburbanizované zázemí, tak i navazující venkovské zázemí. Jde o moderní školu s relativně dobrým autobusovým napojením. Jako suburbánní plně organizovanou základní školu můžeme označit základní školu na Dobré Vodě u Českých Budějovic. Jde o jedinou školu v řešeném území, která z hlediska administrativně vymezených školských obvodů obsluhuje právě jen sídlo, ve kterém leží. V realitě však ke škole spádují ještě další dvě sídla – Mapa 4. Základní škola v Rudolfově se potýká s velkým nárůstem dětí ve spádujících suburbiích. Problémem je zde doprava, zvláště z Jelma, Libníče a Hůr, i Dubičného. Další prostory suburbánního zázemí obsluhují základní školy v Českých Budějovicích, přitom ale jejich výběr ve vztahu k části suburbánního zázemí je někdy nelogický. Například suburbia v okolí Homolí a také Nové Vsi obsluhuje Základní škola Nerudova, ovšem „na cestě“ do školy se nachází několik jiných městských základních škol. Podobně je to se suburbii Nedabyle (a Doudleby), které obsluhuje vzdálená ZŠ Jindřicha Šimona Baara v Českých Budějovicích.

Důležité jsou plně organizované základní školy v *městečkách aglomerace*. Mají nezastupitelnou roli pro sídla ve svých mikroregionech. Na druhou stranu, bez „dodávky“ dětí z těchto sídel by tyto školy „nepřežily“. Je důležité udržet plně organizovanou školu

Mapa 4: Školská spádová území pro 2. stupeň základních škol v SO ORP České Budějovice v roce 2014/2015

Mapa 5: Školská spádová území pro 1. a 2. stupeň základních škol v SO ORP České Budějovice v roce 2014/2015

v Ševětíně. To ale nebude problém vzhledem k růstu Ševětína a okolních sídel ve spojitosti s rozvojem významných komunikací a suburbanizace v pásu České Budějovice – Veselí nad Lužnicí. Podobně je to se školou ve Zlivi, která ale není dobře komunikačně napojena na své okolí. Základní škola v Hluboké nad Vltavou obsluhuje přibližně 5 000 obyvatel ve svém okolí a vzdálenější enklávu kolem Kostelce. Její funkce je nezastupitelná a žáků je relativně dostatek. Podobně je to se základní školou v Lišově, která obsluhuje kromě vlastního městečka i rozsáhlá venkovská území na sever a jih od Lišova. Problémy s počtem žáků má ale základní škola v Ledenicích. Městys Ledenice není populačně velký a ve školském spádovém území je jen několik malých venkovských sídel. Ve stejné situaci je základní škola v městysu Kamenný Újezd. Ta ale částečně „sbírá“ žáky i v okolním prostoru Římovska.

Venkovské zázemí Českých Budějovic by měly obsluhovat venkovské školy. Ty ale mají problémy s malým počtem žáků. To se týká základní školy ve Strýčicích, na kterou jsou napojena sídla podél rozhraní SO ORP České Budějovice a SO ORP Prachatic. Dopravní napojení školními autobusy sice funguje, ale je málo frekventované. Další venkovská plně organizovaná základní škola s druhým stupněm se nachází v sídle Dříteň. Zde je situace příznivější v tom, že sídla v okolí Dříteň leží v blízkosti Jaderné elektrárny Temelín, takže je zde znát určitá stabilita a rozvoj. Nicméně dopravní napojení sídel spadujících do této základní školy není optimální.

Přesahy spádu přes hranice SO ORP – také na úrovni druhého stupně existují drobné přesahy přes hranice SO ORP. Charakteristika je stejná jako v předchozí kapitole. V Mapě 5 je znázorněna spádovost do základních škol jak ne-plně organizovaných, tak i plně organizovaných. Tato mapa bude sloužit pro návrhy optimalizace v kapitole 6.

5.3 Analýza územního uspořádání veřejné dopravy do základních škol

V kapitole 4.3 byla probrána metodika vymezení školních spojů. V Mapě 6 jsou tyto školní spoje zobrazeny. Je zde uvedena směrovost a počty spojů pouze do plně organizovaných základních škol a z těchto škol. V případě spojů pro ne-plně organizované školy je situace jednodušší – není jich tolik a vzdálenosti jsou podstatně kratší. Tuto záležitost pak řešíme individuálně u jednotlivých škol v kapitole 6.1 a 6.4.

Školní spoje na *území města* České Budějovice nemá smysl řešit, na toto území se nesoustředíme a navíc je zde poměrně hustá síť linek MHD. V *suburbálním zázemí* Českých Budějovic můžeme rozlišit blízko ležící suburbia spadující do českobudějovických škol,

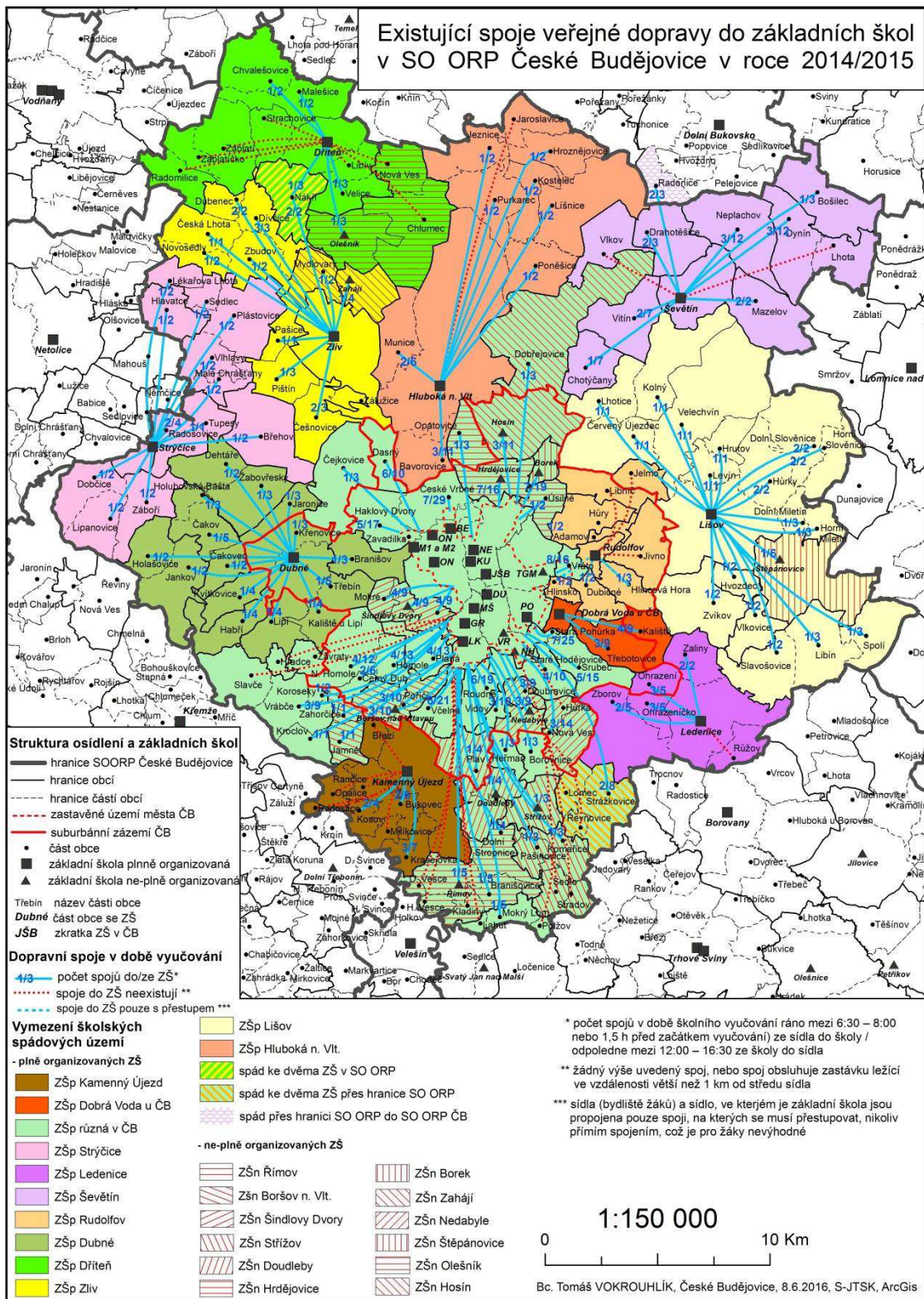
spojená s Českými Budějovicemi relativně frekventovanými linkami MHD – Haklovy Dvory, České Vrbné (zde napojení trolejbusem), Hrdějovice, Borek, Úsilné, Kaliště, Třebotovice, Srubec, Staré Hodějovice, Roudné, Vidov, Včelná, Poříčí, Boršov n. Vlt., Nové Homole, Homole, Planá, Litvínovice, Šindlovy Dvory, Mokré. Zde školní spojení není problémem, městská hromadná doprava jezdí ve dnech školního vyučování jak v ranních, tak i v popoledních hodinách s frekvencí minimálně dvou spojů za hodinu.

Ještě další suburbanizovaná sídla ležící na výpadovkách a železnicích z Českých Budějovic mají dobrá „školní“ spojení s městem – například Dasný, Nová Ves, Nedabyle, Doubravice. Ovšem jiná suburbia na tom mohou být hůře – Hůry, Hůrka nebo Plav, kam zajíždí málo autobusových spojů a MHD sem nedosáhne. Další sídla suburbánního zázemí Českých Budějovic spádují na druhém stupni do plně organizovaných škol mimo České Budějovice. Základní škola Dubné má Krajským úřadem Jihočeského kraje připraveny paprskovitě uspořádané školní autobusové spoje, ovšem vždy se jedná pouze o jeden spoj do školy. Obtíže s dopravou žáků má základní škola v Rudolfově. MHD totiž v Rudolfově končí a z Rudolfova do okolních sídel autobusové spoje nevyjíždějí, nebo jen minimálně – Mapa 6.

Kolem městeček aglomerace bývají uspořádány školní spoje paprskovitě, ale ne do všech okolních sídel a ne v dostatečné frekvenci. Jisté potíže mají děti dojíždějící do Zlivi, protože Zliv není významnou silniční a tedy i autobusovou křižovatkou. Relativně jednoduchá situace je u základní školy v Hluboké nad Vltavou, kde severní část území obsluhuje jedna autobusová linka projíždějící podél Vltavy hlubockými oborami a Munice a Bavorovice mají na Hlubokou nad Vltavou dostatečný počet spojů. Pouze malinké Jaroslavice s jedním obyvatelem (žádné dítě) školní spojení nemají. V případě Ševětína se u dojíždění žáků uplatňuje železnice (Chotýčany – Ševětín – Neplachov – Dynín) a autobusové spoje. Ovšem do Vlkova a Lhoty autobusy ani vlaky vůbec nezajíždějí a žáci zde jsou. Severní část Lišovska je obsluhována pouze několika autobusy, stejně tak část jižní (školní autobusy pro spojení s Lišovem). Také do ledenické základní školy nejezdí mnoho školních autobusů, ovšem Ohrazení a Ohrazeníčko leží u frekventované spojnice České Budějovice – Ledenice. Velice komplikovaná situace je v dojíždění do základní školy v Kamenném Újezdu. Malé venkovské osady nejsou s městysem většinou přímo spojeny a žáci musí přestupovat (Březí, Opalice, Milíkovice, Radostice, Rančice) – Mapa 6.

Venkovské zázemí Českobudějovicka má spoje většinou řídké, pokud ovšem sídlo neleží na frekventované komunikaci. Značné obtíže jsme zaznamenali ve školském spádovém území Základní školy Dříteň. Je zde mnoho malých sídel bez přímého školního se základní školou. Naopak na Strýčicku jsou školní spoje dobře zorganizovány, i když jde jen o jeden

Mapa 6: Existující spoje veřejné dopravy do základních škol v SO ORP České Budějovice k 9. 12. 2015

autobus směřující do školy a dva opačným směrem. Také do Základní školy Dubné se žáci z venkovských sídel v okolí dostanou. Sídla Slavče, Hradce a Závraty, kde počíná suburbanizace, ale jsou od Českých Budějovic značně vzdáleny, nemají přímé spojení s městem (Hradce pouze železniční). Zcela periferní polohu z hlediska školních spádových území a školních spojů mají sídla Lahuť, Sedlo, Stradov a Polžov ležící na jihu SO ORP. Autobusy zde zajíždějí pouze do některých sídel v okolí – Mokřý Lom, Pašínovice, která jsou od prvně jmenovaných sídel vzdálená okolo 2 km.

5.4 Analýza velikosti dětské populace v sídlech a spádových územích základních škol

V Tabulce 7 jsou soustředěna data ze Sčítání 2011 o počtu obyvatel a počtu dětí (0–14) uspořádané podle obcí a částí obcí (sídel) řešeného území a stejná data ze Statistického průvodce obcemi Jihočeského kraje 2015. Údaje o počtu dětí přepočtených podle školních věkových kategorií pak byly seskupeny podle školských spádových území základních škol pro první stupeň ZŠ a pro druhý stupeň ZŠ – Tabulka 4. Metodika tohoto postupu je popsána v kapitole 4.4. V této kapitole jsou také zmíněny některé metodické problémy spojené s tím, že ne všechny děti chodí do sledovaných základních škol, že přepočty počtu dětí mají určité nepřesnosti a že od Sčítání 2011 již uběhla nějaká doba.

Největší počet dětí ve věku 0–14 let připadá na spádové území Základní školy J. Š. Baara, kde by mělo být 2 183 dětí, přičemž ve věku 6–10 let by to mělo být 728 dětí (zde není konkurence ne-plně organizované ZŠ) a ve věku 11–14 let 582 dětí – Tabulka 4. Z této tabulky je také zřejmé, že do této školy chodí 530 žáků, takže dalších 780 dětí ve školním věku musí docházet do jiných českobudějovických základních škol, nebo do nižších tříd víceletých gymnázií, nebo ještě na jiné typy škol poskytující základní vzdělávání. Situace v případě *městských škol* je v tomto ohledu poněkud nepřehledná, ale jak jsme již uvedli, jde nám především o problematiku základních škol lokalizovaných mimo České Budějovice, v jejich suburbánním a rurálním zázemí.

Nejprve k bilanci dětské/žakovské populace na *druhém stupni základních škol*. V případě *suburbánních škol* SO ORP České Budějovice je z hlediska počtu dětí ve věku 11–14 let ve spádových územích základních škol situace následující – do ZŠ Dubné dochází 121 žáků na druhý stupeň, ovšem odhad počtu dětí ve věku 11–14 let ve spádovém území činí 166 dětí, rozdíl je tedy 45 dětí. Tyto děti pak obsluhují českobudějovické školy a víceletá

gymnázia, nebo mohou, výjimečně, přejíždět do okolních venkovských škol. V případě ZŠ Rudolfov tímto způsobem přebývá 110 dětí (což je hodně a svědčí to o větším uplatnění zdejších dětí na běžných ZŠ v Českých Budějovicích) a v případě Dobré Vody 56 dětí (zde je relativně větší uzavřenost).

V případě škol v *městečkách aglomerace* vychází nejlépe, v absolutních číslech Základní škola Kamenný Újezd, kde je „přebytek“ (ve smyslu výše uvedeného) pouze 1 žáka. To je ale dáno komplikovanou situací ve školském spádu na jihu řešeného území. Dobře vychází také Základní škola Ledenice (32 dětí), což je potřebné, jelikož zdejší škola má problémy s nedostatkem žáků. Následuje základní škola v Hluboké nad Vltavou, v Ševětíně, s odstupem pak základní škola ve Zlivi (82 dětí) a v Lišově (114 dětí). Tyto údaje je však třeba posuzovat také relativně, protože základní školy mají různý počet žáků a jejich spádová území rozdílný počet dětí v daném věku.

Venkovské školy mají největší problémy s nedostatkem žáků, takže by měly usilovat o to, aby děti v jejich spádovém území co nejméně docházely do jiných základních škol (v tomto případě jde o druhý stupeň ZŠ). V případě Základní školy Strýčice, která má největší potíže, jsme zjistili potěšující skutečnost, že bilance na druhém stupni je pozitivní – 2 děti (ve skutečnosti je to více s ohledem na spád do víceletých gymnázií a speciálních škol). Přesto má strýčická škola na druhém stupni pouze 63 žáků a průměr žáků na třídu pouze 15,8. Základní škola Dříteň je na tom o něco lépe. Z hlediska zaplněnosti tříd na druhém stupni (23,8), takže si „může dovolit předat“ 22 dětí do okolních základních škol (a gymnázií).

Jiné hodnoty logicky vycházejí v případě **prvního stupně základních škol**, protože na scénu vstupují ne-plně organizované základní školy. Tyto školy mohou být navíc malotřídní, nebo mohou mít pro každý ročník jednu třídu, takže hodnocení je zde složitější. Na základě údajů v Tabulce 4. je na tom z hlediska *venkovských ne-plně organizovaných škol* nejlépe základní škola ve Štěpánovicích, kde pouze 5 dětí spadá do jiných základních škol, u Základní školy Olešník tento údaj vychází na 8 dětí, v Základní škole Zahájí je to 10 dětí, v Základní škole Doudleby 29 dětí a nejhůře základní škola v Římově, která neobsluhuje 36 dětí ve spádovém.

Analýza žáků na prvním stupni *venkovských plně organizovaných škol* je poměrně jednoduchá, neboť jsou v této kategorii umístěny pouze dvě školy. U těchto škol nedochází k žádnému „přebytku“ žáků, naopak obě školy obsluhují v rámci prvního stupně i žáky ze sídel mimo svá spádová území. V případě ZŠ Strýčice je to 10 žáků a v případě ZŠ Dříteň je to 8 žáků. Nutno zmínit, že tento údaj je u ZŠ Dříteň ovlivněn kooperací se ZŠ Olešník,

působící v jejím spádovém území, obě školy se tak dělí o žáky prvního stupně. V případě, že by škola v Olešniku nefungovala, byl by tento údaj podstatně navýšen.

Základní školy v *městečkách aglomerace* dopadly poměrně dobře. V případě plně organizovaných základních škol v městečkách aglomerace jen menší část dětí školního věku ve spádovém území do dané základní školy nedochází – Tabulka 4. V absolutních hodnotách nejlépe dopadla ZŠ Hluboká nad Vltavou, z jejíhož spádového území navštěvují jiné školy pouze 4 žáci. Následuje základní škola ve Zlivi s 22 žáky. Podobně, jako v případě venkovské školy v Dřítění, je tento údaj ovlivněn kooperací ZŠ Zliv a ZŠ Zahájí, které si v rámci prvního stupně dělí spádové území. Téměř shodných výsledků dosahují ZŠ Ševětín a ZŠ Ledenice – 32 a 28 žáků. Největší počet žáků, navštěvujících jiné školy mimo spádové území má základní škola v Lišově – 60 žáků.

Jedinou ze škol městeček aglomerace, která obsluhuje i žáky ze sídel mimo spádové území školy je ZŠ Kamenný Újezd, do které dochází 31 žáků z okolních obcí – Tabulka 4.

Poslední kategorií škol analyzované v této subkapitole jsou školy suburbánní plně a ne-plně organizované. U *ne-plně organizovaných suburbánních škol* lze v Tabulce 4. zaznamenat nejnižší počet žáků nenavštěvujících základní školu v místě jejich bydliště, či v místě, ke kterému jsou „přiškoleni“ u ZŠ Nedabyle a ZŠ Boršov – 17 žáků. Následuje škola v Hosíně, se 32 žáky a nejhůře dopadla základní škola v Šindlových Dvorech, odkud dojíždí do jiných škol 48 žáků. Situace ve škole v Hrdějovicích a na Borku je opačná. Zdejší školy navštěvují i žáci mimo spádové území. V hrdějovické škole je to 12 a v boršovské škole 11 žáků. Blíže se k této záležitosti vyjádříme při popisu jednotlivých škol.

Suburbánní základní školy plně organizované jsou vymezeny pouze tři. Ze spádového území ZŠ Dubné dojíždí do jiných škol pouze 12 žáků, oproti tomu ze spádového území ZŠ Rudolfov je to 90 žáků. Zde může být jistá vazba mezi školou v Rudolfově a školou na Dobré Vodě, která obsluhuje 23 žáků ze sídel mimo své spádové území.

5.5 Analýza naplněnosti základních škol

Pro optimalizaci územního uspořádání základních škol a jejich školských spádových území je důležité zjistit, zda jsou jednotlivé školy z hlediska počtu žáků na jednu třídu „přeplněné“, či mají v tomto ohledu nedostatečný počet žáků. V Tabulce 4 je uveden počet žáků a počet tříd v rozdělení na 1. a 2. stupeň a intenzitní údaj – počet žáků na jednu třídu na

1. a 2. stupni. Kromě toho je zde také údaj o počtu ročníků a o počtu žáků připadajících na druhý stupeň ZŠ a o stavební kapacitě školy vyjádřené počtem žáků.

Nejprve se budeme zabývat *zaplněností tříd na 1. stupni základních škol*, v prvním kroku základních škol plně organizovaných – Tabulka 4. Podle vyhlášky Ministerstva školství by v tomto stupni a u těchto škol mělo být v jedné třídě minimálně 17 žáků, přičemž jde o průměr vypočtený ze všech tříd dané základní školy. Z Tabulky 4 vyplývá, že toto kritérium splňují všechny školy uvedeného typu v řešeném území. Nejméně příznivá je situace u základní školy ve Strýčicích, kde počet žáků na jednu třídu na prvním stupni ZŠ dosahuje 17,4, navíc na druhém stupni má tato základní škola ještě nižší počty, takže v celkovém průměru počtu žáků na jednu třídu v obou stupních kritérium 17,0 nespĺňuje – 16,7. Zde je třeba situaci řešit, také proto, že demografický výhled není příznivý. Poněkud nižší hodnoty jsou také u dalších venkovských základních škol - v Dubném (19,5) a v Ševětíně (19,9). U ostatních škol se hodnoty pohybují většinou kolem 23 žáků, nejvíce v českobudějovické základní škole L. Kuby (Rožnov), kde sledovaný údaj dosahuje hodnoty 26,0 – Tabulka 4. V žádné z těchto základních škol není zaznamenána přeplněnost, tedy překročení limitu 30 žáků na třídu.

Z uvedené vyhlášky pak dále vyplývá, že v případě ne-plně organizovaných základních škol by mělo být na prvním stupni v jedné třídě minimálně 10 až 15 žáků v závislosti na počtu tříd – u jednotřídních škol je to 10 žáků, u dvojtřídních 12 žáků, u trojtřídních 14 a u čtyř a více třídních 15 žáků. Z Tabulky 4 pak vyplývá, že tato kritéria jsou všude splněna. Nejmenší školou z hlediska počtu žáků je jednotřídka v Doudlebech s 11 žáky. Jednotřídka v Římově má 18 žáků a v Hosíně 19 žáků. Jde o velmi malé školy, u kterých je problematická ekonomická stránka jejich existence (závisí na stavu školy, počtu zaměstnanců). Na druhou stranu ale existence těchto škol významně přispívá ke stabilitě venkova a odráží zájem místních obyvatel a představitelů zdejších obcí o své území a obyvatele. U dvoutřídních základních škol v Olešníku, Zahájí a ve Střížově dosahuje počet žáků na jednu třídu hodnot 16,0 až 17,5. Trojtřídní škola ve Štěpánovicích se dostala na hodnotu 15,0, což je ještě v normě, ale hrozí nebezpečí zmenšení počtu tříd na dvě. Základní škola Nedabyle má čtyři třídy a 15,8 žáků na třídu, takže je také těsně nad kritériem stanoveným vyhláškou. Organizování výuky do pěti ročníků prvního stupně při čtyřech třídách zde může být problematické. Další ne-plně organizované základní školy mají pět, někde i šest tříd. Všechny se pohybují v hodnotách 18 až 22 žáků na jednu třídu a mají proto z hlediska kritérií určitou rezervu. Jde většinou o školy lokalizované v okrajových čtvrtích

Českých Budějovic a zvláště v suburbiích (ZŠ Hosín, Borek, Hrdějovice, Šindlovy Dvory, Nové Hodějovice, Boršov, Nedabyle).

V některých suburbiích je již téměř naplněna stavební kapacita školy, jinde museli otevřít další třídy (proto mají například 6 tříd v 5 ročnících), někdy dokonce i v jiných objektech mimo hlavní areál školy. Pokud by rodiče neupřednostňovali základní školy v Českých Budějovicích, mohly by být venkovské ne-plně organizované školy počtem žáků, tříd i učitelů větší. Domníváme se, že zvláště suburbánní prostor zázemí Českých Budějovic by mohl být posílen několika ne-plně organizovanými základními školami s prvním stupněm. Vhodnými sídly by mohly být Homole, Roudné, Srubec (zde se bude stavět) a Hůry. Blíže v kapitole 6.

Další text se týká *zaplněnosti tříd na 2. stupni základních škol*. Jak jsme již uvedli, ve třídách na tomto stupni by mělo být minimálně 17 žáků (jde o průměr ze všech tříd). Problémy má venkovská základní škola ve Strýčicích, kde dosahují 15,8 žáků na jednu třídu na druhém stupni. Mnohem lepší situace je u venkovské školy ve Dřítěni – 23,8 žáků. Co se týká městeček aglomerace, lze zaznamenat velké rozdíly v zaplněnosti tříd. Závisí to na velikosti spádového území základní školy a na tom, zda mají paralelní třídy v jednotlivých ročnících. Průměrné hodnoty jsou mezi 21 až 22 žáky na jednu třídu, ale v Lišově je to jen 17,9 (ale paralelní třídy) a v Ledenicích 18,5 (zde hrozí problém do budoucna). Základní škola v Kamenném Újezdě se dostala na hodnotu 27 žáků na třídu, což je mnohem více, než vykazují českobudějovické základní školy. Situace je ale řešitelná rozdělením tříd.

Základní školy nacházející se v suburbiích Českých Budějovic mají zaplněnost v rozmezí 19 až 24 žáků na třídu. Nejnižší je na Dobré Vodě, kde dosahuje 19,3. Většinou je ovšem možné měnit počet tříd, jelikož jich na druhém stupni většinou mají více než 4. Českobudějovické městské základní školy vykazují hodnoty 23 až 25 žáků na třídu na druhém stupni. Jsou ale i výjimky s nižšími hodnotami, které jsou pravděpodobně dány speciálním zaměřením škol.

5.6 Analýza vybavenosti a urbanistických a stavebních charakteristik základních škol

5.6.1 Analýza vybavenosti základních škol jídelnou, družinou, tělocvičnou a dalšími sportovními zařízeními

Navazujeme zde na kapitolu 4.5 a na údaje uvedené v Tabulce 5. Školní *jídelnu s kuchyní* má velká většina základních škol. V posledním období byly uskutečněny značné investice do zlepšení vybavení kuchyní a jídelen základních škol v řešeném území. V případě plně organizovaných základních škol má určitou nedostatečnost v tomto ohledu pouze základní škola J. Š. Baara v Českých Budějovicích, která má výdejnu s jídelnou, ale jídlo je dováženo z kuchyně školní jídelny U Tří lvů, která je sice samostatným subjektem, ale prostorově náleží k Základní škole Dukelská. Co se týká ne-plně organizovaných základních škol, tak zastoupení plně organizovaných stravovacích zařízení je zde poněkud menší – Tabulka 5. Pouze výdejnu má základní škola v Boršově, v Hosíně, v Hrdějovicích a v Nedabyli, a také v Českobudějovické základní škole v Novém Vráťě. Ve škole v Mladém je třeba přejít ulici do protilehlé mateřské školy, podobně jako v Doudlebech a Šindlových Dvorech. Pro nezasvěcené je překvapující, že venkovské základní školy s jednotřídkou a se 17 žáky mají svou kuchyni a jídelnu. Vysvětlení je ale takové, že většinou jde o spojené zařízení pro základní školu a pro nedalekou, či v objektu sídlící mateřskou školu. Každopádně tyto malotřídní školy, jejich kuchyně, vytvářejí málo jídel a ekonomika zde může být problematická. Na druhou stranu ale mohou poskytovat kvalitní stravu zaměřenou na individuální potřeby.

Školní *družinu* má rovněž většina základních škol ať plně organizovaných, tak ne-plně organizovaných – Tabulka 5. Pouze základní školy Dukelská v Českých Budějovicích, na Dobré Vodě a v Kamenném Újezdu nemají pro družinu speciální prostory, takže se děti soustřeďují ve třídách. Také ne-plně organizovaná škola v Boršově je na tom podobně. To není optimální, protože může dojít k poškození vybavení tříd a prostory družin by měly být naopak vybaveny volnočasovým zařízením. V poslední době je také snaha poskytnout dětem v družinách možnost sportovního vyžití. To jsme ale nezjišťovali. Uvedené základní školy by bylo třeba modernizovat či rozšířit, aby vznikly nové prostory využitelné speciálně pro družinu.

Plně organizovaná základní škola by měla mít plně hodnotnou školní *tělocvičnu* umožňující gymnastická cvičení a míčové hry v regulérních prostorech. Takovéto vybavení mají všechny sledované školy, s výjimkou školy v Rudolfově a Ledenicích, kde musí děti z budovy školy přecházet do vzdálenějšího objektu s tělocvičnou (ta většinou patří obci či tělovýchovné organizaci). Takovýto stav není dobrý, protože vznikají časové ztráty a děti se musí přezouvat a oblékat, může hrozit i nebezpečí při přecházení komunikací. V ne-plně organizovaných základních školách, které většinou sídlí ve starších, prvorepublikových a ještě starších budovách, většinou plně hodnotné tělocvičny nejsou. Mají pouze třídy či jiné místnosti předělané na prostory využitelné ke cvičení, které ale neumožňují hrát plně hodnotné míčové hry, nebo žáci docházejí do sokoloven a podobných objektů v majetku obce či místní tělovýchovných organizací. Zřizovatelé těchto škol by měli investovat do zařízení pro tělovýchovu na těchto školách, aby hodiny tělesné výchovy byly co nejvíce plně hodnotné.

Největší nedostatky z hlediska vybavenosti základních škol jsou v oblasti venkovních *sportovišť*. Pouze menší část plně organizovaných základních škol má ve svém areálu atletickou dráhu a další venkovní sportoviště – Hluboká nad Vltavou, Kamenný Újezd, novější školy na českobudějovických sídlištích a v nových zónách rodinných domů. U většiny těchto základních škol schází atletická dráha, nebo žáci musejí přecházet do územně oddělených areálů. V souvisle zastavěných prostorech vnitřního města Českých Budějovic není pro výstavbu atletických drah a dalších sportovišť místo (ZŠ Dukelská, ZŠ Matice školské). Venkovské plně organizované i ne-plně organizované základní školy mají určitou výhodu v tom, že na venkově existují sportovní areály tělovýchovných organizací, které mohou tyto školy využívat. Atletická dráha zde většinou ale nebývá, nicméně u prvního stupně ji není třeba vyžadovat.

Foto 1: Atletická dráha umístěná při ZŠ Hluboká nad Vltavou. [1]

Foto 2: Víceúčelové hřiště umístěné u ZŠ Dubné. [2]

Foto 3: Nestandardní tělocvična v ZŠ Doudleby vybudovaná ve větší třídě. [3]

5.6.2 Analýza urbanistických a stavebních charakteristik základních škol

V Tabulce 6. je u většiny základních škol řešeného území uveden rok vzniku hlavní budovy školy. Z tohoto údaje nelze odvodit současný stav této budovy. Nicméně lze konstatovat, že v období socialistickém nevznikaly žádné školy na venkově řešeného území, ani v současném suburbánním zázemí Českých Budějovic. Pokud nové školy vznikaly, tak na českobudějovických sídlištích a v okrajových částech Českých Budějovic, eventuálně také v městěčkách Českobudějovické aglomerace. Po roce 1989 byla vystavěna základní škola na Dobré Vodě v souvislosti s rozvojem tohoto suburbia. V druhém sloupci Tabulky 6 jsou zaznamenány významnější rekonstrukce hlavní budovy základních škol. Nebylo ale možné zjistit podrobnější údaje o rozsahu, důvodu a době rekonstrukce.

Další sloupec Tabulky 6 zhodnocují urbanistické charakteristiky základních škol. Venkovské školy mají v areálu školy nebo v jeho blízkosti dostatek dřevinné zelně. U základních škol v Českých Budějovicích je to spíše výjimka, což je určitý handicap. Základní škola by měla být v nehlukném prostředí, aby i při otevřených oknech mohlo probíhat vyučování. Problémy s hlukem mají ty základní školy, které leží u významných silničních komunikací. To se týká i některých venkovských ne-plně organizovaných škol. S tím také souvisí automobilový provoz na komunikacích u základní školy, konkrétně u jejího hlavního vchodu – šestý sloupec Tabulky 6. Tento parametr je kupodivu příznivý u základních škol v Českých Budějovicích. U některých ne-plně organizovaných škol žákům při příchodu do školy a při odchodu z ní hrozí riziko střetu s automobily projíždějícími po blízké komunikaci, zvláště pokud ji přecházejí. Závisí ale také na tom, zda se jedná o tranzitní komunikaci s rychle projíždějícími auty, či o komunikaci středně frekventovanou, ale s pomalým vnitroměstským průjezdem aut. Předposlední sloupec Tabulky 6 zhodnocuje existenci rozvojových ploch pro případné rozšiřování základní školy. Nejde jen o výstavbu

budov, ale například o možnost vzniku sportovišť a relaxačních ploch. Rozvojové plochy většinou nemají základní školy sevřené ve staré městské zástavbě (ZŠ Matice školské, ZŠ J. Š. Baara), ale také venkovské základní školy, pokud jsou ve starých školních budovách obklopených starou venkovskou zástavbou (ZŠ Střížov, ZŠ Doudleby).

6. Optimalizace územního uspořádání základních škol a jejich školských spádových území

Text této kapitoly je uspořádán do dvou částí. V první části budou charakterizovány jednotlivé základní školy řešeného území a současně budou k těmto školám připojeny návrhy optimalizace územního uspořádání školských spádových území těchto škol. Školy budou rozděleny na venkovské, suburbánní, maloměstské a městské a současně na plně organizované a ne-plně organizované. Charakteristika školy bude uspořádána podle následujícího scénáře – poloha ZŠ s odkazem na Mapu 5 (a), možná zmínka o velikosti sídel, ve kterých leží – Tabulka 7 (b), bilance žáků, tříd a ročníků ZŠ s odkazem na Tabulku 4 (c), charakteristika vybavenosti ZŠ – Tabulka 5 (d) a urbanistické a stavební charakteristiky ZŠ – Tabulka 6 (e), následuje charakteristika územního uspořádání školního spádového území – s odkazem na Mapy 3, 4 a 5 a Tabulky 3a a 3b (f), dopravní napojení na školu prostřednictvím školních autobusů či vlakových spojů – viz Mapa 6 (g), poslední součástí je specifikace návrhů změn územního uspořádání školního spádového území (h).

V druhé části kapitoly 6, konkrétně v kapitole 6.7, pak budou uvedeny některé obecnější a „celookresní“ optimalizační návrhy a zásady z hlediska územního uspořádání základních škol a jejich školských spádových území. Naším cílem je, jak již bylo uvedeno v úvodu práce, zachovat existující venkovské školy a vyřešit optimalizaci základního školství v rostoucím suburbánním zázemí Českých Budějovic.

6.1 Venkovské ne-plně organizované základní školy

ZŠ Olešník

Škola leží ve větším venkovském sídle (789 obyvatel – Tabulka 7) v severní části řešeného území (Mapa 3). Spolupracuje se ZŠ Dříteň, která zajišťuje výuku na druhém stupni. Kolem 32 žáků školy je rozděleno do dvou tříd, z čehož vyplývá 16,0 žáků na třídu (Tabulka 4), přičemž normativ v tomto uspořádání činí 12 žáků. K základní škole na prvním stupni spádují tři sídla, vedle Olešníku jsou to ještě dvě malé vesnice – Nová Ves a Chlumec (Tabulka 3a), které ale nejsou na Olešník napojena autobusovými spoji.

Venkovská škola má relativně moderní a opravenou budovu na návsi, pouze schází rozsáhlejší sportoviště. Poloha je klidná a uvnitř sídla výhodná (Tabulky 5 a 6). Jde o území

v blízkosti JETE, které je relativně populačně stabilizované, takže nepředpokládáme velký demografický propad. Navrhujeme zachovat současné uspořádání spádového území školy.

Foto 4: Budova základní školy v Olešniku (vpravo), vlevo se nachází obecní úřad. [4]

ZŠ Zahájí

Škola leží nedaleko výše popisované školy ve středně velkém venkovském sídle s 460 obyvateli – Tabulka 7. Zdejší představitelé obce školu v Zahájí udrželi, i když nedaleko je další ne-plně organizovaná ZŠ v Olešniku a ve Zlivi (Mapa 5). Také do této školy dochází 32 žáků, kteří jsou rozděleni do dvou tříd po 16 žácích (Tabulka 4).

Rovněž vybavenost školy je podobná jako v Olešniku, má vše potřebné pro 1. stupeň (Tabulky 5 a 6). Kromě sídla Zahájí do školy docházejí také děti z Mydlovar – Tabulka 3a Dle Tabulky 4 asi 10 dětí vyjíždí do základních škol mimo spádové území školy. Lze doporučit zachovat současný stav spádového území a spolupráci se základní školou ve Zlivi na 2. stupni ZŠ.

Foto 5: Opravená budova malotřídní ZŠ Zahájí. [5]

ZŠ Štěpánovice

Štěpánovice se nacházejí na východě řešeného území. Vesnice má 822 obyvatel (Tabulka 7) a z hlediska školství k ní není připojeno žádné další sídlo (Tabulka 3a). Přesto do školy dochází 45 dětí, které jsou rozděleny do 3 tříd 1. stupně. Pouze pět dětí ze sídla vyjíždí na prvním stupni jinam – Tabulka 4.

Budova školy není nejnovější, ale vyhovuje. I když jde o „silniční“, tedy podél silnice protaženou vesnici (Lišov – Třeboň), je položena stranou v klidové poloze. Tělocvična není součástí hlavního areálu – Tabulky 5 a 6. Určitým nebezpečím je pohyb žáků přes frekventovanou komunikaci. Není třeba měnit současné uspořádání spádu. V budoucnu se může stát, že místo tří tříd budou obsazeny pouze dvě třídy. Pro obyvatele a děti Štěpánovic je existence zdejší školy důležitá. Není možné připojit ke škole ještě další sídla v okolí, protože ta nejsou na Štěpánovice komunikačně a z hlediska veřejné dopravy napojena.

Foto 6: Areál a budovy Základní školy Štěpánovice. [6]

ZŠ Doudleby

Sídlí ve staré školní budově v historickém sídle Doudleby v jižní části řešeného území. Sídllo bylo hradištěm Doudlebů, respektive Slavníkovců a škola leží v prostoru bývalého hradiště (Mapa 3). Jde o jednotřídku s 11 žáky (Tabulka 4), což je velmi málo, protože minimem stanoveným MŠMT je 10 dětí pro jednotřídní školu. Takto malé školní zařízení je z ekonomického hlediska problémové. Tento ekonomický problém se dá částečně vyřešit spojením s mateřskou školou, což je případ i zdejšího zařízení, byť ve dvou samostatných budovách. V takto spojené ZŠ a MŠ je společné ředitelské místo, jeden učitel ZŠ, dvě učitelky MŠ a vychovatel ŠD. Podle Tabulky 5 a 6 lze zaznamenat nižší vybavenost školy – ve škole není jídelna (ale ta je v nedaleké MŠ), je zde specifická tělocvična, chybí venkovní sportovní areál. Tato nevybavenost souvisí se stářím budovy, jejím umístěním v historické zástavbě.

Foto 7: Školní budova ZŠ Doudleby z r. 1899. [7]

Vzhledem k poměrně velkému počtu dětí v Doudlebech a Straňanech (stavebně související druhá část obce, další sídla napojena nejsou) lze předpokládat, že mnoho místních dětí dojíždí na prvním stupni až do Českých Budějovic, což je škoda (v Tabulce 4. je uvedeno asi 40 dětí). Bylo by dobré uskutečnit detailní průzkum proč tomu tak je a zda by zdejší škola nemohla z těchto dětí naplnit ještě alespoň jednu třídu prvního stupně ZŠ. Pro obec a její obyvatele by to jistě bylo výhodné.

ZŠ Střížov

Je klasickou venkovskou dvojtřídní malotřídkou. Je lokalizována ve staré školní budově na návsi menší vesnice, která leží ve vrcholové poloze zdejší krajiny jižního cípu Českobudějovicka (Mapa 3). Součástí – objektově i organizačně – je také mateřská škola. Školské spádové území základní školy zahrnuje vedle Střížova ještě sídla Komařice, Pašínovice, Sedlo a Stradov. Jde o území malých vesnic ve členitém terénu s nedostatečným autobusovým propojením.

Školu navštěvuje 35 žáků, což dává, při stávajícím počtu tříd, průměr počtu dětí na třídu 17,5 (Tabulka 4). Vybavenost školy je na podobné úrovni jako ostatní školy tohoto typu – místo pro tělesnou výchovu není standardní. V tom tyto školy zaostávají za plně organizovanými školami. Škola má sice školní jídelnu a družinu, ale nemá venkovní sportoviště a tělocvičnu v klasickém slova smyslu. Navíc škola leží v jádru sídla, kde je další stavební rozvoj obtížný. Školní budova je stará a jen částečně revitalizovaná (Tabulka 5 a 6).

Pro Střížov, Komařice a další sídla je existence zdejší školy nezbytná z hlediska menších dětí docházejících na první stupeň. Problematické je dojíždění dětí ze Sedla a Stradova, kam není zavedena autobusová linka, byť má Sedlo autobusovou zastávku. Lze doporučit výstavbu nové školní budovy, lépe vybavené a položené na okraji sídla Střížov v místě s dostatkem rozvojových ploch.

Foto 8: Stará škola na návsi ve Střížově. [vlastní foto]

Foto 9: Střížovská škola nemá vyhovující prostory pro výuku tělesné výchovy. [8]

ZŠ Římov

Římov je střediskovým venkovským sídlem nejjižnější části SO ORP České Budějovice (Mapa 3). Leží v hodnotné krajině údolí Malše. Nad sídlem je vystavěna velká přehradní nádrž. Římov je také poutním místem s poutním areálem a známou křížovou cestou. Vzhledem k charakteru sídla se Římov stává místem suburbánní výstavby pro obyvatele z Českých Budějovic.

Základní škola nemá webové stránky, takže informace se zjišťovali přímo od paní ředitelky. Je s podivem, že do zdejší jednotřídní základní školy dochází pouze 18 žáků – Tabulka 4, protože v Římově a v okolních osadách žije 856 obyvatel (Tabulka 7). Ze získaných informací vyplývá, že 36 dětí z Římovska dojíždí do jiných škol, především do Českých Budějovic, které jsou již velmi vzdálené (Tabulka 4). Budova školy je sice historická, je ale opravená, včetně specifické tělocvičny a její stavební kapacita by jistě obsáhla tři třídy (Tabulky 5 a 6). Vzhledem ke stavebnímu rozvoji Říмова by bylo možné uvažovat i o vybudování nové budovy školy. Z některých osad může být obtížné autobusové spojení do Říмова.

Obec by asi měla usilovat o větší příliv místních dětí do místní školy a o otevření dvou až tří tříd. Pokud by se k Římovsku připojila obec Mokřý Lom, Doudleby se Straňany, a možná i Plav (všechny leží na jedné komunikaci), bylo by možné pro toto území vytvořit i plně organizovanou základní školu se sídlem v Římově a žáci druhého stupně by tak nemuseli dojíždět do vzdálených Českých Budějovic. Podle našich výpočtů je v takto vymezeném území k dispozici přibližně 99 dětí pro 1. a 112 pro 2. stupeň ZŠ – Tabulka 7.

Foto 10: Opravená malotřídka v Římově. [9]

Foto 11: Kvalitnější budovu má MŠ v Římově. [10]

6.2 Venkovské plně organizované základní školy

ZŠ Dříteň

Je klasickou plně organizovanou venkovskou školou, která se nachází na severozápadě řešeného území, při hranicích pěti SO ORP (Mapa 5). V samotné Dřítení žije zhruba 850 obyvatel, z toho asi 260 dětí (Tabulka 7).

Základní školu navštěvuje 209 žáků, což je hodnota téměř dosahující stavební kapacity školy (Tabulka 4). Každý ročník má jednu třídu a počet žáků ve třídách na obou stupních se pohybuje kolem 23, což je dobrý průměr (Tabulka 4). Kolem 20 žáků se pravděpodobně přesouvá do základních škol v okolí, v úvahu připadají základní školy v relativně krátké dojížděkové vzdálenosti (Týn nad Vltavou, Vodňany, České Budějovice, možná ve snaze chodit do vybavenější či specializovanější školy, nebo je rodiče berou při cestě do zaměstnání, také víceletá gymnázia na druhém stupni). Kooperace s ne-plně organizovanou školou v Olešníku snižuje nápor žáků na první stupeň dříteňské základní školy, dokonce zde, podle Tabulky 4, vzniká volná kapacita pro další žáky, konkrétně pro 7 žáků prvního stupně.

Základní škola je kromě sportoviště (kooperace s TJ Dříteň) a tělocvičny (Sportovní hala v majetku obce) vybavena standardně (Tabulka 5 a 6). Základní škola prodělala v posledních letech významné rekonstrukce spojené se snížením energetické náročnosti budovy. Autobusové spojení z hlediska „školních linek“ není příznivé (Mapa 6). Autobusy nezajišťují spojení Dříteně s 5 z 8 částí obce, i přes to, že je v některých částech obce relativně dobře zastoupena věková skupina dětí (Tabulka 7).

Dříteňsko se rozvíjí díky blízkosti JTE, ze které místní profitují. Finanční příspěvky plynou právě i do oblasti školství a sportu. (Pokorný, 2015) Rozvoj Dříteňska je patrný i z hlediska vybraných demografických údajů, kdy je mezi lety 2011 a 2015 zaznamenán nárůst populace (Tabulka 7).

Návrhem pro zlepšení situace ve spádovém území ZŠ Dříteň by bylo zajištění školního autobusu pro svoz žáků z okolních obcí, které nemají na Dříteň dobré dopravní spojení a žáci tak mají snazší dojíždění do okolních škol (Vodňany, Hluboká nad Vltavou).

Foto 12: Základní škola Dříteň po rekonstrukci. [11]

ZŠ Strýčice

Škola leží na západním okraji řešeného území, těsně u hranice SO ORP, což není výhodné z hlediska uspořádání spádového území školy (Mapa 5). Jde o venkovské periferní území, navíc v okolí jsou další venkovské plně organizované základní školy. Také učitelé ve Strýčicích nebydlí a musejí dojíždět odjinud. Škola vznikla díky snaze Národní jednoty pošumavské o vybudování měšťanské školy v národnostně smíšeném výběžku zasahujícím do Českobudějovické pánve směrem k Radošovicím. Snahou bylo toto území počestit, když se předpokládalo, že rodiče budou dávat děti do této nově postavené a dobře vybavené školy. Škola ovšem vznikla ve vesnici, která měla v době vzniku v roce 1930 okolo 100 obyvatel, dnes něco přes 50 obyvatel (Tabulka 7).

Základní škola ve Strýčicích se potýká s malým počtem žáků. V současnosti do ní dochází kolem 150 žáků, takže celkově nesplňuje normativ počtu žáků ve třídě, který činí 17 - zde je 16,6, přičemž o něco horší je situace na 2. stupni (15,8) – Tabulka 4. K základní škole spáduje 13 sídel, sídel malých a velmi malých – Mapa 4, Tabulky 3a, 3b. Od vzniku prodělala škola řadu oprav, nikoliv ovšem oprav zásadních. Nicméně vybavena je standardně (Tabulky 5 a 6). Autobusové linky a spoje jsou uspořádány tak, že umožňují dopravu dětí z jednotlivých vesnic do Strýčic a zpět, ale škola se tomuto uspořádání musí podřídít z hlediska časové organizace vyučování – Mapa 6.

Demografický výhled není dobrý. Řešením by bylo plně organizovanou základní školu převést na ne-plně organizovanou. Tím ale bude většina budovy nevyužita, vzniknou vícenáklady s údržbou školy a žáci budou muset dojíždět do ZŠ Dubné či do ZŠ v Netolicích. Druhou přijatelnější možností je poněkud přeorganizovat spádové území školy – připojit některá sídla ze spádového území ZŠ Dubné (Dehtáře, Holubovská Bašta, Holašovice) eventuálně sídla ze sousedního SO ORP (Chvalovice, Sedlovice, Němčice, to ale bývá administrativní problém) a současně přeorganizovat systém linek a spojů školních autobusů.

Foto 13: Základní škola Strýčice z roku 1930. [12]

6.3 Maloměstské plně organizované základní školy v městečkách aglomerace

ZŠ Ševětín

Ševětín jsme v této práci zařadili mezi malá města aglomerace. Nachází se v severovýchodní části SO ORP České Budějovice (Mapa 5) a má určité spádové zázemí sídel podél komunikační trasy Veselí nad Lužnicí – České Budějovice. Sídlo má 1 364 obyvatel (Tabulka 7). Současná budova základní školy byla vystavěna v 60. letech 20. století.

Škola má dostatečný počet žáků, který umožňuje existenci 13 tříd. Z toho je pět tříd na 2. stupni a osm tříd na stupni prvním. Z toho vyplývají velké rozdíly počtu žáků ve třídách jednotlivých ročníků (někde dvě třídy, jindy jedna třída). Jak na prvním, tak i na druhém stupni (zde více) vyjíždějí děti školního věku do okolních základních škol – do Veselí nad Lužnicí a Českých Budějovic – Tabulka 4.

Škola je poměrně dobře vybavená a částečně rekonstruovaná (Tabulka 5 a 6), avšak i přes probíhající rekonstrukce na jednotlivých pavilonech je stále poznat období její výstavby. Lze předpokládat, v souvislosti se současným a očekávaným rozvojem suburbanizace v sídlech Ševětínska (relativně výhodná poloha na kvalitní železniční a silniční komunikaci, výstavba dálnice), že se zde bude počet dětí zvyšovat. Díky dobré poloze na tranzitních koridorech jsou okolní sídla z hlediska „školních spojů“ dobře obsluhována. Výjimkou jsou pouze sídla Vlkov a Lhota, kam nezajíždějí autobusy, případně je zastávka příliš vzdálena od samotného sídla (Mapa 6).

Foto 14: Hlavní vstup do ZŠ Ševětín – 1. Školní den 2014 (Janda. J.) [13]

ZŠ Zliv

Zliv je relativně novým městečkem aglomerace, které vzniklo z venkovského sídla Zbudovských Blat – území rozkládající se mezi Hlubokou nad Vltavou a Netolicemi, když do nedalekých Mydlovar byla umístěna elektrárna, do Zlivi cihelna (Šamotka) a později vznikla nedaleko úpravná uranových rud MAPE. Město se nachází severozápadně od Českých Budějovic (Mapa 5). Povýšení na město proběhlo v roce 1960 – Wante (2003). V době vzniku

mělo městečko 2 125 obyvatel (Kolektiv, 2006), dnes má 3 539 obyvatel. Bylo proto nutné vystavět plně organizovanou základní školu, která byla navíc v posledních letech ještě rozšířena. Nutno však zmínit, že již v době, kdy byla Zliv vsí, se zde již nacházela škola, která byla založena roku 1890 – internetové stránky MAS Rozkvět, z.s.

Podle získaných údajů do školy dochází 333 žáků, kteří jsou umístěni do 16 tříd – Tabulka 4. Jde tedy o velkou školu, ale bylo by výhodné, kdyby tříd bylo 18, aby vycházely dvě paralelní třídy v ročníku. To se asi již nepodaří zajistit k demografickému vývoji, nicméně 22 dětí na prvním stupni a 82 na stupni druhém ve spádovém území školy dojíždí do školy jiné, především zřejmě do Českobudějovických škol, kam každodenně jezdí rodiče těchto dětí za prací. K základní škole spádují 9 sídel na prvním stupni (díky kooperující základní škole v Zahájí, pod kterou spadají dvě sídla – Mapa 3) a 11 sídel na stupni druhém (Mapa 4). Z Map 3 až 5 můžeme vyčíst, že jedno sídlo (Nákří), částečně spáduje pod školu ve Zlivi, ale stejná část dětí dojíždí do Dříteneš.

Škola je moderní, nově zrekonstruovaná, po materiální stránce dobře vybavená a vytváří plně funkční areál včetně sportovišť (Tabulka 5 a 6). Existují určité potíže s dopravou žáků do školy. Územím prochází významná železnice (přes Zliv) i mezinárodní silnice (mimo Zliv), ty ale nelze pro dopravu žáků ze sídel do školy dobře použít. Proto je vytvořen systém dvou školních linek autobusů – Mapa 6.

V uspořádání spádového území pravděpodobně není třeba nic měnit, je třeba udržet či posílit školní autobusy, popřípadě vlakové spoje. Škola bude mít vždy dostatečný počet žáků, aby mohla vytvořit alespoň jednu třídu v ročníku.

Foto 15: Budova ZŠ Zliv před rekonstrukcí. [14]

Foto 16: Budova školy po zateplení a výměně oken. [15]

ZŠ Hluboká nad Vltavou

Škola obsluhuje samotné město, sídla Bavorovice, Munice a pak ještě vzdálený periferní venkov podél Hněvkovické přehradní nádrže. Spádové území tak sahá téměř od suburbánní hranice Českých Budějovic až po hranici SO ORP na severu území (Mapa 5). Její mikropoloha je v rámci města poněkud excentrická, neboť leží v západní části města a žáci z východní, pravobřežní části (Zámostí) mají do školy daleko a musí procházet frekventovanou komunikací. Naštěstí mohou ale využít autobusových spojů.

Škola byla vybudována v období socialismu, v 80. letech 20. století a později byla rekonstruována. Z hlediska její vybavenosti ji lze považovat za moderní školu, plně konkurující městským Českobudějovickým školám (Tabulka 5). Její umístění na okraji lesa přináší žákům potřebný klid, avšak na druhou stranu toto umístění neumožňuje další stavební rozvoj, což je však k její vybavenosti a stávajícímu stavu zcela zanedbávající (Tabulka 6).

Škola má velký počet žáků – 435, uspořádaných do 19 tříd. Zvláště na prvním stupni je poměrně velký počet žáků na jednu třídu – 23,8, což odpovídá hodnotám městských škol v Českých Budějovicích. Žáci ze spádového území využívají především zdejší školu, počet žáků ve věku 6-10 let, kteří musí navštěvovat jinou školu je jeden z nejnižších – 3,6 (Tabulka 4).

Ke škole spáduje včetně Hluboké celkem 10 sídel (Tabulka 3b), také sídla z oblasti Hněvkovické přehrady (Purkarec, Kostelec, Líšnice a další), které navíc rozděluje Hněvkovická přehrada bez přemostění. Nabízela by se zde vznik ne-plně organizované malotřídní základní školy, ale území je rozděleno přehradním údolím. Žáci proto musí dojíždět po komunikacích táhnoucích se Hlubockými oborami po obou stranách údolí. K tomu je uzpůsobena i autobusová doprava (Mapa 6). Některá sídla jsou velmi malá, takže nemají ani děti ve věku školní docházky – Tabulka 7. Navrhujeme zachovat současné uspořádání spádového území základní školy v Hluboké nad Vltavou, neboť je již zcela naplněna stavební kapacita a po případném přiškolení dalších sídel by vzhledem k současné demografické situaci mohlo dojít k přeplněnosti školy.

Foto 17: Hlavní budova Základní školy Hluboká nad Vltavou byla nedávno opravena. [16]

Foto 18: Vstupní pavilon ZŠ Hluboká nad Vltavou před rekonstrukcí. [17]

Foto 19: Vstupní pavilon ZŠ Hluboká nad Vltavou po rekonstrukci a zateplení (2012 – 2013). [18]

ZŠ Lišov

Lišov je městečkem na silniční komunikaci vybíhající z Českých Budějovic na východ, směrem na Třeboň. K Lišovu je přiškoleno několik malých venkovských sídel na sever od Lišova, kde v minulosti byly malé malotřídní základní školy (např. Velechvín) a ještě větší sídla ležící jihovýchodně od Lišova v Třeboňské pánvi – Mapa 5 a Tabulky 3a a 3b. Celé území má dostatečný počet obyvatel, navíc v samotném Lišově bydlí 3 170 obyvatel – Tabulka 7.

Do základní školy dochází 354 žáků, kteří jsou uspořádáni do 18 tříd, ovšem na druhém stupni je již naplněnost tříd poměrně malá (17,9) – Tabulka 4. Z tabulky je dále zřejmé, že 114 dětí na druhém stupni vyjíždí do škol mimo spádové území. To je poměrně velké číslo, ve kterém budou žáci víceletých gymnázií, ale jistě i další žáci dojíždějící do běžných základních škol v Českých Budějovicích. Tento úbytek poté nepříznivě ovlivňuje počet žáků ve třídách. Na prvním stupni kooperuje základní škola s ne-plně organizovanou školou v populačně relativně velkých Štěpánovicích.

Škola pochází ze 70. let 20. století, ale prošla opravami – zateplení, výměna oken, sportovní zařízení (Tabulka 6). Vybavenost školy je na dobré úrovni, ovšem postrádáme atletickou dráhu (ovál), která je však nahrazena rozběhovou drahou k doskočišti, s umělým povrchem, na které lze běhat krátké trati na čas (sprint) – Tabulka 5.

Uspořádání školních autobusů není optimální. Lišovem a Štěpánovicemi prochází významná silniční komunikace s mnoha spoji, ovšem spojení severní i jižní části Lišovska s Lišovem není dobré a žáci mají často k dispozici jen jeden spoj na cestu do školy a druhý na cestu ze školy – Mapa 6.

Navrhujeme zachovat současné uspořádání spádového území základní školy v Lišově a přesvědčovat rodiče zde bydlících dětí, aby umisťovali své děti do zdejší školy, neboť je naplněna „zatím pouze“ ze 2/3 její stavební kapacity. Dále bychom navrhovali zvýšit počet autobusových spojení severním směrem tak, aby mohli žáci jezdit do sídel v době, kdy jim skončí jak kratší, tak i odpolední vyučování.

Foto 20: Volnočasový kout pro trávení přestávek ZŠ Lišov. [19]

Foto 21: Vstupní vestibul rekonstruované ZŠ Lišov. [19]

Foto 22: Probíhající práce na zateplování budovy ZŠ Lišov. [19]

ZŠ Ledenice

Ledenice jsou menším městysem v jihovýchodní části řešeného území (Mapa 5). Zdejší základní škola vznikla ze starších budov lokalizovaných na náměstí a v jeho těsné blízkosti. Základní škola se potýká s nedostatečným počtem žáků, kterých má pouze 178, což při devíti třídách vychází na druhém stupni na 18,5 žáků na třídu a na prvním 20,8 (Tabulka 4). To je z hlediska budoucího demografického vývoje nepříznivé. Podle našich zjištění není škola stavebně velká, první a druhý stupeň nesídlí ve společné budově, nemá potřebné

nezastavěné prostory pro sportoviště, respektive toto vybavení (patřící místním sportovním spolkům) leží asi 10 minut chůze od hlavní budovy školy, kde je umístěn druhý stupeň ZŠ – tudíž musí žáci přecházet přes venkovní prostory (pozemní komunikace) a musí tak být brán zřetel na posunutí přestávek před a po výuce tělesné výchovy – Tabulka 5. Ke škole spáduje velmi málo malých sídel – kromě Ledenic ještě dalších 5 sídel (Tabulka 3a a 3b). Autobusové napojení školy je relativně dobré, nicméně osada Růžov spojení nemá (Mapa 6), ale má jen, asi, jen 2 školou povinné děti (Tabulka 7).

Do budoucna je třeba zachovat existenci plně organizované základní školy. Není možné, aby děti z městyse dojížděly do základních škol v Českých Budějovicích nebo Borovanech. Navrhujeme, aby spádové území školy bylo rozšířeno o větší sídlo Strážkovice, které leží v SO ORP České Budějovice a které částečně obsluhuje ZŠ Borovany v sousedním SO ORP. Další možností by bylo převedení spádovosti z „lišovských“ Slavošovic, Libína a Spolí, což by ale nepříznivě ovlivnilo ZŠ v Lišově.

Do Ledenic by také mohly dojíždět děti ze Srubce (poměrně vhodné autobusové spojení, současný stav by nevyžadoval úpravy), kterých je a bude velké množství (V tomto případě by ale bylo nutné rozšířit Ledenickou školu z hlediska její kapacity. V současnosti zbývá cca 60 „volných míst“, které by pro zhruba 250 současných „srubeckých“ školáků nestačilo.) To by byla alternativa k vybudování samostatné plně organizované základní školy v suburbánním Srubci. Rodičům by se ale asi toto dojíždění ze suburbia do základní školy v Ledenicích nelíbilo. Dalším problémem je určitá prostorová neuspořádanost objektu základní školy v Ledenicích. Tento problém bude třeba v nejbližších letech řešit a bude vyžadovat speciální podrobnou studii.

Foto 23: Stará, opravená budova ZŠ Ledenice umístěná na náměstí nemá tělocvičnu a další sportoviště. [20]

Foto 24: V odděleném areálu jsou další provozy ZŠ Ledenice, zde mateřská škola a jídelna. [21]

ZŠ Kamenný Újezd

Městys Kamenný Újezd leží jihojihozápadně od Českých Budějovic (Mapa 6). Je dobře na České Budějovice napojen mezinárodní silnicí i železnicí. Samotný Kamenný Újezd má 1 837 obyvatel (s ostatními sídly na jeho území 2 291 obyvatel) – Tabulka 7, v jeho jihozápadním zázemí se nachází množství malých jihočeských vesnic.

Škola je pro toto mikroúzemí velmi potřebná. Dochází do ní 275 žáků rozdělených do 12 tříd a to tak, že na druhém stupni jsou početně velké třídy a na prvním stupni, kde jsou třídy paralelní, je počet žáků na třídu nižší – 20,9. V tomto ohledu jsou parametry příznivé. Podle údajů v Tabulce 4. dokonce na prvním stupni základní škola přibírá žáky ze sousedních území zbývající kapacita cca 30 žáků, což může být zapříčiněno tím, že je jižní část řešeného území, především sousední obce, relativně dostatečně pokryta sítí venkovských ne-úplných škol.

Škola je konglomerátem starších a novějších budov, prošla modernizacemi a má potřebné vybavení snad jen s výjimkou vlastního zázemí pro školní družinu. Nově je součástí školy také atletická dráha (Tabulka 5 a 6). Jak jsme již uvedli, ke škole je přiškoleny několik malých vesnic (Tabulka 3a a 3b), některé leží na frekventované komunikaci směrem na Velešín, ale další takto dobré spojení nemají a dokonce některá sídla nemají ani autobusové spojení s Kamenným Újezdem – Mapa 6. V této chvíli nemáme podrobné informace o tom, jak jednotliví žáci z těchto odloučených sídel do školy dojíždějí.

Navrhujeme zachovat současný stav a vyřešit problém dopravy dětí do školy školními autobusy – vytvoření nové linky vedoucí z Břeží přes zastávky Rančice, Opalice, Radostice, Milíkovice do Kamenného Újezda, obsluhovanou mini/midibusy, s nižší kapacitou pohybující se od 16 do 30 sedících cestujících a s menšími rozměry, umožňujícími projetí velmi úzkých komunikací v okolí Kamenného Újezda. U ostatních sídel zachovat současné napojení autobusy – Mapa 6.

Foto 25: Konglomerát budov různého stáří areálu Základní školy Kamenný Újezd, vpravo – sportovní hala. [22]

Foto 26: Výstavba sportovní haly ZŠ Kamenný Újezd zásadně zlepšila možnosti pro tělovýchovu žáků. [23]

Foto 27: Iveco Stratos je nabídkou malého autobusu pro školní obsluhu malých sídel v okolí K. Újezdu. [24]

6.4 Suburbánní ne-plně organizované základní školy

ZŠ Hrdějovice

Hrdějovice jsou větším sídlem s 1 500 obyvateli – Tabulka 7. Leží na vedlejším silničním tahu z Českých Budějovic na Hlubokou nedaleko Českých Budějovic (Mapa 3). Škola v obci vznikla v 90. letech 20. století v souvislosti se suburbanizací.

Školu navštěvuje 108 žáků, kteří jsou rozděleni do 5 tříd. Naplněnost tříd je kolem 22 žáků na jednu třídu – Tabulka 4. Školu navštěvují převážně žáci z Hrdějovic, Úsilného a velmi malých Opatovic, ale podle informací na webových stránkách školy je několik školáků např. z Hosína a Hluboké nad Vltavou, což potvrzuje i Tabulka 4. Škola je relativně nová a dobře vybaven. Nevýhodou je chybějící tělocvična (žáci musí přecházet přes komunikace do oddělené tělocvičny). Obědy se dovážejí do jídelny umístěné v ZŠ – Tabulky 5 a 6.

Navrhujeme zachovat stávající uspořádání spádového území, tzn. nepřiškolovat, protože není možné přiškolit další sídla vzhledem k uspořádání okolních spádových území ZŠ. Hrozí ale nebezpečí poklesu žáků ve třídách v budoucnu.

Foto 28: Areál ZŠ Hrdějovice s udržovanou, multifunkční zahradou. [25]

Hosín

Hosín se nachází severně od Českých Budějovic, na vyvýšenině mezi Hrdějovicemi a Hlubokou nad Vltavou (Mapa 3) Z hlediska suburbánních sídel patří ke středně velkým suburbiím – 847 obyvatel (Tabulka 7).

Škola v Hosíně fungovala již v 17. a 18. století, nynější budova pochází z roku 1886. V 70. letech 20. století byla výuka ve zdejší škole přerušena a obnovena byla až v roce 1992 v souvislosti s rostoucím počtem obyvatel díky suburbanizaci – Obec Hosín (2016). V současnosti má škola jen 19 žáků a je provozována jako škola jednotřídní – Tabulka 4. Z této tabulky je zřejmé, že 32 místních dětí navštěvuje jiné školy v okolí. Jde především o českobudějovickou ZŠ Nerudova, ke které je Hosín na základě smlouvy o společném školském obvodu s městem České Budějovice a podle Obecně závazné vyhlášky města České Budějovice č. 3/2015 přiškolen.

Škola se nachází ve starší budově, která však prošla rekonstrukcí. Zřízena je školní jídelna – výdejna a školní družina. Škola postrádá hřiště přímo u školy, žáci musí docházet k budově obecního úřadu, kde je zřízeno „Oranžové hřiště“ (Tabulky 5 a 6). Další nevýhodou je částečně doléhající hluk a částečný automobilový provoz před budovou školy, která je situována u silnice spojující Hosín s Českými Budějovicemi.

Bylo by dobré stávající základní školy v obcích zachovat, protože sami obce tyto školy podporují. Škola má starší budovu a pouze jednu třídu. Bylo by proto užitečné školu více zrekonstruovat a vybavit aby děti z Hosína ve větší míře navštěvovali místní školu a aby bylo možné ve škole vytvořit dvě třídy. Rozšíření spádového území není možné.

Foto 29 a 30: Stará školní budova v suburbiu Hosín s jednotřídní malotřídkou a mateřskou školou. [Vlastní foto]

ZŠ Borek

Suburbium Borek leží na hlavní komunikaci České Budějovice – Velelí nad Lužnicí. Jde o velké suburbium (1 483 obyvatel – Tabulka 7) se suburbánní výstavbou od 80. let 20. století. Podle našich zjištění do školy dochází 100 žáků uspořádaných do 5 tříd v průměru po 20 žácích. Do školy docházejí i žáci z okolí – viz Tabulka 4. (-11). Jde o školu novou, vybavenou (tělocvična vzniká z bývalé kotelny), nedaleko je obecní sportovní areál – Tabulky 5 a 6. Čísla obsazenosti tříd nejsou příliš příznivá vzhledem k očekávanému demografickému vývoji. Na Borku už se tolik nestaví, takže příliv dalších dětí je málo pravděpodobný. Za zvážení by stálo napojení sídla Libnič a Jelmo na školu v Borku (tato sídla v současnosti spádují do Rudolfova). Bylo by ale třeba zajistit převoz dětí zvláštní linkou MHD. Borek a Úsilné leží nedaleko, není ale zřejmé, jak se malé děti z úsilného dostávají do školy, navíc na hlavní komunikaci, kterou musí překonat je velmi silný automobilový provoz (situace se v dohledné době zlepší po vybudování dálnice).

Foto 31 a 32: Nová budova Základní školy Borek. Jde o 5 třídní základní školu s prvním stupněm, která byla dostavěna v roce 1991. [26], [27]

Nedabyle

Základní škola v Nedabyli je ústřední budovou ve stejnojmenné obci. Jde o velký objekt který by mohl hostit pět tříd prvního stupně ŽŠ. Nedabyle leží jižně od Českých Budějovic na silnici druhé třídy, směřující na Trhové Sviny. Budova je starší, ale nedavno opravená. Do školy dochází 63 dětí, které jsou seskupeny do 4 tříd, což vytváří poměr 15,8 žáků na třídu – Tabulka 4. Bylo by samozřejmě výhodnější, aby škola měla pět tříd v pěti ročnících. Ke škole spáduje vedle Nedabyle také nedaleké sídlo Doubravice (pěší dostupnost) a Nová Ves s Hůrkou (také pěší nebo autobusová dostupnost). Bylo by třeba vybudovat oddělenou pěší stezku mezi Novou Vsí a Nedabylí aby došlo k oddělení pěšího a frekventovaného silničního provozu. V zázemí školy ještě leží sídla Heřmaň a Borovnice,

odkud by také děti mohli dojíždět do Nedabytle. Spojení je ale prostřednictvím místních asfaltových komunikací bez autobusového spojení. Žáci by museli být převáženi mikrobusy, nebo by školní linka musela jet po trase Heřmaň, Borovnice, Nová Ves, Nedabytle.

Foto 33 a 34: Vlevo rekonstruovaná budova (výměna oken, oprava fasády) ZŠ Nedabytle, vpravo dřívější stav. [28], [29]

ZŠ Nové Hodějovice

Tato škola není organizačně samostatná, jelikož je součástí vzdálené ZŠ Dukelská, lokalizované uvnitř Českých Budějovic. Dalším „problémem“ je její poloha na rozhraní města a jeho suburbánního zázemí. Nové Hodějovice, ležící jižně od Českých Budějovic, se v současnosti s Českými Budějovicemi propojují. Do školy dochází téměř 100 dětí (Tabulka 4) a má pět tříd prvního stupně. Podle sdělení pracovníků z této ZŠ škola obsluhuje kromě Nových Hodějovic a části českobudějovické Novohradské ulice i obec Staré Hodějovice. Toto spojení je logické, obě sídla jsou blízko sebe a jsou propojena MHD. Je s podivem, že Staré Hodějovice nejsou k ZŠ Nové Hodějovice vyhláškou Českých Budějovic přiškoleny. Určitou nevýhodou školy je její blízkost u frekventované komunikace 2. třídy směřující z Českých Budějovic do Trhových Svinů (Tabulka 6). Vybavenost školy je odpovídající – Tabulka 5. Výhled bude záviset na dalším rozvoji rezidenční suburbanizace ve zmíněných sídlech.

Foto 35 a 36: ZŠ Nové Hodějovice u frekventované komunikace na Trhové Svině + zadní trakt budovy školy. [30], [31]

ZŠ Šindlovy Dvory

Jsou suburbánním sídlem a částí obce Litvínovice, které leží západně od Českých Budějovic. Sídla obce jsou uspořádána v linii poblíž českobudějovického letiště a navazují na zónu městských zahrádkových osad. Samotné Šindlovy Dvory mají 651 obyvatel, obec Litvínovice celkem, včetně Šindlových Dvorů a Mokrého, 2 435 obyvatel (Tabulka 7). Na území obce se v posledních 15 letech vystavěly stovky nových rodinných domů, které byly osídleny především mladými rodinami.

Základní školu navštěvuje 109 žáků, kteří jsou rozděleni do 5 tříd (22 žáků na třídu) – Tabulka 4. Z této tabulky je také zřejmé, že přes 40 dětí dojíždí do škol v Českých Budějovicích, což je škoda, neboť stále není naplněna maximální kapacita školy. Rodiče někdy preferují městskou školu, ve které jejich děti absolvují oba stupně ZŠ. Škola sídlí ve staré prvorepublikové škole v klidné lokalitě. Je opravená a udržovaná (Tabulka 5). Jídlna je v blízké MŠ. Nestandardní tělocvična je znakem tohoto typu ZŠ.

Spádové území školy zahrnuje sídla Litvínovice, Šindlovy Dvory a Mokré – Tabulka 3a. Tento stav bychom zachovali. Vzhledem k počtu dětí ve spádových sídlech by zde bylo možné zřídit i druhý stupeň základní školy. Tomu se tak stane od září 2016. Žáci budou moci pokračovat šestým ročníkem nově zřizovaným v původní budově obecního úřadu (ten se stěhuje do multifunkčního domu v Litvínovicích - Svítlová, 2015).

Foto 37 a 38: Školní budova z 20. let 20. století si za 90 let své existence zachovala svůj původní vnější vzhled. [32], [33]

Foto 39: Budova obecního úřadu, ve které bude od 1. 9. 2016 zřízen 2. stupeň ZŠ Šindlovy Dvory. [34]

ZŠ Boršov nad Vltavou

Boršov nad Vltavou je suburbánním dvoj-sídlem (Boršov-Poříčí) ležícím jihozápadně od Českých Budějovic (Mapa 3). Škola leží na pravém břehu Vltavy v části Poříčí. Boršov nad Vltavou a Poříčí má dohromady 1 703 obyvatel, ale další desítky obyvatel se nacházejí v malých venkovských sídlech na školu napojených – Tabulka 7. Navíc v blízkosti leží rozsáhlé rozvojové suburbium Včelná.

Do základní školy dochází 107 dětí v 6 třídách, což dává průměrný počet žáků na třídu 17,8. Dle výpočtů navštěvuje 17 žáků ze školského spádového území jiné školy, pravděpodobně českobudějovické (Tabulka 4). Situace je ale asi komplikovanější, protože do této školy chodí i někteří žáci ze Včelné. Vybavenost školy je na nízké úrovni. Škola má pouze výdejnu obědů, chybí tělocvična (ta je v relativně blízkém objektu sokolovny) i hřiště u školy. Základní škola prošla rekonstrukcí týkající se zateplení objektu a opravy fasád - foto. Umístění školy, zejména z hlediska hluku a blízkosti středně frekventované silniční komunikace není ideální. V okolí školy je dostatek zeleně a jsou zde i menší rozvojové plochy, které mohou být do budoucna využity k vybudování hřišť – Tabulky 5 a 6.

Optimalizační návrhy by se mohly týkat přískolení žáků ze Včelné pro první stupeň ZŠ. Včelná leží na lince MHD do Boršova. Děti ze Včelné dojíždějí do českobudějovické ZŠ L. Kuby v Rožnově. Na druhou stranu by ale děti ze Včelné dojížděli tak, jako tak, a škola v Rožnově má ještě volnou kapacitu a děti zde navíc mohou pokračovat v docházení do vyšších tříd na druhém stupni ZŠ.

Foto 40 a 41: „Suburbánní“ ne-plně organizovaná základní škola v Boršově nad Vltavou získala novou fasádu. Škola má šest tříd prvního stupně, ale není dobře vybavená venkovními sportovišti. [35], [36]

6.5 Suburbánní plně organizované základní školy

ZŠ Dubné

Škola se nachází ve stejnojmenné obci a sídle, západně od Českých Budějovic, v jihočeské rybníční krajině Českobudějovické pánve – Mapa 5. Dubné spolu se srostlými Křenovicemi mají 1 114 obyvatel, ale v jejich školském spádovém území, zahrnujícím další venkovská sídla je celkem 3 618 obyvatel (Tabulka 7). V území se nachází celkem 16 sídel. V Dubném funguje stávající budova plně organizované základní školy již přes 50 let.

Školu navštěvuje 316 žáků, kteří jsou rozděleni do 15 tříd – 5 tříd na 2. stupni, 10 tříd na 1. stupni. Z toho plyne značně rozdílná naplněnost tříd na 2. stupni (průměr 24,2 žáka na 1 třídu), na 1. stupni je to díky dvojnásobnému počtu tříd 19,5 žáka na 1 třídu – Tabulka 4. Pouze 12 dětí věkem příslušných k 1. stupni a 45 dětí věkem příslušných ke 2. stupni vyjíždí do škol mimo spádové území (Mapa 4 a Tabulky 3a a 3b), takže ZŠ Dubné je pro dané území nenahraditelná. Pravděpodobně se jedná o žáky navštěvující nižší stupně gymnázií v Českých Budějovicích či o žáky ze západní části spádového území, kteří mohou docházet do školy ve Strýčicích a nebo o žáky z Branišova, kteří mají vhodnější dopravní spojení do Českých Budějovic.

Dubné, Křenovice, Třebín a Branišov jsou zasaženy silnou rezidenční suburbanizací Českých Budějovic. Další část zázemí školy však již leží ve venkovské části SO ORP České Budějovice. V tomto ohledu je označení „suburbánní ZŠ“ poněkud problematické. Vybavenost školy je na dobré úrovni, srovnatelná s vybaveností základních škol v Českých Budějovicích. Současné budovy základní školy jsou rekonstruovány a zatepleny. Škola je umístěna v relativně klidné části sídla. Jediným potenciálním zdrojem hluku může být truhlárna v blízkosti tělocvičny (Tabulky 5 a 6). Co se dopravy týče, je z Mapy 6 možné vyčíst, podle četnosti spojů, tři hlavní autobusové linky, kterými je doprava uskutečňována. Současné uspořádání spádového území je vhodné.

Foto 42 a 43: Zateplené budovy ZŠ Dubné ze 60. let. Vlevo – učební pavilon, vpravo – budova kuchyně a jídelny. (R. Jinšík) [37], [38]

ZŠ Dobrá Voda

Dobrá Voda se nachází východním směrem od Českých Budějovic, v místech, kde se z Českobudějovické pánve začíná zdvihát Lišovský práh. Se svými 2 610 obyvateli patří mezi největší suburbánní sídla na Českobudějovicku – Tabulka 7. Dobrovodská škola je školou relativně mladou (podobně jako škola na Borku či v Hrdějovicích), vystavěnou v období suburbánního rozmachu sídla v 90. letech – Tabulka 6.

Školu navštěvuje 267 žáků ve 13 třídách – 9 na prvním stupni a 4 na druhém stupni. Průměr žáků na třídu se liší jen nepatrně, 19 na druhém stupni a 21 na prvním stupni (Tabulka 4). Školu navštěvuje na prvním stupni 51 dětí z jiných sídel, která ale nejsou k dobrovodské škole přiškolená. Naopak na druhém stupni dochází do jiných škol (českobudějovických) 34 žáků – Tabulka 4. Oficiální spádové území školy je nejmenší ze všech plně organizovaných škol v řešeném území, zahrnuje pouze území obce, která má jedno sídlo – Tabulka 3a a 3b, Mapa 4. Nicméně škola na prvním stupni reálně obsluhuje také sídla Kaliště a Třebotovice (vytvářejí územně oddělený ostrov spadající administrativně k Českým Budějovicím), která jsou ale legislativně, vyhláškou Magistrátu Českých Budějovic přiškolená do ZŠ Pohůrecká. Základní škola je umístěna v klidném prostředí s dostatkem zeleně s možností dalšího rozvoje – Tabulka 6. Škola je dobře vybavena, chybí jen atletická dráha – Tabulka 5.

Zdejší situace je relativně dobrá, alespoň co se týče místních žáků. Pro zlepšení situace v okolních sídlech navrhujeme rozšíření spádového území – školského obvodu, o sídla ležící v blízkosti Dobré Vody – Kaliště, Třebotovice. Obyvatelé těchto sídel projíždějí MHD přes Dobrou Vodu do Českých Budějovic. Vyžadovalo by to dohodu s Magistrátem Českých Budějovic. Rekonstrukce, která začíná v polovině června 2016, bude zahrnovat dostavbu školy (rozšíření na kapacitu 320 žáků) – informace od vedení školy.

Foto 44 a 45: Vlevo – budova ZŠ Dobrá Voda, v popředí víceúčelové hřiště. Vpravo – pohled na „nádvoří“ školy od přístupové cesty. [39], [40]

ZŠ Rudolfov

Rudolfov je historické horní město, které se podobně jako Dobrá Voda nachází východně od Českých Budějovic (Mapa 5), Lišovském prahu. Populačně je město Rudolfov menší než Dobrá Voda – 2 330 : 2 610 obyvatel (Tabulka 7).

Rudolfovská škola stojí na náměstí v blízkosti kostela u poměrně frekventované komunikace spojující Rudolfov s Lišovem, s pokračováním na Třeboň. Školu navštěvuje v 16 třídách 322 žáků. Průměrná naplněnost tříd na obou stupních základní školy je 20 žáků na jednu třídu. Rozdíl je ale v počtu žáků v jednotlivých třídách na prvním stupni (10 tříd) a na druhém stupni (6 tříd) – Tabulka 4. Poměrně vysokých hodnot dosahuje škola v počtu žáků, kteří ze spádového území docházejí do jiných škol. Na prvním stupni tento odliv činí 80 žáků a na druhém dokonce 102 dětí – Tabulka 4. Zde se projevuje silná vazba mezi Českými Budějovicemi a tímto suburbánním městečkem.

Z urbanistického hlediska je škola směsicí různě starých budov s odlišnými architektonickými prvky. Budovy z počátku 20. století jsou spojeny pavilonem z období socialistického a škola tak poměrně nedobře ovlivňuje z estetického hlediska ráz historického městečka. Škola prochází v posledních pěti letech řadou rekonstrukcí – zateplení budov, výměna oken. Architekti se těmito rekonstrukcemi snaží škole vrátit historický vzhled. Vybavenost školy není úplně optimální. Disponuje sice školní jídelnou a kuchyní, školní družina má svou vlastní třídu, ale závažným nedostatkem je absence sportovišť. Škola musí využívat pro výuku tělesné výchovy územně odloučenou sportovní halu a do jisté míry i fotbalové hřiště v majetku Rudolfovských tělovýchovných organizací či města (Tabulky 5 a 6). Spádové území školy tvoří mimo Rudolfova ještě dalších šest sídel (Tabulka 3a a 3b), většina z nich má na Rudolfov špatné dopravní napojení komplikované přestupy, u některých chybí úplně – Mapa 6.

Foto 46 a 47: Vlevo: budova ZŠ Rudolfov na místním náměstí před rekonstrukcí. Vpravo: dominanta Rudolfova – kostel sv. Víta a u něho několik budov komplexu ZŠ Rudolfov. [41], [42]

Základní škola Rudolfov má poněkud komplikované stavební uspořádání, které se vyvinulo postupem doby. Rekonstrukce a přestavby by měli co nejvíce sloučit jednotlivé budovy a současně by měli respektovat ráz města a okolní krajiny, protože škola leží ve vrcholové poloze městečka. Rudolfov jistě bude dále obsluhovat okolní nedaleká a s Rudolfovem do značné míry srostlá suburbánní sídla Vrát, Hlinsko, Dubičné, Hlincová Hora, Jivno a Adamov. Vzdálenost těchto sídel od školy není velká a žáci druhého stupně mohou do školy docházet pěšky. Součástí sídelní aglomerace jsou i Hůry, kde probíhá velká suburbánní výstavba. Toto sídlo je však na základě smlouvy přiškolené do českobudějovické ZŠ Nerudova, což není z hlediska vzdálenosti ideální. Toto přiškolení do značné míry nefunguje, protože děti z Hůr převážně navštěvují ZŠ Rudolfov.

Foto 48: Budova ZŠ Rudolfov po rekonstrukci. [Vlastní foto]

6.6 Působnost českobudějovických základních škol v zázemí Českých

Budějovic

Diplomová práce je zaměřena na suburbánní a venkovské zázemí v SO ORP České Budějovice. Problematika městských základních škol v Českých Budějovicích je značně specifická a zasloužila by zvláštní studii. Českobudějovické školy se nepotýkají s nedostatkem žáků a relativně dobře vykrývají zastavěné území města. Českobudějovické školy nás zajímali potud, pokud obsluhovaly sídla nacházející se za Českými Budějovicemi. V předchozích návrzích u jednotlivých základních škol jsme navrhovali dílčí omezení spádového území jednotlivých základních škol Českých Budějovic především v oblasti suburbánního zázemí. Je třeba odlišit spád do škol s prvním stupněm. Malé děti by neměli dojíždět na velké vzdálenosti, nicméně českobudějovické školy z hlediska prvního stupně obsluhují například vzdálené Vrábče, Slavče, Hradce, Homole a Nové Homole v jihozápadní části řešeného území, a také některá další sídla na jihu – Heřmaň, Borovnice. Tyto velké přejezdy se snažíme řešit návrhy v následující kapitole.

Co se týká druhého stupně základních škol, tak tam asi i v budoucnu budou hrát českobudějovické školy určitou roli v dojízdce dětí z jihozápadního a jižního zázemí. Poněkud nesystémové je přidělení českobudějovických základních škol k těmto zázemím, kdy někteří žáci projíždějí napříč Českými Budějovicemi do určené základní školy. Zcela zvláštní záležitostí je dojíždění do speciálních základních škol pro tělesně postižené a jinak handicapované děti, kdy Českobudějovické speciální školy zajišťují spád z celého SO ORP ale i ze vzdálenějšího okolí (zrakově nebo sluchově postižené děti). Další kapitolou je také dojíždka žáků do nižších tříd českobudějovických gymnázií. Touto problematikou jsme se ale nezabývali.

6.7 Shrnutí optimalizace územního uspořádání základních škol a jejich školských spádových území v SO ORP České Budějovice

V kapitolách 6.1 až 6.6 jsme charakterizovali jednotlivé základní školy SO ORP České Budějovice a jejich spádovost. Navrhli jsme také některé menší úpravy školských spádových území. V následujícím textu se ještě vrátíme k návrhům, které zásadněji ovlivní rozmístění základních škol a jejich školských spádových území. Nebudeme se věnovat uspořádání českobudějovických *městských základních škol*.

V suburbánním zázemí Českých Budějovic narostl počet dětí do takové míry, že je třeba zde uvažovat o vzniku dalších *suburbánních základních škol*, ne-plně organizovaných i plně organizovaných. O problému se diskutuje na oficiálních místech a v tisku. Některé obecní úřady, jejich představitelé, se snaží problém řešit. Neaktivněji si počíná zastupitelstvo Obecního úřadu v Litvínovicích. V Litvínovicích má vzniknout z ne-plně organizované plně organizovaná ZŠ od 1. 9. 2016. Tento záměr je třeba podpořit. Uspořádání školy ale nebude vyhovující, bude složeno ze dvou starších oddělených objektů. Za zvážení by byla výstavba nové moderní školy.

Na opačné východní straně suburbánního zázemí Českých Budějovic probíhala a stále probíhá ještě větší výstavba domů a je zde ještě větší potenciál pro novou základní školu. Týká se to hlavně suburbia Srubec, které má společně se Starou Pohůrkou už 2 211 obyvatel – Tabulka 7. Zastupitelstvo Srubce o problému ví a plánuje vznik alespoň ne-plně organizované základní školy s prvním stupněm ZŠ. Určité problémy jsou ale s lokalitou školy, protože katastrální území si již rozparcelovali developéři, kteří zde uskutečňují nedobře organizovanou výstavbu domů s charakterem „urban sprawl“. V předchozích textech jsme se

vyjadřovali k malému počtu žáků v ZŠ Ledenice. Navrhovali jsme, jako jednu z variant, napojení Srubce na školu v Ledenicích. Existuje i opačná možnost, vybudovat školu na jihovýchodním okraji Srubce a školu v Ledenicích zachovat pouze pro 1. stupeň. Třetí možností je vystavět samostatnou základní školu na Srubci. Srubec je obsluhován moderní základní školou Pohůrecká na českobudějovickém předměstí Suché Vrbné. I tato možnost zachování současného stavu s dojížděním dětí do této ZŠ je přijatelná. Tento problém je třeba vyřešit samostatnou studií.

V některých suburbiích by mohly vzniknout alespoň suburbánní malotřídky, pokud by to podporovala zastupitelstva a rodiče dětí. Zvýšila by se bezpečnost žáků a snížili by se časové ztráty, pro obec je místní škola přínosem i z hlediska společenského. Vedle Srubce lze takové malotřídky doporučit v Roudném, rovněž v Homolích a možná také na Včelné. Územní plány obcí by s touto možností měly počítat, ale právě v těchto prostorech má obec velmi málo disponibilních pozemků.

V městech aglomerace se nacházejí *maloměstské základní školy*. Ty jsou většinou stabilizované, protože městečka aglomerace poskytují sami a se svým zázemím dostatečný počet dětí do plně organizovaných základních škol. Jedinou výjimkou je základní škola v Ledenicích, o které jsme psali výše.

Venkovské základní školy se potýkají s nedostatkem žáků, situace se bude dále zhoršovat vzhledem k demografickému vývoji. V kapitole 6.1 jsme popisovali problémy těchto základních škol. Největší potíže s nedostatkem žáků má základní škola ve Strýčicích. Zde navrhujeme úpravu školského spádového území – viz kapitola 6.1. Suburbanizace Českých Budějovic postupuje dál od města a postupně zasahuje další venkovská území. V Římově jsme zvažovali lokalizaci plně organizované základní školy (viz popis u ZŠ Římov), pokud by se do ní dostávaly i děti z obcí Mokřý Lom a Doudleby. Je to ale jedna z variant. Její opodstatnění vyplývá zejména z velké vzdálenosti Říмова od českobudějovických škol.

Pro venkovská území jsou důležité malotřídní základní školy, které umožňují menším dětem docházku do školy v místě bydliště. Navíc venkovská škola přispívá společenskému a kulturnímu dění v obci. Bylo by užitečné existující malotřídky zachovat a lépe je vybavit. Určité potíže mohou nastat u ZŠ Hosín. Největší vzdálenost, kterou musí děti ve věku 6–10 let uskutečnit při cestě do školy, je vzdálenost ze sídla Vrábče, Slavče a Kroclov, když cestují do vzdálených českobudějovických škol. Vzhledem k populačnímu růstu zdejších sídel a sídel v obci Homole lze reálně zvažovat výstavbu ne-plně organizované základní školy v Homolích (viz výše uvedený návrh) nebo ve zmíněných Vrábčích.

Jak již bylo uvedeno v úvodu diplomové práce, cílem bylo neredukovat současnou síť základních škol a pokusit se úpravou školských spádových území zajistit potřebný počet žáků v těch školách, kde je malý počet žáků ve třídách. Dalším cílem bylo doplnit základní školy tam, kde je velké množství dětí, které ale dojíždějí do vzdálených škol v Českých Budějovicích. To se týká suburbánního zázemí Českých Budějovic. Navrhli jsme také doplnění sítě venkovských ne-plně organizovaných základních škol.

7. Závěr

Diplomová práce má klasickou strukturu kapitol zaměřených na charakteristiku řešeného území z hlediska řešeného problému (kapitola 2), na rozbor příslušné literatury a teorie (3.), představujících metodiku práce (4.) a analyzujících uspořádání základních škol a jejich školských spádových území v řešeném území (5.). V závěru diplomové práce je kapitola optimalizační, navrhuje změny v uspořádání základních škol a jejich školských spádových území v řešeném území (6.).

Podářilo se nám zmapovat rozmístění základních škol v SO ORP České Budějovice k roku 2015 ve struktuře škol ne-plně a plně organizovaných, lokalizovaných v Českých Budějovicích, v jejich suburbánním zázemí, v městečkách českobudějovické aglomerace a na venkově SO ORP – *cíl 1*. Zachytili jsme 15 ne-plně organizovaných škol a 23 škol plně organizovaných. Nezabývali jsme se základními školami soukromými a speciálními.

Největší obtíže byly s mapováním školských obvodů, respektive v našem případě reálných spádových území základních škol – *cíl 2*. Bylo to proto, že mnohé oficiální školské obvody ve skutečnosti vypadají poněkud jinak podle reálného spádu do škol a také někde není spád jednoznačný. Vše je komplikované tím, že na prvním stupni bývá často spád jiný, než na stupni druhém. Navíc ne všechny obce, které základní školu neměly, měly uzavřenou smlouvu s obcemi vybavenými základní školou. Vymezení školských spádových území jsme ladili do poslední chvíle, také prostřednictvím rozhovorů s představiteli základních škol.

Poměrně komplikovaně jsme se dopracovali k vyčíslení počtu dětí v jednotlivých sídlech a školských spádových území – *cíl 3*. Využívali jsme dat z roku 2011, ale transformovali jsme je na současnost prostřednictvím obecných dat z roku 2015. V Tabulce 4. jsme pak tato data dobře využili, když jsme sledovali, zda ve školských obvodech či reálných spádových územích žáci přebývají, či se jich nedostává. Komplikace byly především na druhém stupni ZŠ, protože v tomto případě vstupují do bilancí víceletá gymnázia.

Neměli jsme v úmyslu uskutečňovat náročné zjišťování propojenosti sídel prostřednictvím autobusů a vlaků – *cíl 4*. Soustředili jsme se pouze na školní spoje ve vztahu k propojení sídel a základních škol. Tyto vztahy jsou zachyceny v Mapě 6. Školní spoje pak sloužili k posouzení možností úprav školských spádových území.

K řešené problematice (geografické aspekty základního školství) není k dispozici rozsáhlá literatura. Ta literatura, která v českém prostředí existuje, je zpracována v kapitole 3 – *cíl 5*. Přitom jde o problematiku důležitou, která je velmi často komentována ve sdělovacích

prostředcích, která zásadně ovlivňuje život mnohých rodin, zejména v suburbiiích a na venkově a která je často projednávána obecními a městskými úřady. Je s podivem, že neexistuje žádná studie optimalizace prostorového uspořádání základního školství v SO ORP či kraji.

V kapitole 5. jsou uvedeny analýzy rozmístění základních škol, uspořádání školských obvodů a reálných spádových území základních škol, analýzy velikosti dětské populace v sídlech a spádových územích škol, naplněnosti jednotlivých základních škol, i analýzy vybavenosti a urbanistických a stavebních charakteristik škol v řešeném území. Vše směřovalo k návrhu optimalizace územního uspořádání základních škol a jejich školských obvodů v řešeném území – *cíl 6*. K těmto analýzám jsou připojeny mapy a tabulky. Jednalo se o náročnou a zdoluhavou práci s mnoha různými daty, daty objektovými a vztahovými. Některé údaje bylo možné obstarat ze statistiky (ČSÚ), jiné jsme museli zjišťovat v terénu.

V úvodní kapitole jsme měli stanoveny některé předpoklady výzkumu. Po provedených analýzách a na základě rozhovorů s představiteli obcí a škol navrhujeme doplnění několika plně a ne-plně organizovaných základních škol, především do suburbánního prostoru řešeného území (kapitola 6.) – *vstupní předpoklad „a“*. Také další vstupní předpoklad – *vstupní předpoklad „b“* jsme ověřili. Určité potíže jsme zaznamenali v Ledenicích, které nemají tolik obyvatel a mají malé spádové území. V ostatních městečkách je situace dobrá a žáků je dostatek. V případě venkovských škol je třeba odlišovat školy plně organizované, ne-plně organizované a v rámci nich školy malotřídní a školy s pěti třídami pěti ročníků prvního stupně základní školy. V případě *vstupního předpokladu „c“* jsme potíže zaznamenali u plně organizované základní školy ve Strýčicích a především u ne-plně organizovaných základních škol. V optimalizační kapitole (kapitola 6.) navrhujeme řadu opatření na zlepšení současné situace. Českobudějovický městský školní prostor je komplikovaný, má jiný charakter a reálné školské spády se zde značně překrývají. Tuto problematiku jsme neřešili, respektive řešili jsme jí jen potud, pokud souvisela se školstvím v suburbánním a venkovském území SO ORP.

Při zahájení práce na řešené problematice jsme nepředpokládali takovou komplikovanost školských vztahů v území. Postupně jsme odkrývali problém a hledali řešení dílčích problémů. Pokud by předložená studie měla být základem reálné optimalizace základního školství v SO ORP České Budějovice, potom by bylo třeba uskutečnit řadu dalších rozhovorů s představiteli základních škol a obcí v řešeném území. Někde by bylo třeba uskutečnit detailní studie (základní škola na Srubci). Jde také o otázku politickou a ekonomickou. Neposuzovali jsme kvalitu jednotlivých škol z hlediska výuky a personálního

obsazení. Stavební kvalitu škol a jejich funkční a urbanistické uspořádání jsme posuzovali jen velmi jednoduše, tak, abychom toto hodnocení mohli uplatnit při územní optimalizaci.

8. Literatura a internetové zdroje

Tištěné texty:

- ABERG-BENGTSSON, L. (2009): The smaller the better? A review of research on small rural schools in Sweden. *International Journal of Educational Research*, 48, č. 2, s. 100-108.
- BAJERSKI, A. (2011): *Organizacja przestrzeni i funkcjonowanie usług edukacyjnych w aglomeracji poznańskiej*. Poznań, Bogucki wydawnictwo Naukowe, 101 s.
- BENÁČKOVÁ, K. (2011): Proces suburbanizace, demografický vývoj a kapacita školských zařízení v zázemí Prahy: Případová studie Mukařovska. *Suburbanizace.cz*, <http://www.suburbanizace.cz/analyzy.htm> (24. 6. 2015)
- BÖHMEROVÁ, B., (2012): *Právní režim nezastavitelných pozemků*. Bakalářská práce. Brno, Masarykova univerzita, Právnická fakulta, katedra práva životního prostředí a pozemkového práva, 50 s.
- EMMEROVÁ, K. (2000): Malotřídky v současném prostředí českého venkova. *Studia paedagogica*, 47, č. 3-4, s. 81-96.
- KALAOJA, E., PIETARINEN, J. (2009): Small rural primary schools in Finland: A pedagogically valuable part of the school network. *International Journal of Educational Research*, 48, č. 2, s. 109-116.
- KOLEKTIV (2013): *Statistický lexikon obcí 2013*. Praha, Český statistický úřad a Ministerstvo vnitra, 900 s.
- KRAFT, S., (2009): Doprava v Českých Budějovicích a v jejich zázemí. In: Kubeš a kol.: *Urbánní geografie Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace II*. Ústav vedy a výskumu Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, s. 105–119.
- KUBEŠ, J. (2009): Poloha, struktura, infrastruktura a obraz Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace. In: Kubeš, J. a kol.: *Urbánní geografie Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace I*, Ústav vedy a výskumu Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, s. 51-105.

- KUBEŠ, J., HORÁKOVÁ, I. (2000): Zařízení základního školství a zdravotnictví ve venkovských sídlech. Okresy Písek a Tábor, rok 1966 a 1999. In: Kubeš, J. (ed.): *Problémy stabilizace venkovského osídlení ČR*, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta, katedra geografie, s. 129-132.
- KUBEŠ, J., HORÁKOVÁ, I. (1998): Venkovské školství a stabilita venkovských sídel - geografická analýza venkovských území okresů Písek a Tábor. In: Švejda, G. (ed.): *Sborník příspěvků ze 6. konference České asociace pedagogického výzkumu (1998)*, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta, s. 358-362.
- KUČEROVÁ, S. (2008): Územní rozmístění základních škol v Česku, hlavní rysy jeho proměn ve 2. polovině 20. století a jejich potenciální důsledky. *Studia paedagogica*, 13, č. 1, s. 35-51.
- KUČEROVÁ, S., KUČERA, Z. (2009): Vztah periferality a vzdělávání: Lze definovat periferní oblasti na základě vývoje sítě základních škol? *Acta geographica Universitatis Comenianae*, 52, s. 59-73.
- KUČEROVÁ, S. R., BLÁHA, J. D., KUČERA, Z. (2015): Transformations of sapital relationships in elementary education: A case study of changes in two Czech rural areas since the second half of the 20th century. *Moravian Geographical Reports*, 23, č. 1, s. 34-44.
- KUČEROVÁ, S. R., BLÁHA, J. D., PAVLASOVÁ, Z. (2015): Malé venkovské školy na trhu se základním vzděláváním. *Sociologický časopis/Czech Sociological Review*, 51, č. 4, s. 607-636.
- KVALSUND, R. (2009): Centralized decentralization or decentralized centralization? A review of newer Norwegian research on schools and their communities. *International Journal of Educational Research*, 48, č. 2, s. 89-99.
- MUSIL, J., MÜLLER, J. 2008. Vnitřní periferie v České republice jako mechanismus sociální exkluze. *Sociologický časopis/Czech Sociological Review*, 44, č. 2, s. 321-348.
- PAVLÍKOVÁ, P. (2012): *Suburbia v blízkém zázemí Českých Budějovic – prostorová struktura, typy, vývojové tendence*. Diplomová práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta, katedra geografie, 78 s.

PISKÁČKOVÁ, Z. (2010): Budoucí kapacity základního školství na úrovni obce v suburbánním pásu Prahy. Případová studie obce Šestajovice. *Suburbanizace.cz*. <http://www.suburbanizace.cz/analyzy.htm> (24. 6. 2015)

POKORNÝ, P. (2015): Dříteňská škola se oblékla do nového barevného kabátu. *Budějcká drbna*, 2. 9. 2015, <http://www.budejckadrbna.cz/zpravy/vzdelani/9400-dritenska-skola-se-oblekla-do-noveho-barevneho-kabatu.html>

PRŮCHA, J., MAREŠ, J., WALTEROVÁ, E. (2003): Pedagogický slovník. 4 vyd. Praha, Portál, 324 s.

SVÍTILOVÁ, H. (2015): Starší školáci už nebudou muset z Litvínovic dojíždět.

Českobudějovický deník, 9. 12. 2015,

http://ceskobudejovicky.denik.cz/zpravy_region/starsi-skolaci-uz-nebudou-muset-z-litvinovic-dojizdet-20151209.html ,

TRNKOVÁ, K., KNOTOVÁ, D., CHALOUPKOVÁ, L. (2010): *Malotřídní školy v České republice*. Brno, Paido, 197 s.

Seznam internetových zdrojů textů:

HAJDUCH (2010): Sídla ČR.

<http://www.hajduch.net/cesko/sidla> 7. 9. 2015

HALÁS a kol. (2013): Základy humánní geografie 2 – geografie sídel.

<http://distgeo.upol.cz/uploads/vyuka/skripta-halas-akol-2.pdf> 9. 9. 2015

KOLEKTIV (2015): Statistický průvodce obcemi Jihočeského kraje 2015.

<https://www.czso.cz/csu/czso/so-orp-ceske-budejovice> 15. 11. 2015

KOLEKTIV (2014a): Statistický průvodce obcemi Jihočeského kraje 2014

https://www.czso.cz/csu/czso/330107-14-r_2014-0302 15. 11. 2015

KOLEKTIV (2014b): Věkové složení a pohyb obyvatelstva v Jihočeském kraji – 2014

<https://www.czso.cz/documents/10180/20551599/13006015402.pdf/40c3a820-554d-4626-bb4d-97c629e45766?version=1.1> 15. 11. 2015

KOLEKTIV (2013): Dojíždka do zaměstnání a škol podle Sčítání lidu, domů a bytů 2011 – Jihočeský kraj – 2011. <https://www.czso.cz/csu/czso/23031-13-n-k3034> 2013-10 12. 12. 2015

KOLEKTIV (2006): Historický lexikon obcí České republiky 1869–2005. I. díl. <https://www.czso.cz/documents/10180/20538302/13n106cd1.pdf/cf538eaa-7f70-49f6-8e76-dc88932650ef?version=1.0> 8. 6. 2016

ŠRÁMEK (2015): O nás. <http://www.ddmcb.cz/index.php/o-nas> 10. 9. 2015

WANET (2013): Místopisy. Historie obce Zliv, http://www.mistopisy.cz/historie_zliv_6088.html 8. 6. 2016

MAS Rozkvět, z.s. <http://www.masrozkvet.cz/uzemi-mas/svazek-obci-blata/obec-zliv/> 8. 6. 2016

OBEC HOSÍN (2016): Hosínská škola. <http://www.hosin.cz/o-obci-1/skola/> 8. 6. 2016

Seznam internetových zdrojů fotografií:

- [1] <http://www.sport-povrchy.cz/atleticke-drahy-40/atleticka-draha-zs-hluboka-nad-vltavou-i40.html> (24. 5. 2016)
- [2] <http://www.lstb.cz/reflist.asp?c=28> (24. 5. 2016)
- [3] <http://www.skoladoudleby.cz/jak-jsme-spali-ve-skole> (24. 5. 2016)
- [4] https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Ole%C5%A1n%C3%ADk,_O%C3%9A%2BZ%C5%A0.jpg (24. 5. 2016)
- [5] http://www.zivefirmy.cz/media/fotos/275055/zahaji_max22590.jpg (24. 5. 2016)
- [6] <http://www.zsamsstepanovice.cz/wp-content/uploads/2014/08/foto-%C5%A1koly.jpg> (24. 5. 2016)
- [7] https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/f/f4/Z%C5%A0_Doudleby.jpg?uselang=cs (24. 5. 2016)
- [8] <http://www.strizov.cz/foto/43/cz/52/52/-obr-43/> (24. 5. 2016)
- [9] <http://www.maspomalsi.cz/wp-content/uploads/2011/07/p92409111.jpg> (24. 5. 2016)

- [10] https://im-foto.mapy.cz/orig/000/062/000062cf0_b656cc (24. 5. 2016)
- [11] <http://www.budejckadrbna.cz/zpravy/vzdelani/9400-dritenska-skola-se-oblekla-do-noveho-barevneho-kabatu.html> (24. 5. 2016)
- [12] http://rozhledy2010.blogspot.cz/2010_08_01_archive.html (24. 5. 2016)
- [13] http://ceskobudejovicky.denik.cz/zpravy_region/obrazem-prvni-skolni-den-na-zs-sevetin-20140901.html (24. 5. 2016)
- [14] <http://mapio.net/o/2106205/> (24. 5. 2016)
- [15] https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Zliv7_Z%C5%A0_a_ZU%C5%A0_Zliv.jpg (24. 5. 2016)
- [16] http://obcan.hluboka.cz/sites/default/files/SAM_6860_0.JPG (24. 5. 2016)
- [17] <http://it.pedf.cuni.cz/sitesm2/hluboka/> (24. 5. 2016)
- [18] <http://obcan.hluboka.cz/node/43> (24. 5. 2016)
- [19] <http://www.zslisov.cz/info/o-skole/> (24. 5. 2016)
- [20] <http://www.skolaledenice.cz/image.php?nid=7206&oid=1255334&width=600&height=450> (24. 5. 2016)
- [21] http://g.denik.cz/5/01/skolka-ledenice-cb0424_denik-630.jpg (24. 5. 2016)
- [22] http://e15.zivefirmy.cz/zs-a-ms-kamenny-ujezd_f272056 (24. 5. 2016)
- [23] http://www.zivefirmy.cz/zs-a-ms-kamenny-ujezd_f272056_cz=916&loc=cc%7C544663 (24. 5. 2016)
- [24] <http://seznam-autobusu.cz/dokumentacka/88486> (24. 5. 2016)
- [25] <http://www.zshrdejovice.cz/images/slideshow/01/postcard01.jpg> (24. 5. 2016)
- [26] http://www.obecborek.eu/www/obecborek/fs/DSC04644_thmb.JPG (24. 5. 2016)
- [27] http://img.firmy.cz/premise/full/201411/0509/17/5459eb0b17c717b801_390800?v=1 (24. 5. 2016)
- [28] http://www.nokna.cz/_data/s_200/gallery/big_1402295750_Z%C5%A0%20Nedabyle%203.JPG (24. 5. 2016)
- [29] <http://www.nedabyle.cz/image.php?nid=1995&oid=325173&width=900&height=675> (24. 5. 2016)
- [30] https://www.gsmweb.cz/fotky/contrib/pav/CB-nove_hodejovice_zs-a.JPG (24. 5. 2016)
- [31] http://www.zsdukelska.cz/images/stories/profil_skoly/skolaNH.jpg (24. 5. 2016)
- [32] <http://www.zssindlovydvory.cz/index.php/2012-08-24-13-22-21/2012-08-21-21-12-32>
- [33] <http://www.zssindlovydvory.cz/> (24. 5. 2016)
- [34] https://img.firmy.cz/premise/full/201409/0505/36/54094e913625a8_e25e970400?v=1

(24. 5. 2016)

- [35] <http://www.otrubapartner.cz/image.php?nid=6124&oid=3646131&width=650&height=488> (24. 5. 2016)
- [36] http://www.fasadaroku.cz/img/_/dila-2014-sa.foto/033.jpg?1456488800 (24. 5. 2016)
- [37] <https://www.novinky.cz/vase-zpravy/jihocesky-kraj/ceske-budejovice/646-20152-zakladni-skola-v-dubnem-oslavila-50-vyroci-od-sveho-vzniku-.html> (24. 5. 2016)
- [38] <https://www.novinky.cz/vase-zpravy/jihocesky-kraj/ceske-budejovice/646-20152-zakladni-skola-v-dubnem-oslavila-50-vyroci-od-sveho-vzniku-.html> (24. 5. 2016)
- [39] http://www.zivefirmy.cz/media/fotos/272048/zs-dobra-voda-u-ceskych-budejovic_max25939.jpg (24. 5. 2016)
- [40] http://www.zivefirmy.cz/media/fotos/272048/zs-dobra-voda-u-ceskych-budejovic_max25941.jpg (24. 5. 2016)
- [41] http://g.denik.cz/5/44/rudolfov_skola_denik-605.jpg (24. 5. 2016)
- [42] http://www.dekanstvicb.cz/_d/P3120095b_20140122144554_1.jpg (24. 5. 2016)

Další zdroje informací:

Internetové stránky škol:

ZŠ Bezdrevská

<http://www.zsvltava.cz/> (15. 9. 2015)

ZŠ Borek

<http://www.zsborek.cz/> (15. 9. 2015)

ZŠ Boršov nad Vltavou

<http://www.zsborsov.wz.cz/> (15. 9. 2015)

ZŠ Dobrá Voda

<http://zsdobravoda.eu/> (15. 9. 2015)

ZŠ Doudleby

<http://www.skoladoudleby.cz/> (15. 9. 2015)

ZŠ Dr. M. Tyrše Hrdějovice

<http://www.zshrdejovice.cz/> (15. 9. 2015)

ZŠ Dříteň

<http://skola.obecdriten.cz/> (15. 9. 2015)

ZŠ Dubné

<http://www.zsdubne.cz/> (15. 9. 2015)

ZŠ Dukelská

<http://www.zsdukelska.cz/> (15. 9. 2015)
ZŠ Grünwaldova
<http://www.zsgrunwaldova.cz/> (15. 9. 2015)
ZŠ Hluboká nad Vltavou
<http://www.zs-hluboka.cz/cesky/> (15. 9. 2015)
ZŠ Hosín
<http://www.skolahosin.cz/> (15. 9. 2015)
ZŠ J. Š. Baara
<http://zsbaara.cz/> (15. 9. 2015)
ZŠ Kamenný Újezd
<http://www.zsku.cz/> (15. 9. 2015)
ZŠ Kubatova
<http://www.zskucb.cz/> (15. 9. 2015)
ZŠ L. Kuby
<http://www.zsroznov.cz/> (15. 9. 2015)
ZŠ Ledenice
<http://www.skolaledenice.cz/> (15. 9. 2015)
ZŠ Lišov
<http://www.zslisov.cz/info/aktuality/> (15. 9. 2015)
ZŠ Máj I
<http://www.zsmaj.cz/> (15. 9. 2015)
ZŠ Máj II
<http://www.zsmaj2.cz/> (15. 9. 2015)
ZŠ Matice Školské
<http://www.zsmatice.cz/> (15. 9. 2015)
ZŠ Nedabyle
<http://www.zsnedabyle.cz/> (15. 9. 2015)
ZŠ Nerudova
<http://www.zsnerudova.cz/> (15. 9. 2015)
ZŠ Nové Hodějovice
<http://zsnovehodejovice.cz/oskole.php> (15. 9. 2015)
ZŠ O. Nedbala
<http://www.zsonedbala.cz/> (15. 9. 2015)
ZŠ Olešník
<http://www.zsolesnik.cz/> (15. 9. 2015)
ZŠ Pohůrecká
<http://www.zspohurecka.cz/> (15. 9. 2015)
ZŠ Rudolfov

<http://www.zsrudolfov.cz/> (15. 9. 2015)

ZŠ Strýčice

<http://www.zsstrycice.cz/> (15. 9. 2015)

ZŠ Střížov

<http://www.zs-a-ms-strizov.estranky.cz/> (15. 9. 2015)

ZŠ Šindlovy Dvory

<http://www.zssindlovydvory.cz/> (15. 9. 2015)

ZŠ Ševětín

<http://www.zsamssevetin.estranky.cz/> (15. 9. 2015)

ZŠ Štěpánovice

<http://www.zsamsstepanovice.cz/> (15. 9. 2015)

ZŠ T. G. Masaryka

<http://www.zstgmasarykacb.cz/> (15. 9. 2015)

ZŠ Vl. Rady

<http://www.zsmlade.cz/> (15. 9. 2015)

ZŠ Zahájí

<http://www.zsamszahaji.estranky.cz/> (15. 9. 2015)

ZŠ Zliv

<http://www.zszliv.eu/> (15. 9. 2015)

Další internetové stránky:

Googlemaps.com

<http://googlemaps.com> (14. 9. 2015)

Idos.cz

<http://jizdnirady.idnes.cz/vlakyautobusymhdvse/spojeni/> (8. 12. 2015)

Mapy.cz

<https://mapy.cz> (14. 9. 2015)

Rejstřík škol a školských zařízení

<http://rejskol.msmt.cz/> (14. 9. 2015)

Další zdroje:

Databáze ArcGIS verze 10.2

9. Seznam map a tabulek

Mapa 1: Administrativní členění SO ORP České Budějovice (2015)

Mapa 2: Hustota zalidnění v Jihočeském kraji podle SO ORP (2015)

Mapa 3: Školská spádová území pro 1. stupeň základních škol v SO ORP České Budějovice v roce 2014/2015

Mapa 4: Školská spádová území pro 2. stupeň základních škol v SO ORP České Budějovice v roce 2014/2015

Mapa 5: Školská spádová území pro 1. a 2. stupeň základních škol v SO ORP České Budějovice v roce 2014/2015

Mapa 6: Existující spoje veřejné dopravy do základních škol v SO ORP České Budějovice k 9. 12. 2015

Tabulka 1: Počty obcí a sídel podle velikostních kategorií počtu obyvatel - SO ORP České Budějovice (2014)

Tabulka 2: Počty dětí ve věku 6-14 let v SO ORP České Budějovice v roce 2014

Tabulka 3a: Vymezení školských spádových území 1. stupně základních škol v SO ORP České Budějovice (2014/2015)

Tabulka 3b: Vymezení školských spádových území 2. stupně základních škol v SO ORP České Budějovice (2014/2015)

Tabulka 4: Bilance žáků, tříd a ročníků plně organizovaných a ne-plně organizovaných základních škol v SO ORP České Budějovice (2014/2015)

Tabulka 5: Vybavenost základních škol kuchyní, jídelnou, družinou, tělocvičnou, hřištěm a atletickou dráhou v SOORP České Budějovice (2014/2015)

Tabulka 6: Posouzení urbanistických a stavebních charakteristik základních škol v SO ORP České Budějovice (2014/2015)

Tabulka 7: Počty obyvatel a počty dětí (0 – 14) podle obcí a částí obcí (sídel) v SO ORP České Budějovice (2011, 2015)

10. Přílohy

Mapa 3: Školská spádová území pro 1. stupeň základních škol v SO ORP České Budějovice v roce 2014/2015

Mapa 4: Školská spádová území pro 2. stupeň základních škol v SO ORP České Budějovice v roce 2014/2015

Mapa 5: Školská spádová území pro 1. a 2. stupeň základních škol v SO ORP České Budějovice v roce 2014/2015

Mapa 6: Existující spoje veřejné dopravy do základních škol v SO ORP České Budějovice k 9. 12. 2015

Tabulka 3a: Vymezení školských spádových území 1. stupně základních škol v SO ORP České Budějovice (2014/2015)

Tabulka 3b: Vymezení školských spádových území 2. stupně základních škol v SO ORP České Budějovice (2014/2015)

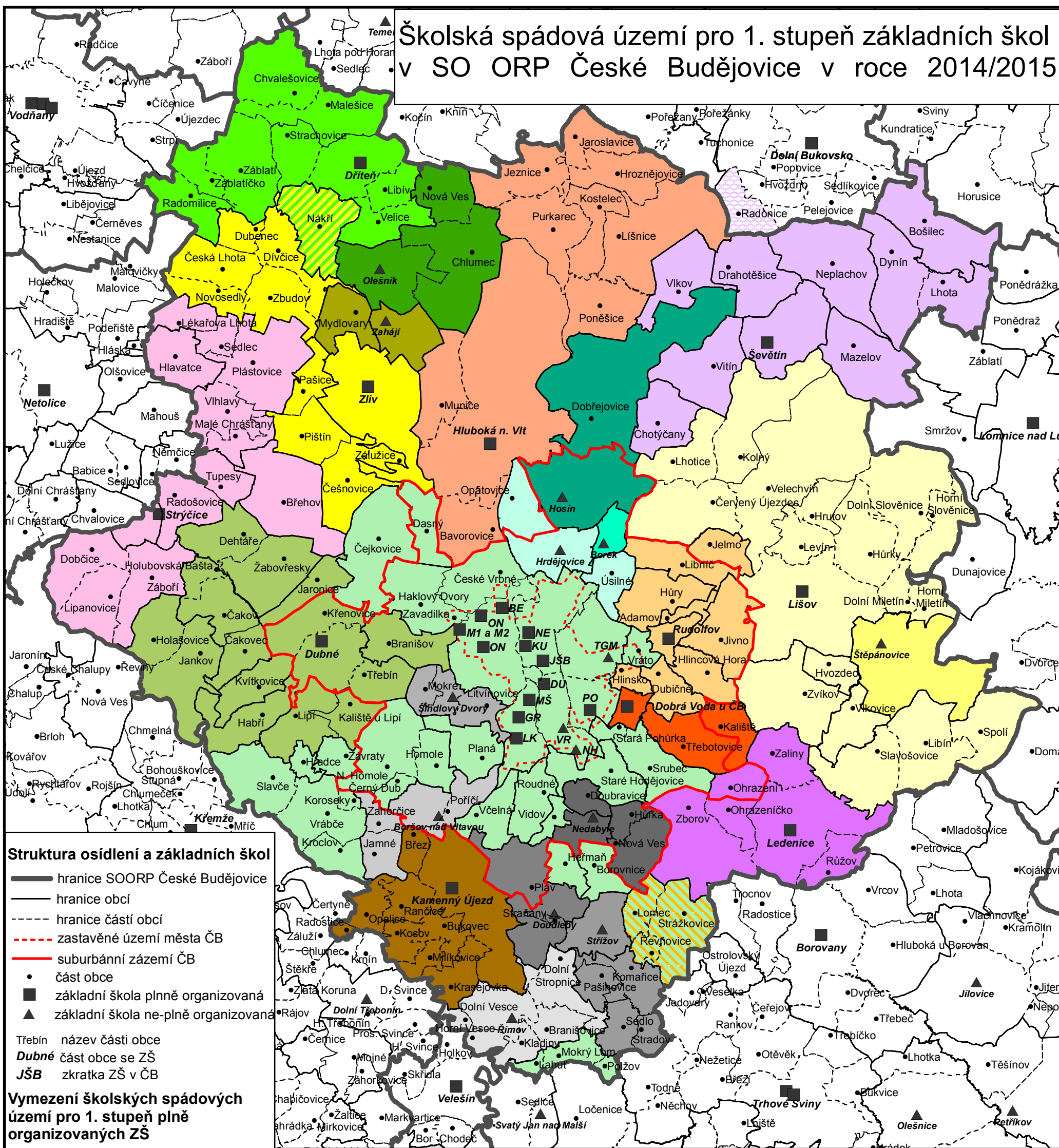
Tabulka 4. Bilance žáků, tříd a ročníků plně organizovaných a ne-plně organizovaných základních škol v SO ORP České Budějovice (2014/2015)

Tabulka 5: Vybavenost základních škol kuchyní, jídelnou, družinou, tělocvičnou, hřištěm a atletickou dráhou v SOORP České Budějovice (2014/2015)

Tabulka 6: Posouzení urbanistických a stavebních charakteristik základních škol v SO ORP České Budějovice (2014/2015)

Tabulka 7: Počty obyvatel a počty dětí (0 – 14) podle obcí a částí obcí (sídel) v SO ORP České Budějovice (2011, 2015)

Školská spádová území pro 1. stupeň základních škol v SO ORP České Budějovice v roce 2014/2015

Struktura osídlení a základních škol

- hranice SOORP České Budějovice
- hranice obcí
- - - hranice částí obcí
- - - zastavěné území města ČB
- suburbánní zázemí ČB
- část obce
- základní škola plně organizovaná
- ▲ základní škola ne-plně organizovaná

Třebín název části obce
Dubné část obce se ZŠ
JŠB zkratka ZŠ v ČB

Vymezení školských spádových území pro 1. stupeň plně organizovaných ZŠ

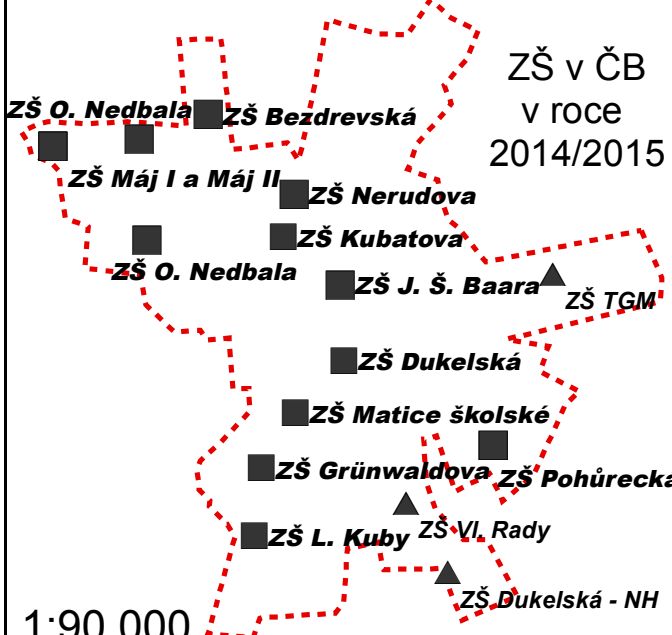
- ZŠp Kamenný Újezd
- ZŠp Dobrá Voda u ČB
- ZŠp různá v ČB
- ZŠp Strýčice
- ZŠp Ledenice
- ZŠp Ševětín
- ZŠp Rudolfov
- ZŠp Dubné
- ZŠp Dříteň
- ZŠp Zliv
- ZŠp Lišov
- ZŠp Hluboká n. Vlt.

- spád ke dvěma ZŠ v SO ORP
- spád ke dvěma ZŠ přes hranice SO ORP
- spád přes hranici SO ORP do SO ORP ČB

Vymezení školských spádových území pro 1. stupeň ne-plně organizovaných ZŠ

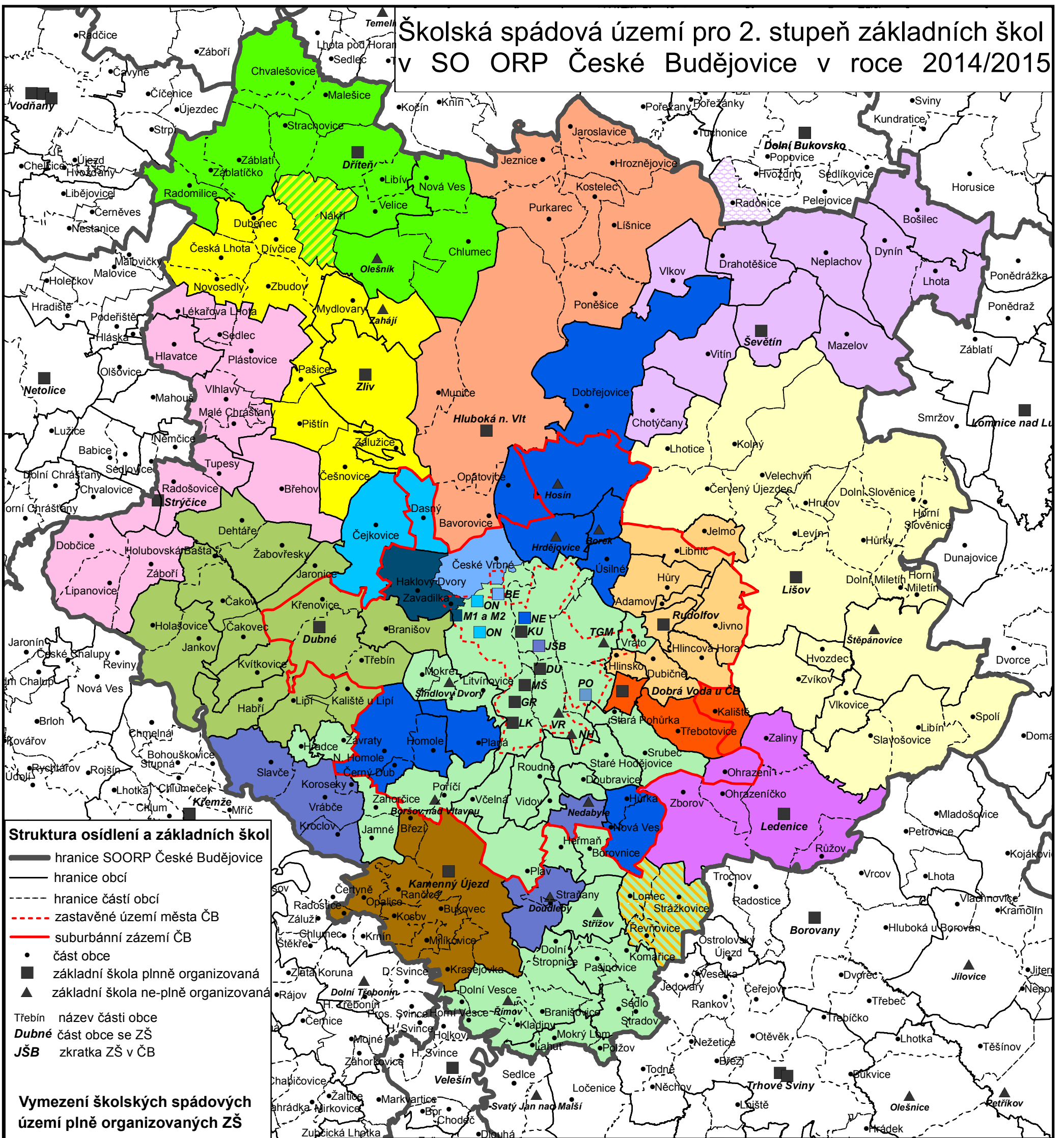
- ZŠn Olešník
- ZŠn Zahájí
- ZŠn Hosín
- ZŠn Hrdějovice
- ZŠn Borek
- ZŠn Šindlový Dvory
- ZŠn Boršov n. Vlt.
- ZŠn Nedabyle
- ZŠn Doudleby
- ZŠn Střížov
- ZŠn Římov

1:150 000

1:90 000

Školská spádová území pro 2. stupeň základních škol v SO ORP České Budějovice v roce 2014/2015

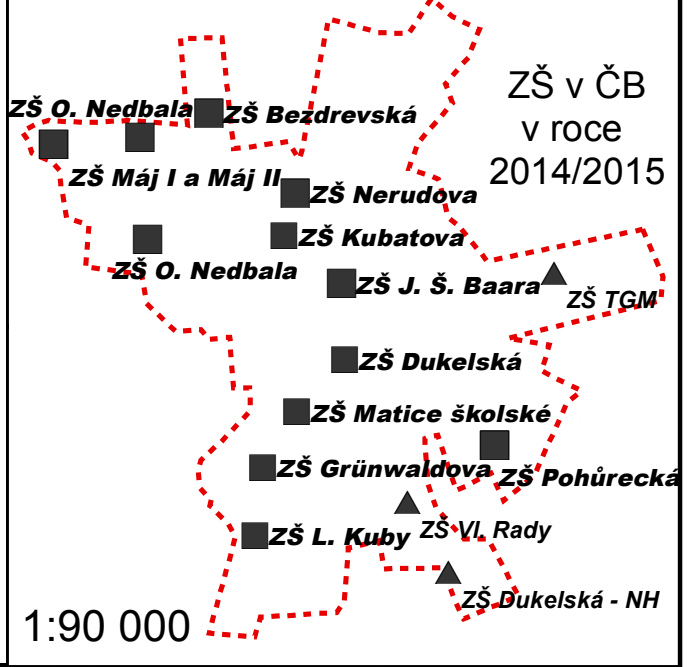
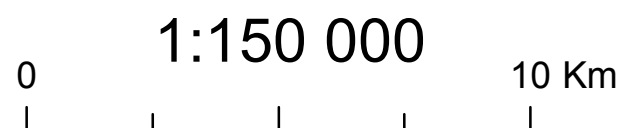
Struktura osídlení a základních škol

- hranice SOORP České Budějovice
- hranice obcí
- - - hranice částí obcí
- - - zastavěné území města ČB
- suburbánní zázemí ČB
- část obce
- základní škola plně organizovaná
- ▲ základní škola ne-plně organizovaná

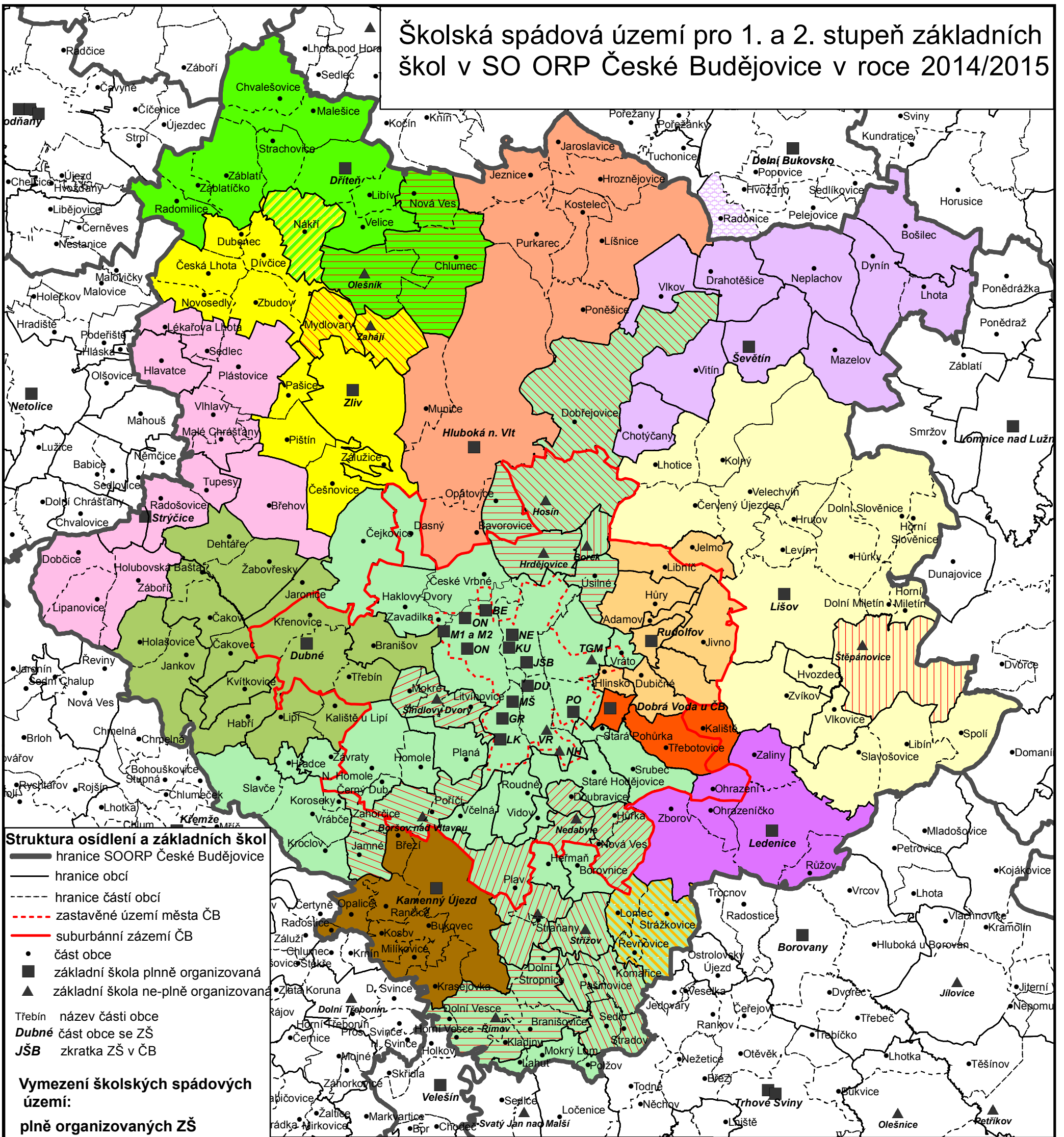
Třebín název části obce
 Dubné část obce se ZŠ
 JŠB zkratka ZŠ v ČB

Vymezení školských spádových území plně organizovaných ZŠ

■ ZŠp Kamenný Újezd	■ ZŠp Máj 1 a 2
■ ZŠp Dobrá Voda u ČB	■ ZŠp Bezdrevská
■ ZŠp Strýčice	■ ZŠp Nerudova
■ ZŠp Ledenice	■ ZŠp O. Nedbala
■ ZŠp Ševětín	■ ZŠp J. Š. Baara
■ ZŠp Rudolfov	■ spád ke dvěma ZŠ v SO ORP
■ ZŠp Dubné	■ částečný spád přes hranice SO ORP
■ ZŠp Dříteň	■ spád přes hranici SO ORP do SO ORP ČB
■ ZŠp Zliv	■ ZŠp různá v ČB
■ ZŠp Lišov	
■ ZŠp Hluboká n. Vlt.	

Školská spádová území pro 1. a 2. stupeň základních škol v SO ORP České Budějovice v roce 2014/2015

Struktura osídlení a základních škol

- hranice SOORP České Budějovice
- hranice obcí
- - - hranice částí obcí
- - - zastavěné území města ČB
- suburbánní zázemí ČB
- část obce
- základní škola plně organizovaná
- ▲ základní škola ne-plně organizovaná

Třebín název části obce
 Dubné část obce se ZŠ
 JŠB zkratka ZŠ v ČB

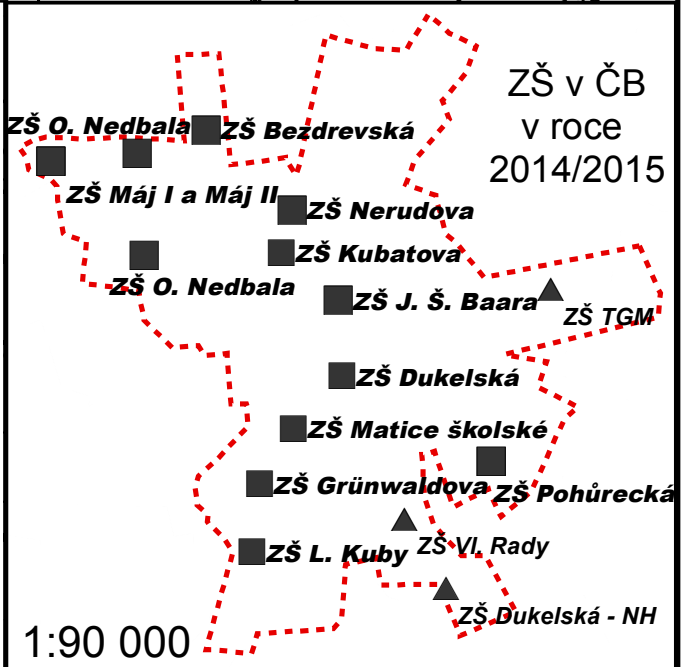
Vymezení školských spádových území:

plně organizovaných ZŠ

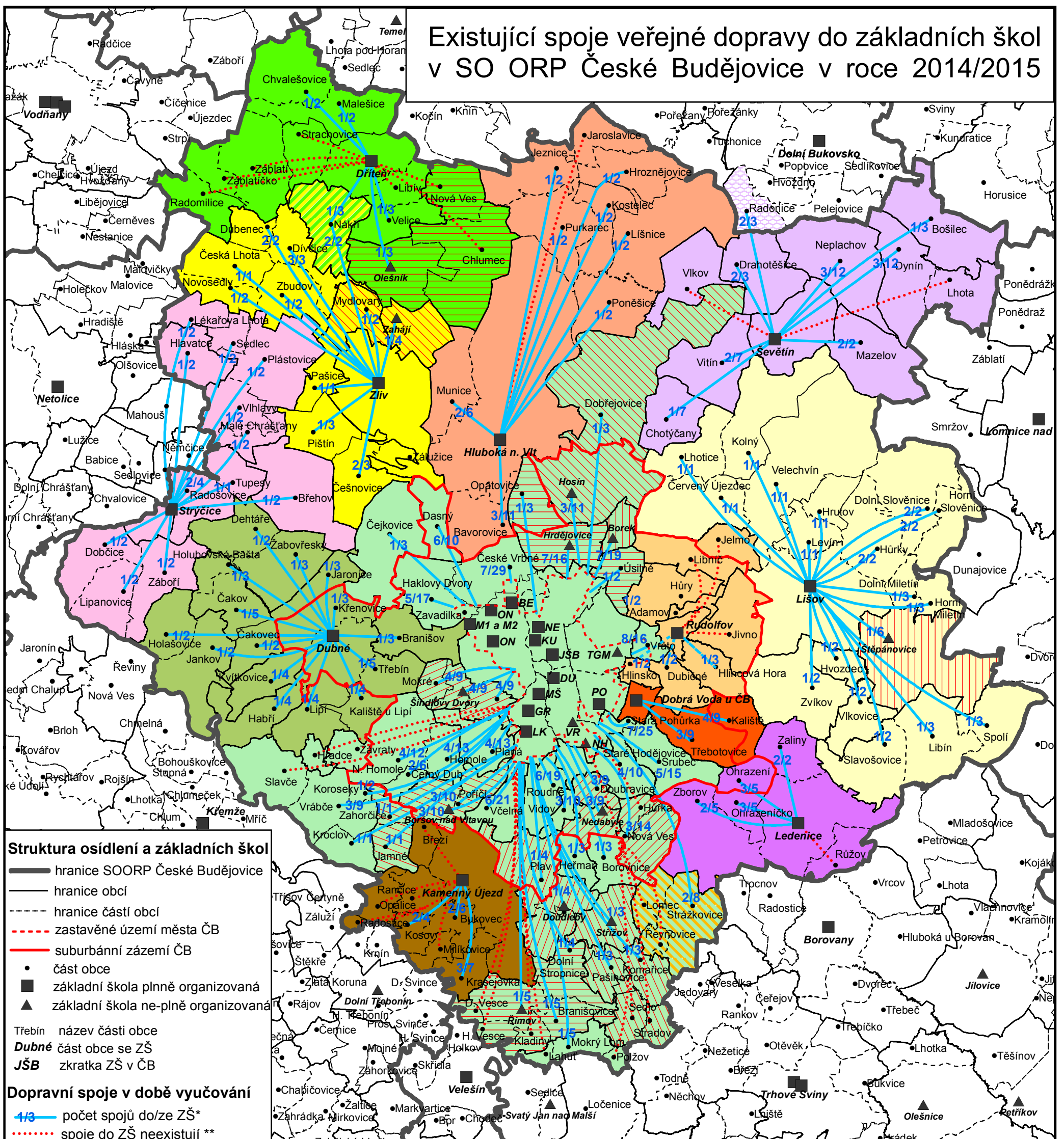
- ZŠp Kamenný Újezd
- ZŠp Dobrá Voda u ČB
- ZŠp různá v ČB
- ZŠp Strýčice
- ZŠp Ledenice
- ZŠp Ševětín
- ZŠp Rudolfov
- ZŠp Dubné
- ZŠp Dříteň
- ZŠp Zliv
- ZŠp Lišov
- ZŠp Hluboká n. Vlt.

- spád ke dvěma ZŠ v SO ORP
 - spád ke dvěma ZŠ přes hranice SO ORP
 - spád přes hranici SO ORP do SO ORP ČB
- ne-plně organizovaných ZŠ**
- ZŠn Řimov
 - ZŠn Boršov n. Vlt.
 - ZŠn Šindlový Dvory
 - ZŠn Strážov
 - ZŠn Doudleby
 - ZŠn Hrdějovice
 - ZŠn Borek
 - ZŠn Zahájí
 - ZŠn Nedabytle
 - ZŠn Štěpánovice
 - ZŠn Olešník
 - ZŠn Hosín

1:150 000

Existující spoje veřejné dopravy do základních škol v SO ORP České Budějovice v roce 2014/2015

Struktura osídlení a základních škol

- hranice SOORP České Budějovice
- hranice obcí
- hranice částí obcí
- zastavěné území města ČB
- suburbánní zázemí ČB
- část obce
- základní škola plně organizovaná
- základní škola ne-plně organizovaná

Třebín název části obce
Dubné část obce se ZŠ
JŠB zkratka ZŠ v ČB

Dopravní spoje v době vyučování

- 1/3 počet spojů do/ze ZŠ*
- spoje do ZŠ neexistují**
- spoje do ZŠ pouze s přestupem***

Vymezení školských spádových území

- plně organizovaných ZŠ

- ZŠp Kamenný Újezd
- ZŠp Dobrá Voda u ČB
- ZŠp různá v ČB
- ZŠp Strýčice
- ZŠp Ledenice
- ZŠp Ševětín
- ZŠp Rudolfov
- ZŠp Dubné
- ZŠp Dříteň
- ZŠp Zliv

- ne-plně organizovaných ZŠ

- ZŠn Římov
- ZŠn Boršov n. Vlt.
- ZŠn Šindlový Dvory
- ZŠn Střížov
- ZŠn Doudleby
- ZŠn Hrdějovice
- ZŠn Borek
- ZŠn Zahájí
- ZŠn Nedabyle
- ZŠn Štěpánovice
- ZŠn Olešník
- ZŠn Hosín

* počet spojů v době školního vyučování ráno mezi 6:30 – 8:00 nebo 1,5 h před začátkem vyučování) ze sídla do školy / odpoledne mezi 12:00 – 16:30 ze školy do sídla

** žádný výše uvedený spoj, nebo spoj obsluhuje zastávku ležící ve vzdálenosti větší než 1 km od středu sídla

*** sídla (bydliště žáků) a sídlo, ve kterém je základní škola jsou propojena pouze spoji, na kterých se musí přestupovat, nikoliv přímým spojením, což je pro žáky nevýhodné

1:150 000

0 10 Km

Bc. Tomáš VOKROUHLÍK, České Budějovice, 8.6.2016, S-JTSK, ArcGis

Tabulka 3a: Vymezení školských spádových území 1. stupně základních škol v SO ORP České Budějovice (2014/2015)

Název a sídlo základní školy	Sídla školských spádových území v podobě dodržovaných školských obvodů jsou vyznačeny normálně, ostatní kurzívou
<i>Plně organizované základní školy</i>	
Základní škola a MŠ Dříteň	Dříteň, Chvalešovice, Malešice, Strachovice, Záblatí, Záblatičko, <i>Radomilice, Libív, Nová Ves, Nákří*, Velice, Chlumeč, Olešník</i>
Základní škola a MŠ Ševětín	Bošilec, Drahotěšice, Dynín, Chotýčany, Lhota, Mazelov, Neplachov, Radonice, Ševětín, Vitín a Vlkov
Základní škola a ZUŠ Zliv	Dubenec, Česká Lhota, Novosedly, Zbudov, Dívčice, Nákří*, Mydlovary, Pištín, Pašice, Češnovice, Zálužice, Zahájí, Zliv
Základní škola Hluboká n. Vlt.	Bavorovice, Hluboká nad Vltavou, Hroznějovice, Jaroslavice, Jezice, Kostelec, Líšnice, Munice, Poněšice, Purkarec
Základní škola Strýčice	Břehov, Hlavatce, Radošovice, Tupesy, Sedlec, Lékařova Lhota Vlhavy, Plástovice, Malé Chrášťany, Strýčice, Zaboří, Dobčice, Lipanovice
Základní škola a MŠ Dubné	Branišov, Čakov, Čakovec, Holubovská Bašta, Dubné, Jaronice, Křenovice, Třebín, Habří, Jankov, Holašovice, Kvítkovice, Lipí, Kaliště u Lipí, Žabovřesky
Základní škola a ZUŠ Bezdrevská v ČB	vybrané ulice v ČB dle vyhlášky Statutárního města ČB č. 3/2015, České Vrbné
Základní škola Máj I v ČB	vybrané ulice v ČB dle vyhlášky Statutárního města ČB č. 3/2015, Haklovy Dvory, Zavadička
Základní škola Máj II v ČB	vybrané ulice v ČB dle vyhlášky Statutárního města ČB č. 3/2015,
Základní škola O. Nedbala v ČB	vybrané ulice v ČB dle vyhlášky Statutárního města ČB č. 3/2015, Dasný, Čejkovice
Základní škola a MŠ Nerudova v ČB	vybrané ulice v ČB dle vyhlášky Statutárního města ČB č. 3/2015, Hrdějovice, Opatovice, Hosín, Dobřejovice, Borek, Úsilné, Hůry, Černý Dub, Nové Homole, Homole, Planá, Hůrka, Nová Ves
Základní škola a MŠ Kubatova v ČB	vybrané ulice v ČB dle vyhlášky Statutárního města ČB č. 3/2015,
Základní škola a MŠ J. Š. Baara v ČB	vybrané ulice v ČB dle vyhlášky Statutárního města ČB č. 3/2015, Doudleby, Nedabyle, Vrábče, Slavče, Kroclov, Koroseky
Základní škola Dukelská v ČB	vybrané ulice v ČB dle vyhlášky Statutárního města ČB č. 3/2015,
Základní škola Matice školské v ČB	vybrané ulice v ČB dle vyhlášky Statutárního města ČB č. 3/2015,
Základní škola Grunwaldova v ČB	vybrané ulice v ČB dle vyhlášky Statutárního města ČB č. 3/2015,
Základní škola Pohůrecká v ČB	vybrané ulice v ČB dle vyhlášky Statutárního města ČB č. 3/2015, Třebotovice, Kaliště
Základní škola a MŠ L. Kuby v ČB	vybrané ulice v ČB dle vyhlášky Statutárního města ČB č. 3/2015,
<u>Základní školy v Českých Budějovicích</u>	vybrané ulice v ČB dle vyhlášky Statutárního města ČB č. 3/2015, a výše uvedená sídla u ČB škol, dále: <i>Srubec, Hradce, Závraty, Nové Homole, Černý Dub, Homole, Včelná, Roudné, Vidov, Staré Hodějovice, Heřmaň, Borovnice, Mokřý Lom, Lahuť, Polžov, Lomec*, Strážkovice*, Řevňovice*</i>
Základní škola a MŠ Lišov	Lišov, Lhotice, Kolný, Velechčevín, Červený Újezdec, Hrutov, Levín, Hůrky, Horní Slověnice, Dolní Slověnice, Horní Miletín, Hvozdec, Vlkovice, Štěpánovice, Libín, Spolí, Slavošovice, Zvíkov
Základní škola a MŠ Rudolfov	Adamov, Rudolfov, Libnič, Jelmo, Jivno, Dubičné, Hlincová Hora, Hlinsko, Hůry

Název a sídlo základní školy	Sídla školských spádových území v podobě dodržovaných školských obvodů jsou vyznačeny normálně, ostatní kurzívou
Plně organizované základní školy	
Základní škola a MŠ Dobrá Voda u ČB	Dobrá Voda u Českých Budějovic, <i>Třebotovice, Kaliště</i>
Základní škola, ZUŠ a MŠ Ledenice	Ledenice, Růžov, Ohrazení, Ohrazeníčko, Zaliny, Zborov
Základní škola a MŠ Kamenný Újezd	Kamenný Újezd, Krasejovka, Mlíkovice, Bukovec, Rančice, Kosov, Radostice
Ne-plně organizované základní školy	
Základní škola a MŠ Olešník	Olešník, Nová Ves, Chlumeč
Základní škola a MŠ Zahájí	Zahájí, Mydlovary
Základní škola a MŠ Hosín	Hosín, Dobřejšovice
Základní škola a MŠ Borek	Borek
Základní škola Dr. M. Tyrše Hrdějovice	Hrdějovice, Opatovice, Úsilné
Základní škola a MŠ T. G. Masaryka v ČB	vybrané ulice v ČB dle vyhlášky Statutárního města ČB č. 3/2015
Základní škola a MŠ VI. Rady v ČB	vybrané ulice v ČB dle vyhlášky Statutárního města ČB č. 3/2015
Základní škola a MŠ Šindlovy Dvory	Šindlovy Dvory, Mokré, Litvínovice
Základní škola Nové Hodějovice	<i>Staré Hodějovice</i>
Základní škola Boršov n. Vlt.	Boršov nad Vltavou, Jamné, Poříčí, Zahorčice
Základní škola a MŠ Štěpánovice	Štěpánovice
Základní škola Nedabyle	Nedabyle, Doubravice, Nová Ves, Hůrka
Základní škola a MŠ Doudleby	Doudleby, Straňany, Plav
Základní škola a MŠ Střížov	<i>Střížov, Komaňice, Pašínovic, Stradov, Sedlo</i>
Základní škola a MŠ Římov	Římov, Dolní Stropnice, Branišovice, Kladiny, Svince

Zdroj dat: Výroční zprávy škol a internetové stránky škol, vyhláška Statutárního města ČB č. 3/2015, Kolektiv (2013)

* U těchto sídel jsou zaznamenány dva rovnocenné reálné školské spády.

Tabulka 3b: Vymezení školských spádových území 2. stupně základních škol v SOORP České Budějovice (2014/2015)

Název a sídlo základní školy	Sídla školských spádových území v podobě dodržovaných školských obvodů jsou vyznačeny normálně, ostatní kurzívou
Plně organizované základní školy	
Základní škola a MŠ Dříteň	Dříteň, Chvalešovice, Malešice, Strachovice, Záblatí, Záblatičko, Nákří *, <i>Radomilice, Libív, Nová Ves, Velice, Chlumeč, Olešník</i>
Základní škola a MŠ Ševětín	Bošilec, Drahotěšice, Dynín, Chotýčany, Lhota, Mazelov, Neplachov, Radonice, Ševětín, Vítín a Vlkov
Základní škola a ZUŠ Zliv	Dubenec, Česká Lhota, Novosedly, Zbudov, Dívčice, Nákří*, Mydlovary, Pištín, Pašice, Češnovice, Zálužice, Zahájí, Zliv
Základní škola Hluboká n. Vlt.	Bavorovice, Hluboká nad Vltavou, Hroznějovice, Jaroslavice, Jezice, Kostelec, Líšnice, Munice, Poněšice, Purkarec
Základní škola Strýčice	Břehov, Hlavatce, Radošovice, Tupesy, Sedlec, Lékařova Lhota Vlhavy, Plástovice, Malé Chrástky, Strýčice, Zaboří, Dobčice, Lipanovice
Základní škola a MŠ Dubné	Branišov, Čakov, Čakovec, Holubovská Bašta, Dubné, Jaronice, Křenovice, Třebín, Habří, Jankov, Holašovice, Kvítkovice, Lipí, Kaliště u Lipí, Žabovřesky
Základní škola a ZUŠ Bezdrevská v ČB	vybrané ulice v ČB dle vyhlášky Statutárního města ČB č. 3/2015, České Vrbné
Základní škola Máj I v ČB	vybrané ulice v ČB dle vyhlášky Statutárního města ČB č. 3/2015, Haklovy Dvory, Zavadilka
Základní škola Máj II v ČB	vybrané ulice v ČB dle vyhlášky Statutárního města ČB č. 3/2015,
Základní škola O. Nedbala v ČB	vybrané ulice v ČB dle vyhlášky Statutárního města ČB č. 3/2015, Dasný, Čejkovice
Základní škola a MŠ Nerudova v ČB	vybrané ulice v ČB dle vyhlášky Statutárního města ČB č. 3/2015, Hrdějovice, Opatovice, Hosín, Dobřejovice, Borek, Úsilné, Hůry, Černý Dub, Nové Homole, Homole, Planá, Hůrka, Nová Ves
Základní škola a MŠ Kubatova v ČB	vybrané ulice v ČB dle vyhlášky Statutárního města ČB č. 3/2015,
Základní škola a MŠ J. Š. Baara v ČB	vybrané ulice v ČB dle vyhlášky Statutárního města ČB č. 3/2015, Doudleby, Straňany, Plav, Nedabyle, Doubravice, Nová Ves, Hůrka, Vrábče, Slavče, Kroclov, Koroseky
Církevní Základní škola Rudolfovská v ČB	vybrané ulice v ČB dle vyhlášky Statutárního města ČB č. 3/2015,
Základní škola Dukelská v ČB	vybrané ulice v ČB dle vyhlášky Statutárního města ČB č. 3/2015,
Základní škola Matice školské v ČB	vybrané ulice v ČB dle vyhlášky Statutárního města ČB č. 3/2015,
Základní škola Grunwaldova v ČB	vybrané ulice v ČB dle vyhlášky Statutárního města ČB č. 3/2015,
Základní škola Pohůrecká v ČB	vybrané ulice v ČB dle vyhlášky Statutárního města ČB č. 3/2015, Třebotovice, Kaliště
Základní škola a MŠ L. Kubý v ČB	vybrané ulice v ČB dle vyhlášky Statutárního města ČB č. 3/2015,
<u>Základní školy v Českých Budějovicích</u>	vybrané ulice v ČB dle vyhlášky Statutárního města ČB č. 3/2015, a výše uvedená sídla u ČB škol, dále: <i>Srubec, Hradce, Závraty, Nové Homole, Černý Dub, Homole, Včelná, Roudné, Vidov, Staré Hodějovice, Heřmaň, Borovnice, Pašínovice, Komaňice, Sedlo, Stradov, Mokřý Lom, Lahuť, Polžov, Lomec*, Strážkovice*, Řevňovice*, Šindlový Dvory, Mokré, Litvínovice, Boršov n. Vlt., Jamné Poříčí, Zhořice, Římov, Dolní Stropnice, Branišovice, Kladiny, Svince, Střížov</i>

Název a sídlo základní školy	Sídla školských spádových území v podobě dodržovaných školských obvodů jsou vyznačeny normálně, ostatní kurzívou
<i>Plně organizované základní školy</i>	
Základní škola a MŠ Rudolfov	Adamov, Rudolfov, Libníč, Jelmo, Jivno, Dubičné, Hlincová Hora, Hlinsko, Hůry
Základní škola a MŠ Dobrá Voda u ČB	Dobrá Voda u Českých Budějovic, <i>Třebotovice, Kaliště</i>
Základní škola, ZUŠ a MŠ Ledenice	Ledenice, Růžov, Ohrazení, Ohrazeníčko, Zaliny, Zborov
Základní škola a MŠ Kamenný Újezd	Kamenný Újezd, Krasejovka, Mlíkovice, Bukovec, Rančice, Kosov, Radostice

Zdroj dat: Výroční zprávy škol a internetové stránky škol, vyhláška Statutárního města ČB č. 3/2015, Kolektiv (2013)

** U těchto sídel jsou zaznamenány dva rovnocenné reálné školské spády.*

Tabulka 4: Bilance žáků, tříd a ročníků plně organizovaných a ne-plně organizovaných základních škol v SO ORP České Budějovice (2014/2015)

Název a sídlo základní školy	Bilance žáků, tříd a ročníků; kapacita školy; počet dětí 0-14															
	Počet žáků	Počet tříd	Počet žáků na 2. st. ZŠ	Počet tříd na 2. st. ZŠ	Počet žáků na jednu třídu na 2. st. ZŠ	Počet žáků na 1. st. ZŠ	Počet tříd na 1. st. ZŠ	Počet žáků na jednu třídu na 1. st. ZŠ	Počet ročníků	Počet žáků na jeden ročník na 2. st. ZŠ	Stavební kapacita školy (žáků)	Počet dětí (0-14) SÚZŠ 2015	Odhad počtu dětí (11-14) SÚZŠ 2015	Počet dětí (11-14) SÚZŠ mimo ZŠ 2015	Odhad počtu dětí (6-10) SÚZŠ 2015	Počet dětí (6-10) SÚZŠ mimo ZŠ 2015
Plně organizované základní školy																
Základní škola a MŠ Dříteň ¹	209	9	95	4	23,8	114	5	22,8	9	23,8	215	438	116,8	21,8	106,3	-7,7
Základní škola a MŠ Ševětín	269	13	110	5	22,0	159	8	19,9	9	27,5	350	573	152,8	42,8	191,0	32,0
Základní škola a ZUŠ Zliv	333	16	131	6	21,8	202	10	20,2	9	32,8	700	798	212,8	81,8	224,0	22,0
Základní škola Hluboká n. Vlt.	435	19	173	8	21,6	262	11	23,8	9	43,3	500	797	212,5	39,5	265,6	3,6
Základní škola Strýčice ¹	150	9	63	4	15,8	87	5	17,4	9	15,8	200	230	61,3	-1,7	76,7	-10,3
Základní škola a MŠ Dubné	316	15	121	5	24,2	195	10	19,5	9	30,3	340	621	165,6	44,6	207,0	12,0
Základní škola a ZUŠ Bezdrevská v ČB	676	29	231	10	23,1	445	19	23,4	9	57,8	1080	1449	386,4	155,4	483,0	38,0
Základní škola Máj I v ČB	541	25	208	9	23,1	333	16	20,8	9	52,0	810	1093	291,5	83,5	364,3	31,3
Základní škola Máj II v ČB	438	22	125	7	17,9	313	15	20,9	9	31,3	1250	1093	291,5	166,5	364,3	51,3
Základní škola O. Nedbala v ČB	836	34	344	14	24,6	492	20	24,6	9	86,0	1000	1523	406,1	62,1	507,6	15,6
Základní škola a MŠ Nerudova v ČB	789	32	331	13	25,5	458	19	24,1	9	82,8	1170	1084	289,1	-41,9	361,3	-96,7
Základní škola a MŠ Kubatova v ČB	598	25	236	10	23,6	362	15	24,1	9	59,0	600	481	128,3	-107,7	160,3	-201,7
Základní škola a MŠ J. Š. Baara v ČB	530	23	230	10	23,0	300	13	23,1	9	57,5	900	2183	582,1	352,1	727,6	427,6
Základní škola Dukelská v ČB	725	30	282	11	25,6	443	19	23,3	9	70,5	800	441	117,6	-164,4	147,0	-296,0
Základní škola Matice školské v ČB ¹	522	22	237	10	23,7	285	12	23,8	9	59,3	550	628	167,5	-69,5	209,3	-75,7
Základní škola Grunwaldova v ČB	672	29	298	13	22,9	374	16	23,4	9	74,5	730	552	147,2	-150,8	184,0	-190,0
Základní škola Pohůrecká v ČB	760	32	264	11	24,0	496	21	23,6	9	66,0	800	1304	347,7	83,7	434,6	-61,4
Základní škola a MŠ L. Ruby v ČB	616	24	252	10	25,2	364	14	26,0	9	63,0	680	1193	318,1	66,1	397,6	33,6
Základní škola a MŠ Lišov	354	18	143	8	17,9	211	10	21,1	9	35,8	500	964	257,1	114,1	270,7	59,7
Základní škola a MŠ Rudolfov	322	16	122	6	20,3	200	10	20,0	9	30,5	450	871	232,3	110,3	290,3	90,3
Základní škola a MŠ Dobrá Voda u ČB	267	13	77	4	19,3	190	9	21,1	9	19,3	320	500	133,3	56,3	166,7	-23,4
Základní škola, ZUŠ a MŠ Ledenice	178	9	74	4	18,5	104	5	20,8	9	18,5	230	398	106,1	32,1	132,7	28,7
Základní škola a MŠ Kamenný Újezd	275	12	108	4	27	167	8	20,9	9	27,0	300	408	108,8	0,8	136,0	-31,0

Název a sídlo základní školy	Bilance žáků, tříd a ročníků; kapacita školy; počet dětí 0-14															
	Počet žáků	Počet tříd	Počet žáků na 2. st. ZŠ	Počet tříd na 2. st. ZŠ	Počet žáků na jednu třídu na 2. st. ZŠ	Počet žáků na 1. st. ZŠ	Počet tříd na 1. st. ZŠ	Počet žáků na jednu třídu na 1. st. ZŠ	Počet ročníků	Počet žáků na jeden ročník na 2. st. ZŠ	Stavební kapacita školy (žáků)	Počet dětí (0-14) SÚZŠ 2015	Odhad počtu dětí (11-14) SÚZŠ 2015	Počet dětí (11-14) SÚZŠ mimo ZŠ 2015	Odhad počtu dětí (6-10) SÚZŠ 2015	Počet dětí (6-10) SÚZŠ mimo ZŠ 2015
Základní škola a MŠ Olešník	32	2	x	x	x	32	2	16,0	5	x	60	119	x	x	39,7	7,7
Základní škola a MŠ Zahájí	32	2	x	x	x	32	2	16,0	5	x	40	126	x	x	42,0	10,0
Základní škola a MŠ Hosín	19	1	x	x	x	19	1	19,0	5	x	20	153	x	x	51,0	32,0
Základní škola a MŠ Borek	100	5	x	x	x	100	5	20,0	5	x	120	266	x	x	88,7	-11,3
Základní škola Dr. M. Tyrše Hrdějovice	108	5	x	x	x	108	5	21,6	5	x	125	286	x	x	95,3	-12,7
Základní škola a MŠ T. G. Masaryka v ČB	92	5	x	x	x	92	5	18,4	5	x	120	156	x	x	52,0	-40,0
Základní škola a MŠ Vl. Rady v ČB	113	6	x	x	x	113	6	18,8	5	x	125	303	x	x	101,0	-12,0
Základní škola a MŠ Šindlový Dvory	109	5	x	x	x	109	5	21,8	5	x	130	470	x	x	156,7	47,7
Základní škola Nové Hodějovice	98	5	x	x	x	98	5	19,6	5	x	100	179	x	x	59,7	-38,3
Základní škola Boršov n. Vlt.	107	6	x	x	x	107	6	17,8	5	x	140	373	x	x	124,3	17,3
Základní škola a MŠ Štěpánovice ²	45	3	x	x	x	45	3	15,0	5	x	52	151	x	x	50,3	5,3
Základní škola Nedabyle	63	4	x	x	x	63	4	15,8	5	x	70	240	x	x	80,0	17,0
Základní škola a MŠ Doudleby	11	1	x	x	x	11	1	11,0	5	x	26	121	x	x	40,3	29,3
Základní škola a MŠ Střížov	35	2	x	x	x	35	2	17,5	5	x	36	81	x	x	27,0	-8,0
Základní škola a MŠ Římov	18	1	x	x	x	18	1	18,0	3	x	40	162	x	x	54,0	36,0

Zdroje dat: Kolektiv (2015), internetové stránky škol, výroční zprávy škol, informace od vedení škol.

¹ Data o počtu žáků a počtu tříd za rok 2013/2014

² Data o počtu žáků a počtu tříd za rok 2015/2016

Tabulka 5: Vybavenost základních škol kuchyní, jídelnou, družinou, tělocvičnou, hřištěm a atletickou dráhou v SO ORP České Budějovice (2014/2015)

Název a sídlo základní školy	Vybavenost základní školy				celkové hodnocení 2-1-0
	kuchyně a jídelna	družina	tělocvična	sportoviště ¹	
Plně organizované základní školy					
Základní škola a MŠ Dříteň	ano	ano s vp	mimo	z části	6
Základní škola a MŠ Ševětín	ano	ano s vp	ano	z části	7
Základní škola a ZUŠ Zliv	ano	ano s vp	ano	z části	7
Základní škola Hluboká n. Vlt.	ano	ano s vp	ano	vše	8
Základní škola Strýčice	ano	ano s vp	ano	z části	7
Základní škola a MŠ Dubné	ano	ano s vp	ano	z části	7
Základní škola a ZUŠ Bezdrevská v ČB	ano	ano s vp	ano	z části	7
Základní škola Máj I v ČB	ano	ano s vp	ano	z části	7
Základní škola Máj II v ČB	ano	ano s vp	ano	z části	7
Základní škola O. Nedbala v ČB	ano	ano s vp	ano	vše	8
Základní škola a MŠ Nerudova v ČB	ano	ano s vp	ano	vše	8
Základní škola a MŠ Kubatova v ČB	ano	ano s vp	ano	vše	8
Základní škola a MŠ J. Š. Baara v ČB	výdejna	ano s vp	ano	vše	7
Základní škola Dukelská v ČB	specif.	ano ve tř.	ano	z části	5
Základní škola Matice školské v ČB	ano	ano s vp	ano	z části	7
Základní škola Grunwaldova v ČB	ano	ano s vp	ano	vše	8
Základní škola Pohůrecká v ČB	ano	ano s vp	ano	vše	8
Základní škola a MŠ L. Kuby v ČB	ano	ano s vp	ano	vše	8
Základní škola a MŠ Lišov	ano	ano s vp	ano	z části	7
Základní škola a MŠ Rudolfov	ano	ano s vp	mimo	ne	5
Základní škola a MŠ Dobrá Voda u ČB	ano	ano ve tř.	ano	z části	6
Základní škola, ZUŠ a MŠ Ledence	ano	ano s vp	mimo	ne	5
Základní škola a MŠ Kamenný Újezd	ano	ano ve tř.	ano	ano	7
Ne-plně organizované základní školy					
Základní škola a MŠ Olešník	ano	ano s vp	ano	z části	7
Základní škola a MŠ Zahájí	ano	ano s vp	ano	z části	7
Základní škola a MŠ Hosín	výdejna	ano	ne	ne	3
Základní škola a MŠ Borek	ano	ano s vp	výstavba	z části	5
Základní škola Dr. M. Tyrše Hrdějovice	výdejna	ano s vp	mimo	z části	5
Základní škola a MŠ T. G. Masaryka v ČB	výdejna	ano s vp	ano	z části	6
Základní škola a MŠ VI. Rady v ČB	v MŠ	ano s vp	nestand.	z části	4
Základní škola a MŠ Šindlový Dvory	v MŠ	ano s vp	ano	z části	5
Základní škola Nové Hodějovice	ano	ano s vp	ano	z části	7
Základní škola Boršov n. Vlt.	výdejna	ano ve tř.	mimo	ne	2
Základní škola a MŠ Štěpánovice	ano	ano s vp	mimo	z části	5
Základní škola Nedabyle	výdejna	ano s vp	ano	z části	6
Základní škola a MŠ Doudleby	v MŠ	ano s vp	nestand.	ne	3
Základní škola a MŠ Střížov	ano	ano s vp	ne	ne	4
Základní škola a MŠ Římov	ano	ano s vp	nestand.	ne	5

Zdroje dat: Internetové stránky škol, výroční zprávy škol, informace od vedení škol

¹ vše = venkovní hřiště a atlet. dráha, z části = pouze hřiště/atlet. dráha

Tabulka 6: Posouzení urbanistických a stavebních charakteristik základních škol v SO ORP České Budějovice (2014/2015)

Název a sídlo základní školy	Urbanistické a stavební charakteristiky základní školy						
	rok vzniku hlavní budovy	význ. rekonstr. hlavní budovy	zeleň v areálu nebo v blízkosti	vnější hluk doléhající do hlavní budovy	autom. provoz u hlavního vchodu	existence rozvoj. ploch	celkové hodnocení
Plně organizované základní školy							
ZŠ a MŠ Dříteň	nezj.	ano	ne	ne	ne	ne	6
ZŠ a MŠ Ševětín	1960	ano ²⁰¹³	ano	část.	část.	část.	7
ZŠ a ZUŠ Zliv	nezj.	ano ^{2014/15}	ano	ne	ne	část.	9
ZŠ Hluboká n. Vlt.	1982	ano ^{2012/13}	ano	ne	ne	ne	8
ZŠ Strýčice	1930	ne	ano	ne	ne	ano	8
ZŠ a MŠ Dubné	1963	ano	ano	ne	ne	ano	10
ZŠ a ZUŠ Bezdrevská v ČB	1979	část.	ne	část.	ne	část.	5
ZŠ Máj I v ČB	1988	ano	část.	ne	ne	ne	7
ZŠ Máj II v ČB	1988	ano	část.	ne	ne	ne	7
ZŠ O. Nedbala v ČB	1975	ano	část.	ne	ne	ano	9
ZŠ a MŠ Nerudova v ČB	1957	ano	část.	ne	ne	ano	9
ZŠ a MŠ Kubatova v ČB	1973	ano	ne	ne	ne	ne	6
ZŠ a MŠ J. Š. Baara v ČB	1893	ano	ne	ne	ne	ne	6
ZŠ Dukelská v ČB	nezj.	část.	část.	ne	ne	ne	6
ZŠ Matice školské v ČB	1901	ano	ne	ne	ne	ne	6
ZŠ Grunwaldova v ČB	1966	ano	ne	ne	ne	ne	6
ZŠ Pohůrecká v ČB	1963	ano	část.	ne	ne	ne	7
ZŠ a MŠ L. Kubý v ČB	1927/1969	ano	část.	část.	ne	ne	6
ZŠ a MŠ Lišov	1973	ano	ano	ne	ne	část.	9
ZŠ a MŠ Rudolfov	1911	ano ²⁰¹⁴	ano	část.	část.	ne	6
ZŠ a MŠ Dobrá Voda u ČB	1992	ano	ano	ne	ne	ano	10
ZŠ, ZUŠ a MŠ Ledenice	1853/1925	ano ²⁰¹⁰	část.	část.	část.	ne	5
ZŠ a MŠ Kamenný Újezd	1941	ano	část.	ne	ne	ano	9
Ne-plně organizované základní školy							
ZŠ a MŠ Olešník	nezj.	ano	část.	ne	ne	část.	8
ZŠ a MŠ Zahájí	nezj.	ano	ano	část.	část.	ne	6
ZŠ a MŠ Hosín	1886	ano	ne	část.	část.	ne	4
ZŠ a MŠ Borek	1978/1991	ano ²⁰⁰⁸	ano	ne	část.	ne	7
ZŠ Dr. M. Tyrše Hrdějovice	1993	ano	ano	ne	část.	ne	7
ZŠ a MŠ T. G. Masaryka v ČB	nezj.	ano	ano	ano	ano	ne	4
ZŠ a MŠ Vl. Rady v ČB	1958	ano	část.	ne	ne	část.	8
ZŠ a MŠ Šindlový Dvory	1925	ano	ano	ne	ne	ne	8
ZŠ Nové Hodějovice	1922	ne	část.	velký	velký	část.	2
ZŠ Boršov n. Vlt.	nezj.	ano ^{2013/14}	ano	část.	ne	část.	8
ZŠ a MŠ Štěpánovice	1980	nezj.	ano	ne	ne	ne	6
ZŠ Nedabyle	nezj.	část.	ano	část.	ne	ne	6
ZŠ a MŠ Doudleby	1718	část.	ano	ne	ne	ne	7
ZŠ a MŠ Strážov	nezj.	část.	část.	část.	část.	ne	4
ZŠ a MŠ Římov	1888	část.	část.	ne	ne	část.	7

Zdroje dat: Internetové stránky škol, výroční zprávy škol, informace od vedení škol, vlastní šetření.

Poznámka: Pro úsporu místa byla v této tabulce použita zkratka ZŠ namísto označení Základní škola.

Tabulka 7: Počty obyvatel a počty dětí (0–14) podle obcí a částí obcí (sídel) v SO ORP České Budějovice (2011, 2015)

Obec Část obce	Počet obyv. 2011	Počet dětí 0 - 14 2011	Počet obyv. 2015	Počet dětí 0 - 14 2015
Adamov	627	89	802	150
Borek	1 395	219	1 483	266
Borovnice	110	13	121	15
Boršov nad Vltavou	1 754	353	1 810	373
Boršov nad Vltavou	880	182	908	192
Jamné	40	3	41	3
Poříčí	770	158	795	167
Zahorčice	64	10	66	11
Bošilec	191	27	199	24
Branišov	247	51	226	34
Břehov	143	25	153	28
Čakov	274	45	266	46
Čakov	190	32	184	33
Čakovec	49	6	48	6
Holubovská Bašta	35	7	34	7
Čejkovice	339	60	367	74
České Budějovice	93 715	12 255	93 285	13 785
České Budějovice 1	2 056	228	2 047	256
České Budějovice 2	36 359	4 861	36 192	5 468
České Budějovice 3	24 657	3 109	24 544	3 497
České Budějovice 4	1 920	268	1 911	302
České Budějovice 5	8 138	1 169	8 101	1 315
České Budějovice 6	8 853	1 160	8 812	1 305
České Budějovice 7	11 732	1 460	11 678	1 642
Dasný	318	61	324	64
Dívčice	529	71	547	82
Česká Lhota	68	11	70	13
Dívčice	227	30	235	34
Dubenec	71	5	73	6
Novosedly	56	8	58	9
Zbudov	107	17	111	20
Dobrá Voda u ČB	2 649	371	2 610	417
Doubravice	304	54	300	50
Doudleby	436	61	431	60
Doudleby	155	16	153	16
Straňany	281	45	278	44
Drahotěšice	279	46	306	53
Dříteň	1 522	315	1 642	417
Dříteň	789	199	851	263
Chvalešovice	135	18	146	24
Libív	18	3	19	4
Malešice	104	16	112	21
Radomilice	61	8	66	11
Strachovice	73	13	79	17
Velice	146	22	157	29
Záblatí	125	24	135	32
Záblatičko	71	12	77	16
Dubičné	345	52	368	61
Dubné	1 381	256	1 457	282
Dubné	677	124	714	137
Jaronice	111	28	117	31
Křenovice	379	61	400	67
Třebín	214	43	226	47
Dynín	319	34	328	34
Dynín	289	32	297	32
Lhota	30	2	31	2
Habří	99	14	96	12
Heřmaň	187	26	192	33
Hlavatce	138	17	151	20
Hlincová Hora	371	62	405	80
Hluboká nad Vltavou	4 982	771	5 130	797
Bavorovice	312	51	321	53
Buzkov	-	-	-	-
Hluboká nad Vltavou	3 984	621	4 102	642
Hroznějovice	50	6	52	6
Jaroslavice	1	-	1	-
Jeznice	40	1	41	1
Kostelec	163	29	168	30
Líšnice	26	1	27	1
Munice	214	37	220	38
Poněšice	37	7	38	7
Purkarec	155	18	160	19
Homole	1 326	248	1 445	285
Černý Dub	211	25	230	29
Homole	438	81	477	93
Nové Homole	677	142	738	163
Hosín	783	138	847	153
Dobřejské	235	38	254	42
Hosín	548	100	593	111
Hradce	72	13	84	16
Hrdějovice	1 577	212	1 553	202
Hrdějovice	1 525	203	1 502	193
Opatovice	52	9	51	9
Hůry	559	112	529	88

Obec Část obce	Počet obyv. 2011	Počet dětí 0 - 14 2011	Počet obyv. 2015	Počet dětí 0 - 14 2015
Hvozdec	108	21	122	26
Chotýčany	222	41	226	43
Jankov	380	51	396	60
Holašovice	147	21	153	25
Jankov	233	30	243	35
Jívno	284	51	298	44
Kamenný Újezd	2 160	357	2291	408
Březí	48	8	51	9
Bukovec	87	15	92	17
Kamenný Újezd	1 732	281	1 837	321
Kosov	90	15	96	17
Krasejovka	103	18	109	21
Milíkovice	38	6	40	7
Opalice	23	7	24	8
Radostice	12	3	13	3
Rančice	27	4	29	5
Komařice	287	34	325	51
Komařice	169	23	192	34
Pašínovice	62	5	70	7
Sedlo	32	3	36	5
Stradov	24	3	27	5
Kvítkovice	109	17	109	17
Ledenice	2 329	384	2 379	389
Ledenice	1 822	292	1 861	296
Ohrazení	125	23	128	23
Ohrazeníčko	70	14	72	14
Růžov	12	2	12	2
Zaliny	92	18	94	18
Zborov	208	35	212	36
Libín	387	66	399	78
Libín	205	30	211	36
Slavošovice	78	12	81	14
Spolí	104	24	107	28
Libnič	489	64	481	75
Jelmo	54	10	53	12
Libnič	435	54	428	63
Lipí	603	93	640	107
Kaliště u Lipí	151	20	160	23
Lipí	452	73	480	84
Lišov	4 113	625	4 247	672
Červený Újezdec	43	4	44	4
Dolní Miletín	44	5	45	5
Dolní Slověnice	96	9	99	10
Horní Miletín	91	13	94	14
Horní Slověnice	117	19	121	20

Obec Část obce	Počet obyv. 2011	Počet dětí 0 - 14 2011	Počet obyv. 2015	Počet dětí 0 - 14 2015
Hrutov	36	6	37	7
Hůrky	234	33	242	35
Kolný	63	7	65	8
Levín	33	10	34	11
Lhotice	107	22	111	24
Lišov	3 070	469	3 170	504
Velechvín	97	12	100	13
Vlkovice	82	16	85	17
Litvinovice	2 215	391	2 435	470
Litvinovice	1 073	188	1 179	226
Mokré	550	102	605	123
Šindlovy Dvory	592	101	651	121
Mazelov	198	29	213	29
Mokřý Lom	102	13	103	16
Lahuť	6	-	6	-
Mokřý Lom	81	9	82	11
Polžov	15	4	15	5
Mydlovary	284	45	311	51
Nákří	209	38	221	45
Nedabyle	354	63	356	55
Neplachov	369	49	376	57
Nová Ves	712	127	720	135
Hůrka	374	69	378	73
Nová Ves	338	58	342	62
Olešník	751	111	789	119
Chlumec	125	11	131	12
Nová Ves	43	6	45	6
Olešník	583	94	613	101
Pištín	577	82	625	100
Češnovice	218	32	236	39
Pašice	50	7	54	8
Pištín	294	39	319	48
Zálužice	15	4	16	5
Planá	247	35	255	37
Plav	397	60	408	61
Radošovice	174	31	184	31
Radošovice	132	26	140	26
Tupesy	42	5	44	5
Roudné	1 058	227	1 176	241
Rudolfov	2 418	332	2 525	373
Hlinsko	187	37	195	42
Rudolfov	2 231	295	2 330	331
Římov	813	146	856	162
Branišovice	96	19	101	21
Dolní Stropnice	76	5	80	6

Obec Část obce	Počet obyv. 2011	Počet dětí 0 - 14 2011	Počet obyv. 2015	Počet dětí 0 - 14 2015
Dolní Vesce	3	1	3	1
Homí Vesce	3	1	3	1
Kladiny	26	9	28	10
Římov	609	111	641	123
Sedlec	482	81	486	87
Lékařova Lhota	70	15	71	16
Malé Chrástany	30	9	30	10
Plástovice	94	10	95	11
Sedlec	233	39	235	42
Vihlavy	55	8	55	8
Srubec	2 015	395	2 211	430
Srubec	1 696	346	1 861	377
Stará Pohůrka	319	49	350	53
Staré Hodějovice	1 065	151	1 145	180
Strážkovice	425	66	456	74
Lomec	46	8	49	9
Řevňovice	22	-	24	-
Strážkovice	357	58	383	65
Stryčice	53	10	59	9
Střížov	197	22	208	30
Ševětín	1 301	217	1 364	243
Štěpánovice	790	151	822	151
Úsilné	445	63	460	84
Včelná	1 563	208	1 711	275
Vidov	536	119	555	108
Vitín	380	68	416	87
Vlkov	25	2	34	3
Vrábče	666	118	713	132
Koroseky	34	7	36	8
Kroclov	37	10	40	11
Slavče	134	27	143	30
Vrábče	461	74	494	83
Vráto	303	39	384	58
Záboří	312	42	353	55
Dobčice	48	4	54	5
Lipanovice	79	15	90	20
Záboří	185	23	209	30
Zahájí	461	87	460	75
Závraty	42	7	37	9
Zliv	3 489	449	3 539	467
Zvíkov	252	41	253	34
Žabovřesky	466	83	428	63
Dehtáře	75	14	69	11
Žabovřesky	391	69	359	52

Poznámka: Jde o data ze Sčítání 2011 (Kolektiv, 2013) a o data ze Statistického průvodce obcemi Jihočeského kraje 2015 k 25.8.2015 (Kolektiv, 2015). Přepočtení údajů z roku 2015 na části obcí byl uskutečněn na základě podílů za části obcí v roce 2011.